

การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE SELF TECHNOLOGY OF BLIND SENATOR

BY

Arnon Wanla

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การสร้างเทคโนโลยี
แห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา ” เสนอโดย นายอานนท์ วันลา เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ธนนท์รัฐ รัตนพงศ์กัญญา)

...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช)

...../...../.....

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)

...../...../.....

52601339 : สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน

คำสำคัญ : เทคโนโลยีแห่งตัวตน / อัตลักษณ์ / การเห็นคุณค่าในตนเอง / สมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทาง
สายตา

อานนท์ วันลา : การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ . 85 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา โดยศึกษาอัตชีวประวัติผ่านเรื่องเล่าประสบการณ์การดำเนินชีวิต ใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึกกับสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผู้พิการทางสายตาในฐานะสมาชิกวุฒิสภาพบว่า การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา มีจุดเริ่มต้นจาก “ตนเอง” ความคิดทัศนคติของตนเอง เป็นปัจจัยอันดับแรก การมองว่าตนไม่เคยสูญเสียอะไร ประเมินตามความรู้สึกว่า ตนเองไม่แตกต่าง มีความสามารถและมีคุณค่า นั่นคือการเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสภาพของตนเองและเป็นพื้นฐานในการสร้างอัตลักษณ์แห่งตนขึ้นมาใหม่ แทนที่อัตลักษณ์ของผู้พิการอย่างที่ยังคมมอบให้ ที่ว่าคนพิการนำสงสาร นาเวทนา ต้องได้รับการช่วยเหลือตลอดเวลา สู้อัตลักษณ์แห่งตัวตนใหม่ที่แท้จริง ทำให้สังคมยอมรับในความสามารถ ในศักยภาพ และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างมีคุณค่า โดยมีปัจจัยที่สองคือ “ครอบครัว” การเลี้ยงดูความสัมพันธ์ในครอบครัว ถือเป็นเป้าหมายของความคิดและทัศนคติ เป็นแรงผลักดันที่สำคัญในกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนให้เกิดขึ้นได้ และปัจจัยสุดท้ายคือ “สิ่งแวดล้อม” อันได้แก่ สังคม วิถีการดำเนินชีวิต และการศึกษา เปรียบเสมือนเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาตัวตน และ อัตลักษณ์ให้ชัดเจนขึ้น ทั้งหมดคือปัจจัยในกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาอย่างแท้จริง งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์มาก สำหรับผู้พิการที่สามารถนำแนวคิดการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนไปปรับใช้ในชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข และสำหรับบุคคลทั่วไปหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้นำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการ ให้มีโอกาสได้แสดงศักยภาพ ความสามารถ นำมาซึ่งการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553
ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

52601339 : MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEYWORD : THE SELF TECHNOLOGY / IDENTITY / SELF VALUE / BLIND
SENATOR

ARNON WANLA : THE SELF TECHNOLOGY OF BLIND SENATOR

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PHITAK SIRIWONG , Ph.D. 85 pp.

This thesis is qualitative research which studied the self technology of blind senator. The researcher studied his biography by indepth interview about experienced life story.

The researcher found that the self technology of blind senator begins from "himself". His thought and attitude are the first factor. Seeing that nothing to lost and differ and having ability and value is realizing that he has value in himself. This is the beginning of the development of himself and the base of creating in identity of himself which in place of identity of disable person who is vested from society that he is pitiful and should be helped. Then society will accept with his ability, capability, and being part of society valuably. The second factor is "family." Nurture and relationship in the family is crucible of thought and attitude. This is important force for process of the self technology. For the last factor, it is "environment" which consists of society, way of life, and education. These are the most important tool for developing himself and his identity. Therefore, all are factors for creating the self technology of blind senator. This study is useful for disable person who adapts the self technology to himself for living in society happily. In addition, people both in government sector and organization can bring this model to support disabled life. Then he can show his ability and capability which leads to live together in society happily.

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

Program of Public and Private Management

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2010

Student's signature.....

Thesis Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ “การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา” สามารถสำเร็จและสมบูรณ์ได้ด้วยความสามารถของอาจารย์หลายๆท่าน ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างมาก คอยดูแลแก้ไขชี้แนะทางในการศึกษาวิจัย ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เสมอมา

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา ดูแลเอาใจใส่ คอยแนะนำแนวทางการศึกษาวิจัย ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการศึกษาวิตานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ธนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ และ ผศ.ดร. ไพโรจน์ วิไลนุช ที่คอยให้คำปรึกษา และแนะนำตลอดมา ด้วยความเอาใจใส่ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ เสมอมา รวมถึงเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่คอยดูแลการดำเนินการในทุกๆ เรื่อง ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ นายมณเฑียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภาสรรหาภาคอื่นและครอบครัว “บุญตัน” ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ ถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆอย่างครบถ้วน แลกเปลี่ยนให้ข้อคิดต่างๆมากมาย สละเวลาอันมีค่าให้กับผู้วิจัย ให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน อันนำมาซึ่งความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์และมีคุณค่าต่อผู้ที่สนใจและได้นำไปศึกษา

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ร่วมชั้นเรียนสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชนทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ แนะนำ เป็นกำลังใจที่ดีสำหรับตลอดมาในการศึกษาและทำการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างตั้งแต่เกิดจนถึงวันนี้ และขอมอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เป็นกำลังใจ เป็นแรงบัลดาลใจกับผู้พิการและผู้ทีสนใจทุกท่านที่นำไปศึกษา ได้มีกำลังใจ ในการต่อสู้ต่ออุปสรรคต่างๆที่ผ่านเข้ามาในชีวิต และประสบความสำเร็จในชีวิตทุกๆท่าน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์งานวิจัย.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	7
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ลักษณะความพิการและอื่นๆ.....	8
แนวคิดเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ และเทคโนโลยีแห่งตัวตน.....	12
แนวคิดเรื่องการเห็นคุณค่าแห่งตนเองและภาพแห่งตน.....	17
การศึกษาเรื่องอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	31
วิธีการเก็บข้อมูล.....	32
แหล่งข้อมูล.....	33
เครื่องมือในการเก็บข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4 ผลการวิจัย.....	36
ประวัติความเป็นมา.....	38
กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา... 61	

5	สรุปผลการศึกษา	65
	อภิปรายผลกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทาง สายตา.....	69
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	75
	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	75
	ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ	77
	บรรณานุกรม.....	79
	ภาคผนวก.....	81
	ประวัติวิจัย.....	85

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การดำรงชีวิตของคนพิการได้รับความสะดวกมากขึ้นในด้านของโอกาสและคุณภาพชีวิต เช่น กฎหมาย พระราชบัญญัติ ประกาศกระทรวงต่างๆ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ให้ความหมายไว้ว่า คนพิการหรือบุคคลทุพพลภาพ หมายถึง บุคคลซึ่งมีความสามารถถูกจำกัดให้ปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันและการมีส่วนร่วมทางสังคมได้โดยวิธีการทั่วไปเนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านต่างๆ เพื่อให้คนพิการมีความสามารถในการดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป (คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ, กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2550)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สํารวจความพิการของประชากรในประเทศไทย พ.ศ.2550 พบว่า ประเทศมีประชากรที่พิการจำนวน 1.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 2.9 ของประชากรทั่วประเทศหมายความว่า เป็นผู้ที่พิการอย่างน้อย 1 ใน 3 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประชากรอายุ 70 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 24.6) ทั้งนี้เนื่องจากการปรับเปลี่ยนค่านิยมของ ความพิการหมายถึงมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการทำกิจกรรมและ/หรือมีความลำบากในการดูแลตนเอง ทำให้ผู้สูงอายุซึ่งมีความลำบากหรือมีปัญหาด้านสุขภาพ จึงถูกนับรวมเป็นคนพิการในการสำรวจครั้งนี้ด้วย

ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคนพิการแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2537 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2552 มีคนพิการในประเทศไทยที่จดทะเบียนความพิการแล้วทั้งประเทศ มีจำนวน 815,498 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552) ปัจจุบันคนพิการในประเทศไทยเข้าไม่ถึง สิทธิโอกาสต่างๆ รวมถึงการ มีสิทธิมีเสียงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม คนพิการยังคง

ขาดโอกาสในการได้รับการคุ้มครองสิทธิและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเต็มที่และเสมอภาค

ประเทศไทยมีกฎหมายและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการดูแลคนพิการทั้งทางร่างกายและจิตใจอยู่หลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 อนุสัญญาว่าด้วยคนพิการและโดยเฉพะกฎหมายผู้ด้อยโอกาสและผู้เสียเปรียบทางสังคมหรือที่เรียกว่า “กฎหมายสังคม” ออกมาบังคับใช้เพื่อ ขจัดการจำกัดสิทธิ เลือกรูปแบบและส่งเสริม ให้มนุษย์ทุกกลุ่มได้มีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกัน (วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ 2543 : 35)

หน่วยงานภาครัฐมีส่วนอย่างมากในการพัฒนาคนพิการ และสามารถแก้ไขปัญหาการดำรงชีวิตของคนพิการได้อย่างมาก ด้วยการกำหนดนโยบายที่สามารถลดความเหลื่อมล้ำและสร้างเสริมศักยภาพ พัฒนาและดูแลคนพิการ โดยใช้กฎหมายหรือพระราชบัญญัติต่างๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่อคนพิการ เปิดโอกาสให้คนพิการได้พัฒนาคุณภาพชีวิต อีกทั้งยังสามารถอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษาโดยมีกฎหมายอยู่หลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมปี 2545 รวมทั้งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 กฎหมายเหล่านี้ต่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกัน คือ เพื่อสิทธิและโอกาสเสมอภาคในการรับการศึกษา ขึ้นพื้นฐานของเด็กทุกคนที่เกิดในประเทศไทย ซึ่งรัฐต้องจัดให้การศึกษอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายโดยเฉพะอย่างยิ่งในมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่ได้กล่าวว่าคนพิการมีสิทธิที่ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิต ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ถือเป็นส่วนสำคัญสำหรับภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อสร้างความเท่าเทียมสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ให้กับคนพิการ (ประหยัด ภูหนองโอง 2553)

“ความพิการ” ไม่ใช่เป็นความบกพร่องของสภาพทางกาย จิตใจ พฤติกรรม หรือสติปัญญาเท่านั้น แต่ “ความพิการ” เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางกายหรือสุขภาพของ

บุคคลกับอุปสรรคจากภายนอก แนวคิดดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้สหประชาชาติ ดำเนินการจัดทำ “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ” เพื่อเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนให้สังคมได้ ตระหนักถึงความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิของคนพิการ โดยเฉพาะการขจัดอุปสรรคจาก ภายนอก และการแก้ไขความเสียเปรียบอย่างยั่งยืนทางสังคมของคนพิการซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ และขัดขวางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นอย่างยิ่ง (พวงแก้ว กิจธรรม 2553)

ในภาคสังคมอื่นๆ ในปัจจุบันเริ่มให้ความสนใจกับการพัฒนาศักยภาพและสิทธิความเป็นอยู่ของคนพิการกันมากขึ้น เช่น มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย ซึ่งดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับคนพิการ อย่างจริงจัง โดยจัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่ 4 พ.ศ. 2555 – 2559 โดยมีหลักคิดที่ทันสมัย เป็นสากล สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท ทั้งในระดับชาติ ระดับกลุ่ม และระดับปัจเจก ตลอดจนสามารถผลักดันให้เกิดการ ขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเชิงบูรณาการอย่างรอบด้าน ครอบคลุม และเป็นรูปธรรม โดยเร็ว พร้อมทั้ง เชื่อมโยงกับปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การส่งเสริม และพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ หรือองค์กรอื่นๆ เช่น สถานศูนย์การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการประเทศไทย เป็นต้น

คนพิการหรือทุกคนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณค่าต่อสังคม ครอบครัวยุ หรือบุคคลคนรอบข้าง ควรเริ่มต้นที่ตัวเองเป็นสำคัญ คือการเห็นคุณค่าของตนเอง เห็นในศักยภาพของตนเอง สามารถจะดำรงอยู่และสร้างชีวิตได้ด้วยตัวเอง เพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญ ประการแรกคือ การตระหนักถึงความสำคัญแห่งตัวตนหรือคุณค่าของตัวตน เป็นสิ่งสำคัญยิ่งใน ชีวิต มองให้เห็นชีวิตว่ามีคุณค่ามากแค่ไหน มีค่าสำหรับครอบครัว สังคมและมีค่าสำหรับตัวเอง มากแค่ไหน โดยเฉพาะกับคนพิการที่ต้องตระหนักอยู่เสมอ หากได้คิดถึงคุณค่าของชีวิตแล้วจะทำให้เกิด ความหวังในการดำรงอยู่และพัฒนาตัวเองขึ้นมาแล้วท้ายที่สุดจะเป็นการสร้างคุณค่าให้กับ ตัวเองเป็นการสร้างตัวตนขึ้นมา หรือสร้างอัตลักษณ์แห่งตัวตนให้ผู้อื่นได้เห็น ในตัวตน ว่าเราเป็น อย่างไม่ เราคือใคร ในสายตาของคนอื่นๆ มีผู้ที่ให้ความหมายของคำว่าอัตลักษณ์ไว้มากมาย เช่น อัต ลักษณ์ (Identity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” จะเกิดขึ้นจากการปฏิสัง หารระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมอง อัตลักษณ์ต้องการความ ตระหนัก (awareness) ในตัวตนและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือต้องแสดงตนหรือยอมรับ อย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์ เหมือนกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคนอื่น (นัทธ นัย ประสานนาม 2550)

ฉลาดชาย รมิตานนท์ (2550) กล่าวว่าอัตลักษณ์นั้นไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นลอยๆ ตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการสร้างของวัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่งและวัฒนธรรมก็เป็นสิ่งก่อสร้างทางสังคม (social construct) นอกจากนี้วัฒนธรรมก็ไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่งหรือตายตัว หากแต่มีรูปแบบเป็นวงจรที่เรียกว่า “วงจรแห่งวัฒนธรรม” (circuit of culture) ดังนั้นอัตลักษณ์ทั้งหลายจึงมีกระบวนการถูกผลิต (produced) ให้เกิดขึ้น สามารถถูกบริโภค (consumed) และถูกควบคุมจัดการ (regulated) อยู่ในวัฒนธรรมเหล่านั้น และทั้งนี้ยังมีการสร้างความหมายต่างๆ (creating meanings) ผ่านทางระบบต่างๆ ของการสร้างภาพตัวแทน (symbolic systems of representation) ที่เกี่ยวกับตำแหน่งแห่งที่ต่างๆ ทางอัตลักษณ์อันหลากหลายที่เราเลือกใช้ หรือนำเอามาสร้างเป็นอัตลักษณ์ของเรา การสร้างอัตลักษณ์ที่จะทำให้ผู้อื่นยอมรับหรือสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่นนั้นเป็นสิ่งที่อยากจะกระทำได้หากทัศนคติของคนทั่วไปยังมองคนพิการในแง่ลบ แต่ถึงอย่างไรก็ยังมีคนพิการที่ได้พยายามพัฒนาตัวเองโดยการสร้างอัตลักษณ์ที่เป็นของตัวเองพัฒนาคุณภาพชีวิตในหลายๆ ด้านแต่การกระทำเช่นนี้ต้องเกิดจากการตระหนักรู้ตัวตนของเราที่เป็นอยู่ก่อนแล้วปรับเปลี่ยนทัศนคติของเราและมองให้เห็นถึงคุณค่าของตัวเอง หรือที่เรียกว่า การตระหนักรู้ถึงคุณค่าของตัวเอง (self-esteem) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการมองเห็นถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ คนพิการหลายคนได้ตระหนักถึงคุณค่าของตัวเองและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาตัวเองจนกลายเป็นการสร้างตัวตนที่ทุกคนยอมรับถึง อัตลักษณ์ของคนพิการแต่การตระหนักรู้ถึงคุณค่าของตัวเองนั้นเป็นสิ่งที่เราทุกคนต้องให้ความสำคัญเพราะจะทำให้เรามีแรงจูงใจ กำลังใจ ในการดำเนินชีวิต มีเป้าหมายของชีวิต

ปัจจุบันยังมีคนพิการอีกมากยังขาดโอกาสในการพัฒนาตัวเองให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ด้วยอุปสรรคมา นับประการทั้งด้านร่างกายและจิตใจยังมีคนพิการอีกหลายคนที่ได้พิสูจน์แล้วว่าคนพิการนั้นมีศักยภาพและมีคุณค่าต่อสังคมมากแค่ไหนสามารถสร้างชื่อเสียงให้คับประเทศมากมายเช่น ในการแข่งขันกีฬาคนพิการ ฝีมือแรงงานสิ่งเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ว่าคนพิการมีความสามารถมากแค่ไหน แต่มีคนพิการอีกหลายคนที่ยังขาดกำลังใจและความหวังซึ่งเกิดจากยังมองไม่เห็นถึงคุณค่าของตัวเองและพบเจออุปสรรคมากมาย หากย้อนมองถึงตัวเราและคนที่เรารู้จัก เมื่อเจอกับปัญหาต่างๆยังรู้สึกท้อแท้ จนบางครั้งก็ยอมแพ้ในอุปสรรคนั้นไป ทุกคนคงปฏิเสธไม่ได้ว่าคนพิการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จด้านการศึกษา การประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตนั้นมีความสามารถและมีศักยภาพมากและบางครั้งประสบความสำเร็จอย่างสูงในด้านอาชีพการงานและตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม โดยคนที่มีความปกติหลายๆคนหรือคนอย่างเราไม่มีโอกาสที่จะได้สัมผัสถึงความสำเร็จนั้น โดยเฉพาะความสำเร็จใน

อาชีพทางการเมืองหรือที่เรารู้จักโดยทั่วไปว่านักการเมือง เราเคยได้ยินและสัมผัสกับความสำเร็จของคนพิการในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาที่ทำชื่อเสียงให้กับประเทศมากมาย ด้านฝีมือแรงงานเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาคนทั้งโลกว่ามีฝีมือมากขนาดไหน ทุกคนล้วนต่อสู้กับความลำบากในทุกๆด้าน พยายามสร้างตัวตน สร้างอัตลักษณ์ ที่มีค่ายิ่งกว่าตัวตนที่พิการ สร้างศักยภาพให้ตัวเอง ทำให้ตัวเองมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และยังใช้ศักยภาพของตัวเองเพื่อพัฒนาผู้อื่นและคนพิการคนอื่นๆให้มีศักยภาพมากขึ้น นี่ถือเป็นความยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างแท้จริง

เมื่อคนพิการได้รับการพัฒนาและมีศักยภาพในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น ผู้คนในสังคมมองเห็นถึงคุณค่าในชีวิตของคนพิการ และในขณะที่เดียวกันคนพิการก็มองเห็นถึงคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยคิดว่าเมื่อสังคมให้การยอมรับคนพิการ และเชื่อว่าเป็นคนที่มีคุณค่าและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเท่าเทียม ผู้วิจัยเห็นว่าสังคมก็ไม่ควรจะกีดกันคนพิการจากพื้นที่ของอาชีพต่างๆ เช่น ข้าราชการ ครู อาจารย์ พนักงานเอกชน ซึ่งเป็นอาชีพที่มีอยู่ในสังคมไทยทั้งหมดเท่าที่ความสามารถของคนพิการจะพึงกระทำได้ รวมทั้งอาชีพที่มองว่าเป็นอาชีพที่ต้องมีทุนทางสังคมสูงอย่างนักการเมือง โดยอาจจะต้องเริ่มจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนพิการจะต้องเท่าเทียมกับคนในสังคม ต้องได้รับสิทธิและหน้าที่ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และที่สุดคือการได้รับโอกาสในอาชีพนักการเมือง

การประกอบอาชีพของคนพิการเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากต่อคุณภาพชีวิต คนพิการหลายคนยังขาดโอกาสในการประกอบอาชีพในหลายๆด้าน เพราะถูกจำกัดสิทธิด้วยเหตุแห่งความพิการ สังคมไทยยังเลือกปฏิบัติต่อคนพิการโดยที่ไม่ได้เปิดโอกาสให้คนพิการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและเปิดโอกาสสำหรับวิชาชีพต่างๆอย่างทั่วถึง ไม่ได้มองถึงความสามารถและศักยภาพของคนพิการ ปัจจุบันยังมีคนพิการอีกมากที่ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพจากเหตุแห่งความพิการ การเปิดโอกาสให้มีพื้นที่สำหรับการประกอบอาชีพและการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆในสังคมมีมากขึ้น เช่น การเปิดโอกาสให้คนพิการมีส่วนร่วมทางการเมือง และสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในอาชีพนักการเมือง เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเปิดพื้นที่ให้คนพิการได้แสดงความสามารถและศักยภาพ เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีอาชีพ หน้าที่การงานบนพื้นฐานของความเท่าเทียมในสังคม

อาชีพนักการเมืองหลายคนมองเป็นเรื่องไกลตัวและหากจะประสบความสำเร็จในอาชีพนี้ คงยากลำบากมากเพราะต้องมีทุนทางสังคมมาก บางครั้งมองว่าอาจไม่มีโอกาสเลยที่จะประสบความสำเร็จ เพราะมีปัจจัยหลายด้านที่เป็นตัวแปรแห่งความสำเร็จเช่น ความรู้หรือระดับการศึกษาที่ดี ฐานะทางการเงินและได้การยอมรับจากคนในสังคมทุกชนชั้น หากเราได้ติดตามข่าวทางการเมือง จะเห็นว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่นั้นจะต้องมีทุนทางสังคมอยู่แล้วถือเป็นปัจจัยสำหรับคนที่มิชีวิตปรกติ ร่างกายปรกติ ยังต้องผ่านบททดสอบและความยากลำบากในการที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพนักการเมือง หากแต่ผู้ที่ประสบความสำเร็จในด้านการเมืองนั้นเป็นคนปรกติทั่วไปที่มีความพร้อมเพียงในทุกๆด้านก็คงไม่น่าจะมีอะไรที่แตกต่างจากคนอื่นๆที่เหมือนกัน แต่หากผู้ที่ประสบความสำเร็จนั้นเป็นคนพิการ ที่มีความลำบากในด้านการใช้ชีวิตและมีอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิด ต้องฝ่าฟันอุปสรรคนานับประการในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม แต่วันนี้ประสบความสำเร็จในอาชีพทางการเมืองสามารถก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภา สรรหาภาคอื่น อันได้ชื่อว่าสภาสูง สภาอันทรงเกียรติเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมาย ตรวจสอบดูแลการทำหน้าที่ของฝ่ายบริหารและ การแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งสำคัญขององค์กรอิสระต่างๆ

ผู้วิจัยเห็นถึงคุณค่าของการดำรงชีวิต คุณค่าแห่งการต่อสู้ต่ออุปสรรค คุณค่าของการสร้างชีวิตโดยได้การยอมรับนับถือมีศักดิ์ศรีของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาที่ชีวิตนั้นเกิดมาพร้อมความพิการทางสายตาไม่อาจมองเห็น ผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมมองว่าเป็นคนที่ไร้ความสามารถ นำเวทนา น่ารังเกียจและต้องได้รับความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไม่มีคุณค่าในสังคม แต่วันนี้คนพิการทางสายตาคคนหนึ่งได้เลือกที่จะต่อสู้กับโชคชะตา และอุปสรรคมากมาย สร้างศักยภาพให้ตัวเองจนเป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม เป็นคนที่มีคุณค่ามีศักดิ์ศรี สามารถก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภา สรรหาภาคอื่น เป็นตัวแทนของคนในประเทศปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติ ทำงานในระบบรัฐสภาที่เป็นองค์กรหลักของประเทศในการดูแลชีวิตความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนทั้งประเทศ และอนาคตของประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา เพื่อศึกษาการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน การดำรงชีวิตและการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งประสบการณ์ และเรื่องราวต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาของผู้ที่สนใจและนำไปปรับใช้ในชีวิต

วัตถุประสงค์งานวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

ขอบเขตการศึกษา

- 1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก กรณีศึกษา นายมนเทียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภาสรรหาภาคอื่น
- 2 สถานที่ในการเก็บข้อมูลได้แก่ อาคารรัฐสภา สภาคนตาบอดแห่งประเทศไทย และบ้านที่อยู่อาศัยปัจจุบัน ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
- 3 ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ตั้งแต่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนพฤษภาคม 2554

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. ได้ทราบถึงกระบวนการการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักการเมืองผู้พิการทางสายตา งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อย่างมากกับผู้นำไปศึกษา โดยเฉพาะกับคนพิการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต โดยนำแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ การเผชิญต่ออุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิต และสามารถพัฒนาตนเองให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
2. หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ งานวิจัยฉบับนี้จะมีส่วนอย่างมากที่ช่วยให้ได้เข้าใจในการดำเนินชีวิตและปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นของคนพิการ ในการใช้ชีวิตในสังคม หน่วยงานต่างๆสามารถนำข้อเสนอแนะและผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการทำนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในหลายๆด้าน เช่น นโยบายด้านการศึกษา นโยบายด้านการสาธารณสุข ด้านแรงงานและอื่นๆ
3. ทราบถึงการให้นิยามและความหมายต่อตนเองของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา การได้รับรู้ถึงความรู้สึก ความคิด และการให้ความหมายของคนพิการจะเป็นส่วนที่ช่วยให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมากขึ้น และสามารถเข้าใจ และเข้าถึงความคิดของคนพิการและสามารถพัฒนาคนพิการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของคนพิการและสังคม

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักการเมืองผู้พิการทางสายตา”
กรณีศึกษานายมณฑิธร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภาสรรหาภาคอื่น โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา
ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี บทความ แนวความคิด ที่สามารถนำมาประกอบใช้กับการสร้าง
เทคโนโลยีแห่งตัวตนของคนพิการ โดยสามารถรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ลักษณะความพิการและอื่นๆ
2. แนวคิดเรื่องการสร้างอัตลักษณ์(Identity)และเทคโนโลยีแห่งตัวตน(Technology of self)
3. แนวคิดเรื่องการเห็นคุณค่าของตัวเอง (Self-Esteem) และภาพแห่งตน
4. การศึกษาอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ลักษณะความพิการและอื่นๆ

ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมาเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานของการศึกษา
ถึงความพิการของนักการเมืองโดยมีทฤษฎีของสาเหตุแห่งความพิการ ประเภทของความพิการ และ
ลักษณะความพิการ ดังนี้

พลังในวัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคนพิการ

คนพิการ คือ คนที่มีความบกพร่องทางร่างกายอารมณ์สังคมและจิตใจซึ่งจะทำให้มี
ข้อจำกัด ในการเรียนรู้ การสื่อความหมาย คือ การพูด ฟังอ่านเขียนการทำกิจวัตรประจำวัน การ
ประกอบอาชีพการสร้างสัมพันธภาพกับคนในสังคม ซึ่งคนหนึ่งอาจจะมีความ บกพร่องและมี
ขีดจำกัดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้ คนพิการ หรือ บุคคลทุพพลภาพ หมายถึง บุคคลซึ่ง
มีความสามารถถูกจำกัดให้ปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และการมีส่วนร่วมทางสังคมได้โดย
วิธีการทั่วไป เนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร

จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญาและการเรียนรู้ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กล่าวว่า “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศ กำหนด (สถาบันส่งเสริมสุขภาพคนพิการ 2552)

แนวคิดเชิงสังคม (Social Model) นั้นมองว่า “ความพิการไม่ใช่ปัญหา” เพราะเราไม่สามารถรักษาหรือเปลี่ยนแปลงความพิการได้ นอกจากนี้ก็ยังไม่สามารถบังคับให้คนพิการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่นี้ได้ด้วย จึงเกิดแนวคิดที่ว่า “สภาพแวดล้อมและสังคมน่าจะเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า” และนั่นคือปัญหาที่ต้องแก้ไข ซึ่งก็หมายความว่า คนพิการสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้หากมีการจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีในสังคม เช่น ต้องมีระบบขนส่งมวลชน การศึกษา การประกอบอาชีพและการเดินทางที่ทุกคนเข้าถึงได้ โดยการเพิ่มทางเลือกที่หลากหลาย (ไม่ใช่ความต้องการพิเศษ) มากขึ้น เช่น ทางลาด อักษรเบรลล์ ข้อมูลภาพและเสียง ภาษามือ เว็บไซต์ที่ทุกคนเข้าถึง ฯลฯ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้คนพิการเข้าถึงบริการต่าง ๆ และแข่งขันกับคนทั่วไปภายในสังคมได้

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประเภทและลักษณะความพิการ

นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ลงนามประกาศเรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดประเภทของคนพิการออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการ

เรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพฤติกรรม หรืออารมณ์ บุคคลที่มีความบกพร่องทางอภิสติ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเขียน โดยสามารถจำแนกประเภทตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท อาจแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

คนตาบอด หมายถึง คนที่สูญเสียการเห็นมากจนต้องสอนให้อ่านอักษรเบรลล์หรือใช้วิธีการฟังเทปหรือแผ่นเสียง หากตรวจวัดความชัดของสายตาดำมืดเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) ลงมาจนถึงบอดสนิท หมายถึง คนตาบอดสามารถมองเห็นวัตถุได้ในระยะห่างน้อยกว่า 6 เมตร หรือ 20 ฟุต ในขณะที่คนปกติสามารถมองเห็นวัตถุเดียวกันได้ในระยะ 60 เมตร หรือ 200 ฟุต) หรือมี ลานสายตาแคบกว่า 20 องศา (หมายถึงสามารถมองเห็นได้กว้างน้อยกว่า 20 องศา) คนเห็นเลือนลาง หมายถึง คนที่สูญเสียการเห็น แต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ที่ขยายใหญ่ได้ หรือต้องใช้แว่นขยายอ่าน หากตรวจวัดความชัดของสายตาดำมืดเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับระหว่าง 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70) ถึง 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) หรือมี ลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ระดับรุนแรงจนถึงระดับน้อยอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ คนหูหนวก หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางกรไต่ยีน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตาม โดยทั่วไป หากตรวจการได้ยินจะสูญเสียการได้ยินประมาณ 90 เดซิเบลขึ้นไป (เดซิเบล เป็นหน่วยวัดความดังของเสียง หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบกับระดับเริ่มได้ยินเสียงของเด็กปกติ เมื่อเสียงดังไม่เกิน 25 เดซิเบล คนหูหนวกจะเริ่มได้ยินเสียงดังมากกว่า 90 เดซิเบล) คนหูตึง หมายถึง คนที่มีการได้ยินเหลืออยู่พอเพียงที่จะรับข้อมูลผ่านทางกรไต่ยีน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง และหากตรวจการได้ยินจะพบว่าการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบล ลงมาจนถึง 26 เดซิเบล คือ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับเริ่มได้ยินเสียงของเด็กปกติ เมื่อเสียงดังไม่เกิน 25 เดซิเบล เด็กหูตึงจะเริ่มได้ยินเสียงที่ดังมากกว่า 26 เดซิเบล ขึ้นไปจนถึง 90 เดซิเบล

บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึงคนที่มีพัฒนาการช้ากว่า คนปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญา โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว มีสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติ และความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า เช่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน การควบคุม ตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อ

ชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงาน ซึ่งลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญา จะแสดงอาการก่อนอายุ 18 ปี

บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ หมายถึง คนที่มีอวัยวะไม่ สมส่วน อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนขาดหายไป กระดูกและกล้ามเนื้อพิการเจ็บป่วยเรื้อรังรุนแรง มีความพิการระบบประสาท มีความลำบากในการ เคลื่อนไหวซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาใน สภาพปกติ ทั้งนี้ไม่รวมคนที่มีความ บกพร่องทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ตาบอด หูหนวก อาจแบ่ง ได้เป็น 4 ประเภท คือโรคของระบบประสาท เช่น ซีรีบรัล พัลซี (Cerebral Palsy) หรือโรคอัมพาต เนื่องจากสมองพิการ โรคสมองซีก มัลติเพิล สเคลอโรซิส (Multiple Sclerosis) โรคทางระบบ กล้ามเนื้อและกระดูก เช่น ข้ออักเสบ เท้าปุก โรคกระดูกอ่อนโรคอัมพาตกล้ามเนื้อลีบ หรือมัสคิว ลาร์ ดิสโทรฟี (Muscular Dystrophy) กระดูกสันหลังคด การไม่สมประกอบมาแต่กำเนิด เช่น โรค ซีรีระโต สไปนา เบฟีดา (Spine Bifida) แขนขาด้วนแต่กำเนิด เตี้ยแคระ สภาพความพิการและ ความบกพร่องทางสุขภาพอื่นๆ ได้แก่ สภาพความพิการ อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุและโรคติดต่อ เช่น ไฟไหม้ แขนขาขาดโรคโปลิโอ โรคเยื่อสมองอักเสบจากเชื้อไวรัส และอันตรายจากการคลอด ความบกพร่องทางสุขภาพ เช่น หอบ หืด โรคหัวใจ วัณโรคปอด ปอดอักเสบ

บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง คนที่มีความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ หลายอย่างในกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความเข้าใจหรือการใช้ภาษาอาจเป็นภาษา พูดและ/หรือภาษาเขียน ซึ่งจะมีผลทำให้มีปัญหาในการฟัง การพูด การคิด การอ่าน การเขียน การ สะกด หรือการคิดคำนวณ รวมทั้งสภาพความบกพร่องในการรับรู้ สมองได้รับบาดเจ็บ การ ปฏิบัติงานของสมองสูญเสียไป ซึ่งทำให้มีปัญหาในการอ่าน และปัญหาในการเข้าใจภาษา ทั้งนี้ ไม่ รวมคนที่มีปัญหาทางการเรียนเนื่องจากสภาพบกพร่อง ทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว ปัญญาอ่อนปัญหาทางอารมณ์ หรือความด้อยโอกาสเนื่องจากสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมหรือเศรษฐกิจ

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา หมายถึง คนที่มีความบกพร่องในเรื่องของ

การออกเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูด ผิดปกติหรือคนที่มีความ บกพร่องในเรื่องความเข้าใจและหรือการใช้ภาษาพูด การเขียน และหรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ใน การติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบของภาษาเนื้อหาของภาษาและหน้าที่ของภาษา

บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ หมายถึง คนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจาก ปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคม หรือวัฒนธรรม

บุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษาและการ สื่อความหมาย พฤติกรรมอารมณ์ และจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากการทำงานในหน้าที่

บางส่วนของสมองที่ผิดปกติไป และความผิดปกตินี้พบได้ก่อนวัย 30 เดือน และมีลักษณะที่สำคัญคือ มีความบกพร่องทางปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อสาร พฤติกรรมและอารมณ์ การรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้งห้า การใช้อวัยวะต่างๆ อย่างประสานสัมพันธ์ การจินตนาการ และมีความสนใจที่สั้น เป็นต้น

บุคคลพิการซ้อน หมายถึง คนที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน เช่น คนปัญญาอ่อนที่สูญเสียการได้ยิน เป็นต้น (พวงแก้ว กิจธรรม อ่าง จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย(สสพ.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ)

ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการและลักษณะความพิการตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขซึ่งได้จัดประเภทของความพิการออกเป็น 9 ประเภทตามลักษณะของความพิการเพื่อบอกถึงลักษณะเฉพาะ ของคนพิการเพื่อประโยชน์ในการศึกษา เรียนรู้ ถึงการสื่อความหมาย เช่น การพูด ฟังอ่านเขียนการทำกิจวัตรประจำวัน การประกอบอาชีพ การสร้างสัมพันธภาพกับคนในสังคม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุขเท่าเทียม

ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการลักษณะความพิการเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาประกอบการวิจัย ในการบอกถึงลักษณะความพิการของผู้ให้ข้อมูลหลัก สามารถทำให้ผู้ที่นำไปศึกษาสามารถเข้าใจ และนำมาใช้ในการบอกถึงลักษณะความพิการของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ลักษณะความพิการเป็นข้อมูลที่ทำให้การวิจัยสมบูรณ์มากขึ้น สามารถนำข้อมูลที่ได้มาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ถึงผลของความพิการ ว่าเป็นอย่างไรมีความลำบากและเกิดอุปสรรคด้านใดบ้าง และนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

2. แนวคิดเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ (Identity) และเทคโนโลยีแห่งตัวตน (Technology of self)

“อัตลักษณ์” มีความแตกต่างจากคำว่า “บุคลิกภาพ” เนื่องจากบุคคลอาจมีความเหมือนกันได้ในแง่ของบุคลิกภาพ เช่นการมีนิสัยหรือลักษณะบางอย่างที่อาจจะเหมือนกันได้ แต่การเหมือนกันในด้านอัตลักษณ์ของบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้สึกร่วมกันในด้านการตระหนักรู้ (awareness) บางอย่างเกี่ยวกับตัวตนของเรา หมายถึงการยอมรับในความเป็นตัวตน ประกอบเข้ากับการแสดงตัวตน (making oneself) ให้เห็นว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างอย่างไรกับกลุ่มอื่นหรือบุคคลอื่น การตอบคำถามที่ว่า ‘เราคือใคร’ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคลิกภาพ นั่นคือ

ประเภทของบุคคลที่ฉันเป็น แต่นี่ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่องเท่านั้น อัตลักษณ์นั้นแตกต่างจากบุคลิกภาพโดยรายละเอียดอย่างมีนัยสำคัญ เราอาจมีลักษณะเฉพาะทางบุคลิกภาพร่วมกับผู้อื่น แต่การมีอัตลักษณ์ร่วมบ่งบอกถึงการผูกมัดบางอย่างที่ไม่หยุดนิ่งกับส่วนหนึ่งของตัวเรา เราเลือกที่จะแสดงตัวด้วยอัตลักษณ์เฉพาะหรืออัตลักษณ์กลุ่ม นั่นหมายความว่า อัตลักษณ์ถูกกำหนดด้วยความเหมือนและความต่างกับผู้อื่น โดยอัตลักษณ์ถูกแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก คือ อัตลักษณ์ส่วนบุคคล (individual identity) และอัตลักษณ์ทางสังคม (collective/ social identity)

ทั้งนี้ บุคคลมีการกำหนดตัวเองด้วยการมีอัตลักษณ์ร่วมอยู่ในคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และมีอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ โดยเราจะรู้ได้ว่าคนอื่นเหมือนเราได้อย่างไรหรือข้อมูลใดที่จะแบ่งประเภทของคนอื่นและตัวเราก็ดำเนินการสื่อสารผ่านสัญลักษณ์และภาพตัวแทน (Symbols and representation) เช่น เข็มตราต่าง ๆ สัญลักษณ์ขององค์กร เครื่องหมายที่แสดงอุดมการณ์ หรือภาษาที่เราพูด เป็นต้น

“อัตลักษณ์ส่วนบุคคลที่เข้มแข็งจะแสดงออกในการปรับใช้ของกิจการและชุมชนและในความกล้าหาญในชีวิตประจำวัน วิกฤตทางจริยธรรมในสมัยของเรามีความหมายมากกว่าอื่นๆ และประชาชนจำนวนมากขึ้นขาดการทำงานให้เป็นอิสระซึ่งจะทำให้พวกเขาได้รับผิชอบและรับใช้ด้วยความเป็นอิสระ และความมีศักดิ์ศรีเหมาะสมกับการเป็นเสรีชน (Walter Nicgorski, 1987)

นอกจากอัตลักษณ์จะเป็นการที่บุคคลกำหนดและแสดงตัวเองว่าเป็นใครซึ่งเป็นเรื่องของพฤติกรรมแล้ว อัตลักษณ์ยังเกี่ยวข้องกับการบริโภค (Consumption) อีกด้วย โดย Pierre Bourdieu มองว่า ทุกวันนี้เรื่องของอัตลักษณ์ได้ย้ายจากการประกอบสร้างในมิติของการผลิตมาสู่มิติของการบริโภคแทน คือ อัตลักษณ์อันเกิดมาจากสิ่งที่กินสิ่งที่ใช้ เช่น เพลงที่ฟัง หนังสือ เสื้อผ้าที่สวมใส่ หนังสือที่อ่าน อาหารที่เลือก ไปจนถึงรสนิยมและรูปแบบการใช้ชีวิตที่แตกต่างหลากหลาย เช่น การเดินทางของกลุ่มท่องเที่ยวแบ็คแพ็คเกอร์/สะพายเป้ หรือการจับกลุ่มของวัยรุ่นที่ถนนอาร์ซีเอ หรือการสร้างภาษาเฉพาะกลุ่มของพวกกะเทย (ดังตัวอย่างในภาพยนตร์ สตรีเหล็กหรือพรางชมพู)

Kathryn Woodward กล่าวในหนังสือ Questioning identity: gender, class, ethnicity ว่า ในฐานะปัจเจกบุคคล เราต้องดำรงอัตลักษณ์อย่างเคลื่อนไหว กล่าวคือ อัตลักษณ์ไม่ใช่ผลผลิต (product) หากแต่เป็น “กระบวนการกลายมาเป็น” (process of becoming) ที่มีผลมาจากสังคมที่เราอาศัยอยู่และเป็นความสัมพันธ์ของเรากับผู้อื่น อัตลักษณ์ให้การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกบุคคลกับโลกที่พวกเขาอยู่ อัตลักษณ์ได้รวมวิธีที่เรามองเห็นตัวเองวิธีที่ผู้อื่นมองเรา และอัตลักษณ์ยังครอบคลุมถึงสิ่งที่อยู่ภายนอก สิ่งที่เป็นอัตวิสัยและสิ่งที่อยู่ภายใน เป็นตำแหน่งแห่งที่ (position) ซึ่ง

ได้รับการรับรองทางสังคมโดยผู้อื่น ไม่ใช่โดยตัวเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์เป็นการนิยามตัวตนให้ผู้อื่นได้รับรู้ หรือเป็นการสื่อสารว่าตนเองคือใครให้ผู้อื่นทราบ อันจะนำมาซึ่งการปฏิสัมพันธ์ของเราและผู้อื่นต่อไป เช่น นางสาว. สวมแหวนเพชรที่นิ้วนางข้างซ้าย เพื่อบอกเป็นนัยให้ผู้อื่นทราบว่าตนอยู่ในสถานะคู่หมั้น ส่งผลให้ผู้อื่นที่ทำความรู้จักกับนางสาว. ไม่ดำเนินไปความสัมพันธ์ในลักษณะชู้สาว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การที่เรามองว่าตัวเองเป็นอย่างไรกับการที่คนอื่นมองเราอย่างไรนั้นไม่สอดคล้องกันเสมอไป เนื่องจากเรื่องนี้เป็นการเมืองในการให้ความหมาย (politics of meaning) ของแต่ละฝ่ายระหว่างเขาและเรา (them/us) ซึ่งมีการวางลำดับชั้น (hierarchy) ของอัตลักษณ์ที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าแล้วยังส่งผลถึงการแบบแผนการประพฤติปฏิบัติต่อกันของผู้คนในสังคม นอกจากนี้ ในความหมายของอัตลักษณ์ที่ขัดแย้งอาจมีผลมาจากความตึงเครียดระหว่างการที่ต้องเป็นนักศึกษา เป็นผู้ปกครองและเป็นพนักงานในเวลาเดียวกัน ซึ่งนี่ถือเป็นตัวอย่างของอัตลักษณ์ที่หลากหลายหรือซับซ้อนซึ่งคน ๆ หนึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างตัวเราเองกับคนอื่นไม่เพียงชีวิตด้วยความสัมพันธ์ระหว่างวิธีที่เรานิยามตัวเอง (self-ascription) และวิธีที่ผู้อื่นนิยามตัวเรา (ascription by others) เท่านั้น หากยังชีวิตด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เราต้องการจะเป็นกับอิทธิพล ความกดดัน และโอกาสต่าง ๆ ที่เป็นได้ ความบีบคั้นด้านกายภาพทางสังคมและทางวัตถุอันขวางกั้นเราจากการแสดงตัวของเราเองในตำแหน่งแห่งที่บางอย่างให้เป็นผลสำเร็จ อันเป็นความบีบคั้นซึ่งรวมถึงการรับรู้เข้าใจของผู้อื่นด้วย เช่น นายอ. เป็นผู้ชาย เคยมีวิถีชีวิตและพอใจที่จะแสดงออกแบบพวกฮิปปี้ แต่เมื่อถึงเวลาต้องรับใช้ชาติด้วยการเป็นทหารเกณฑ์ซึ่งกฎเกณฑ์ของสังคม ทำให้เขาจำต้องละทิ้งอัตลักษณ์แบบเดิมที่ไปสู่อัตลักษณ์แบบใหม่ด้วยการไว้ผมที่สั้นเกรียน สวมใส่เครื่องแบบทหาร และดำเนินชีวิตภายใต้ระเบียบวินัยแบบทหารเกณฑ์ เป็นต้น

จากประเด็นที่ได้กล่าวมาข้างต้น เมื่อตั้งคำถามว่าอัตลักษณ์ของคน ๆ หนึ่งคืออะไรนั้น จะได้คำตอบจาก 2 มุมมอง คือ คำตอบของบุคคลผู้นั้นนิยามตนเอง และคำตอบจากผู้อื่นที่นิยามบุคคลผู้นั้น โดยอาศัยเกณฑ์ความเหมือนความต่าง การสื่อสารผ่านสัญลักษณ์ ซึ่งคำตอบที่ได้อาจมีมากกว่าหนึ่งรูปแบบ เพราะในตัวคน ๆ หนึ่งนั้นมีการประกอบสร้างอัตลักษณ์อย่างเป็น “กระบวนการ” (process) และเต็มไปด้วยความหลากหลายภายใต้บริบทที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นที่ร้านค้า ร้านกาแฟ ร้านอาหาร มหาวิทยาลัย สถานที่ทำงาน หรือสถานบันเทิงยามราตรี รวมถึงคาเฟ่โชว์ซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาสิ่งที่สามารถแสดงเป็นตัวอย่างได้ดีเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างการที่เรามองตัวเองอย่างไรกับการที่เรถูกคนอื่นมองอย่างไรนั้น อาจมุ่งไปที่ความขัดแย้งหรือไม่ลงรอย (tension) ระหว่างบุคคลกับสังคมโดยสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันของรัฐได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการประกอบสร้างอัตลักษณ์บุคคล เช่น พาสปอร์ต บัตรประจำตัวประชาชน และบัตรเครดิต เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การแบ่งประเภทบุคคลโดยทางการได้เว้นข้ามสิ่งที่เราเป็นและไม่สามารถแสดงอัตลักษณ์อันหลากหลายที่เรามี จะเห็นได้จากการที่ผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งแสดงออกถึงตัวตนและดำรงเพศวิถีแบบรักเพศเดียวกัน กลับถูกระบุในบัตรประจำตัวประชาชนแต่เพียงว่าเป็นเพศหญิง ซึ่งเป็นการยึดเอาตามการแบ่งเพศทางกายภาพตามที่ทางการแพทย์รับรองเท่านั้น

ในประเด็นการจินตนาการตัวของเราเองนี้ George Herbert Mead นักปรัชญาสังคม ซึ่งมีผลงานที่ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในความคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ ได้เสนอความเข้าใจอันเป็นประโยชน์ต่อความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรามองตนเองอย่างไร และความสามารถของมนุษยชาติที่จะจินตนาการว่าผู้อื่นเห็นเราอย่างไร ทั้งนี้ เขามุ่งไปที่กระบวนการอันเกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงสิ่งภายในกับสิ่งภายนอก (the internal and the external) ซึ่งเห็นได้จากการตัดสินใจว่าจะสวมเสื้อผ้าอะไรนั้นเราต้องจินตนาการตัวของเราเอง ต้องมองตัวเองจากภายนอก และเราต้องคิดแล้วว่าผู้อื่นจะเห็นเราอย่างไรและต้องสำนึกรู้ตัวเอง (self-conscious)

Mead เสนอแนวคิดที่ว่า ตัวตนนี้มีสองด้านที่ปะทะสังสรรค์กันเองตลอดเวลา ด้านหนึ่งคือ “me” อันเป็นตัวตนที่เกิดจากความเห็นและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และ “I” อันเป็นส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของเราเอง อันที่จริง ทั้ง “me” และ “I” ต่างก็สัมพันธ์กับโลกข้างนอกทั้งคู่ เพียงแต่ “me” เป็นผลจากการประเมินและซึมซับทัศนะผู้อื่น และ “I” เป็นคำตอบของความพยายามที่จะประสาน “me” ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน อาจกล่าวได้ว่า “I” คือการที่เรานิยามตัวตนของตัวเอง ส่วน “me” คือ การที่ผู้อื่นนิยามตัวตนของเรานั้นเอง

คนเรามีความสามารถที่จะจินตนาการว่าผู้อื่นจะเห็นเราอย่างไร และความสามารถของเราในการที่จะมีภาพในหัวของเรา (Picture in our head) ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่แตกต่างอย่างสำคัญของมนุษยชาติ สำหรับ Mead แล้ว อัตลักษณ์ถูกผลิตในบริบทของสังคม แต่ผ่านความคิดของปัจเจกบุคคลเกี่ยวกับสิ่งที่เชื่อมโยงพวกเขาเข้ากับโลกทางสังคม ซึ่งเรากระทำเช่นนี้ผ่านการสร้างสัญลักษณ์ (symbolizing) ด้วยการทำให้ภาษา ท่าทาง ภาพลักษณ์ และวัตถุต่าง ๆ เป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทน (stand for) หรือแสดงถึง (signify) สิ่งอื่น

สัญลักษณ์และภาพตัวแทน (representation) จึงเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการผลิตอัตลักษณ์ และเป็นวิธีที่เราให้สื่อสารอัตลักษณ์ของเราแก่ผู้อื่นอย่างไรและเรารู้อัตลักษณ์ดังกล่าวนั้นอย่างไร ซึ่งผู้คนที่เราแสดงตัวด้วยและผู้ที่ถูกสังเกตเห็นในฐานะเป็นผู้ที่แตกต่าง Erving Goffman นักสังคมวิทยาผู้มีอิทธิพลในด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาทางสังคม ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน (everyday interaction) ผ่านการเผชิญหน้าและการสนทนากันกับคำถามที่ว่าเราสื่อสารกับผู้อื่นอย่างไร Goffman กล่าวว่า วิธีที่เราแสดงตัวของเรานั้นค่อนข้างคล้ายกับการแสดงบทบาทในละครซึ่งบทละครถูกเขียนไว้แล้ว ในที่นี้ เขาได้อ้างว่าบทบาทหาใช่

ลักษณะไม่ แต่การเน้นไปที่รายละเอียดของการปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันนั้นมีประโยชน์ที่จะตรวจสอบว่า เราเข้าใจอัตลักษณ์ของผู้อื่นอย่างไร และเราแสดงตัวของเราเองต่อผู้อื่นอย่างไร

ในหนังสือ The Presentation of Everday Life ของ Goffman ยังได้เผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องตัวตน (self) โดยวางอยู่บนแนวคิดของการแสดงละคร (performance) นั่นคือ บังเจกเป็นเหมือนนักแสดงที่กำลังแสดงให้ผู้ชมดู บทที่เราเล่นได้ถูกเขียนไว้แล้ว อย่างไรก็ตามเราสามารถแสดงสดและตีความต่อบทบาทของเราได้เองด้วย นอกจากนี้ การแสดงตัวตนของเราต่อผู้อื่นประกอบด้วยข้อมูลในแบบที่เป็นไปโดยตั้งใจ และโดยไม่ตั้งใจ

ในด้านของความแตกต่างที่ถูกกำหนดขึ้นในความสัมพันธ์ต่ออัตลักษณ์ Woodward มองว่า อัตลักษณ์ถูกหล่อหลอมผ่านการกำหนดของความแตกต่าง โดยการกำหนดของความแตกต่างเกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (symbolic interaction) ด้วยการนำเสนอภาพตัวตนและผ่านรูปแบบของการกีดกันทางสังคม ดังนั้น อัตลักษณ์จึงไม่ได้อยู่ตรงข้ามแต่ขึ้นอยู่กับความแตกต่าง (depend on difference) ในความสัมพันธ์ทางสังคมนั้นรูปแบบของความแตกต่างทางสัญลักษณ์และสังคมถูกจัดตั้งขึ้นอย่างน้อยในส่วนที่ผ่านปฏิบัติการของสิ่งที่ถูกเรียกว่า ระบบการแบ่งประเภท (classificatory systems) โดยระบบการแบ่งประเภทใช้หลักของความแตกต่างต่อประชากร ตัวอย่างเช่น วิธีที่สามารถแบ่งพวกเขาและลักษณะพิเศษของพวกเขาออกเป็นอย่างน้อย 2 กลุ่มที่ตรงข้ามกัน เช่น พวกเขา พวกเขา ตนเอง คนอื่น Emile Durkheim นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศสอ้างว่า อัตลักษณ์นั้นผ่านการรวบรวม และการจัดให้สิ่งต่าง ๆ เป็นระเบียบในระบบการแบ่งประเภทซึ่งความหมายได้ถูกผลิตขึ้น ระบบการแบ่งประเภทจัดระเบียบของชีวิตทางสังคมและได้รับการรับรองโดยภาษาพูดและพิธีกรรม มิติที่สำคัญของอัตลักษณ์ที่ผ่านการแบ่งประเภท เช่น ชนชั้น ชาติพันธุ์ และสถานที่ รวมไปถึงประเด็นเรื่องเพศ

การที่เราเลือกนิยามความหมายของตนเองและแสดงตนเองต่อบุคคลหรือสังคมว่าเราเป็นใครนั้น เป็นกระบวนการของการเลือกใช้และแสดงออกซึ่งจะทำให้รู้ว่าเหมือนหรือแตกต่างจากคนอื่นหรือกลุ่มอื่นอย่างไร โดยผ่านระบบของการใช้สัญลักษณ์ (Symbol) ซึ่งเป็นสิ่งที่ประกอบกันทั้งด้านอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวเราและกระบวนการของโลกภายนอกที่เราเกี่ยวพันเพราะมนุษย์เลือกใช้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกี่ยวกับตนเองทั้งในกระบวนการที่เขาสัมพันธ์กับโลกและในส่วนของตัวตนที่มันซ้อนทับกันอยู่ ดังนั้นจึงมีการจัดแบ่งประเภทของอัตลักษณ์เป็น 2 ระดับคือระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (personal identity) และระดับอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) เช่นการที่สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่และตำแหน่งทางสังคมให้กับเรา บทบาทความเป็นลูก ความเป็นเพื่อน หรือตำแหน่งในที่ทำงาน ระบบคุณค่าที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิด ทำให้เราเรียนรู้และเลือกที่จะนิยามตนเองให้เหมาะสมในสังคม และมีการเลื่อนไหลปรับเปลี่ยนไปตามบริบท เช่น

เมื่ออยู่ในครอบครัวก็จะมีบทบาทเป็นลูก เป็นพี่น้อง บางครั้งบทบาทและตำแหน่งอาจซ้อนทับกัน เช่น เป็นนักศึกษาในขณะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียน เป็นต้น สัญลักษณ์ที่เลือกหยิบมาใช้ในการนิยามตนเองทั้งต่อสังคมและต่อตัวเองนั้นเกิดขึ้นได้โดยผ่านระบบการสร้างภาพแทนความจริง (representation) เพราะการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ต่างๆ จะกระทำโดยผ่านระบบสัญลักษณ์ที่หลากหลายรูปแบบ เช่น บุคคลเลือกแต่งกายเพื่อแสดงความเป็นสมาชิกของสถาบัน หรือแต่ละสถานศึกษามีการเลือกใช้สี สัญลักษณ์หรือเครื่องแบบที่แตกต่างกันออกไป ก็เพื่อแสดงความเป็นตัวตนให้กับบุคคลรับรู้ แต่อย่างไรก็ตาม การที่เรามองตัวเองและพยายามเลือกนิยามความหมายเพื่อแสดงความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคล กับสิ่งที่คนอื่นมองเห็นในตัวเราว่าอย่างไรนั้นมันอาจไม่สอดคล้องกันเสมอไป

แนวคิดเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ และเทคโนโลยีแห่งตัวตน เป็นแนวคิดเรื่องของลักษณะของตัวตนหรือ อัตลักษณ์ที่เป็นของตนเองที่ได้สร้างขึ้นโดยมีคนอื่นเป็นผู้มองผ่านเข้ามาเห็นถึงตัวตนของเราซึ่งบางครั้งอัตลักษณ์ก็มีหลายรูปแบบตามที่ผู้อื่นจะมองเห็นถึงส่วนไหน บนสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน เงื่อนไขที่ต่างกัน เพราะฉะนั้นอัตลักษณ์ย่อมเป็นภาพที่มีหลายมุมมองแล้วแต่ใครจะมองเห็นตรงส่วนไหนมากน้อยกว่ากัน โดยอัตลักษณ์จะเป็นอย่างไรก็ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับคนกลุ่มนั้นอย่างไร บนพื้นฐานของสังคมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งการมองตัวตนของเราก็อาจจะไม่สอดคล้องกับที่ผู้อื่นมองเรา

การศึกษาแนวคิดเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ และเทคโนโลยีแห่งตัวตน จะเป็นข้อมูลที่นำมาประกอบในการวิเคราะห์ลักษณะตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาที่พิการทางสายตา ว่าเขามองและให้ความหมายต่อตนเองอย่างไรมีอัตลักษณ์อย่างไรและผู้อื่นได้ให้ความหมายต่อตัวเขาว่ามีอัตลักษณ์อย่างไรและสามารถที่จะสร้างตัวตนขึ้นมาได้อย่างไรและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการสร้างตัวตนต่อไป

3. แนวคิดเรื่องการเห็นคุณค่าของตัวเอง (Self – Esteem) และภาพแห่งตน

ความหมายของการเห็นคุณค่าแห่งตน

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินตนเองตามความรู้สึกของตน ว่าตนเองเป็นคนที่มีคุณค่า มีความสามารถ มีความสำคัญ มีการประสบผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งการยอมรับการเห็นคุณค่าจากคนในสังคมที่มีต่อตน ตลอดจนการมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง มองตนเองในแง่ดี ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกกับบุคคลอื่นในแง่ดีด้วยการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์ สังคม เพราะเห็นพื้นฐานของการมองชีวิต ความสามารถทางด้านสังคมและอารมณ์ เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง

บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ สามารถยอมรับเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวัง ท้อแท้ใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความหวังและมีความกล้าหาญ จะทำให้เป็นคนที่มีประสพผลสำเร็จ มีความสุข สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่ตนปรารถนา การเห็นคุณค่าในตนเองมีผู้ที่ศึกษาโดยเฉพาะนักวิชาการได้พยายามให้ความหมายมากมายดังนี้

การเห็นคุณค่าในตนคือ การที่บุคคลนั้นสามารถวิเคราะห์ตนเองแล้วพบว่า ตนเองดี มีคุณค่า มีความสามารถในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆแล้วประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้พึงพอใจ ในการกระทำของตน รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญโดยบุคคลและสังคมรอบข้างยอมรับการทำความรู้จักตนเอง เป็นฐานของการดำเนินการพัฒนาตน การรู้จักตนมีความสำคัญต่อการกระทำและการแสดงออกต่าง ๆ ทุกคนมักจะคิดว่าตนรู้จักตนดีซึ่งไม่ใช่ความจริงเสมอไป เกณฑ์หนึ่งของการประเมินว่าเรารู้จักตนดีพอหรือไม่ คือ การมีพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และพอดีหรือไม่ โสกราตีส (469-399 B.C.) เป็นบุคคลแรกที่มองเห็นคุณค่าและ ความสำคัญของการรู้จักตน โดยได้กล่าวไว้ว่า จงรู้จักตน (Know yourself) และว่าชีวิตที่ไม่รู้จักตนเป็นชีวิตที่ไม่มีค่า (An unexamined life is not worth living) ชีวิตของบุคคลนั้นจะเป็นชีวิตที่มีคุณค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การที่บุคคลนั้นรู้จักหรือสำรวจตน หรือตระหนักรู้ว่า ชีวิตคืออะไร กำลังทำอะไรอยู่ และมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร ดังนั้นจึงได้นำเสนอถึงแนวคิดเพื่อการรู้จักตนเอง โดยจะเริ่มจากความหมายของตน การเกิดภาพตน ประเภทของตนและ การวิเคราะห์ตนเพื่อการรู้จักตนเองอันจะนำไปสู่ การวางแผนเพื่อพัฒนาตนให้เกิดคุณภาพตามที่ต้องการ

(ชัยวัฒน์ วงษ์อาษา) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองคือการที่บุคคล มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งพิจารณา จากการประเมินคุณค่าตนเองในด้านความสามารถ ความชำนาญ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง รวมทั้งการสามารถยอมรับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ผู้อื่นมีต่อตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความนับถือตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคล

บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง รู้ว่าตนเองมีคุณค่า มักจะมีการประเมินตนเองในด้านดี แต่ถ้าบุคคลใดที่มีความรู้สึกที่ไม่มีใครสนใจ ไม่ได้รับการยอมรับหรือทำอะไรแล้วไม่ประสบความสำเร็จ จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่า เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนี้ขึ้นก็จะทำให้บุคคล

นั้นขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันจึงมีผลต่อความรู้สึก หรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล (Newman, 1986)

การเห็นคุณค่าในตัวเองนั้นยังไม่พบว่ามิใคร่ให้หมายถึงที่แน่ชัดนัก แต่ในความคิดนั้น การเห็นคุณค่าในตัวเองนั้นจะหมายถึงบุคคลที่มีภาพพจน์ที่ดีต่อตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีความภูมิใจในผลสำเร็จของงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาและรับผิดชอบปัญหาที่จะเกิดตามมา เป็นคนที่คนอื่นรักและรักคนอื่น เป็นบุคคลที่ควบคุมตัวเองเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกภายในของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการประเมินคุณค่าและความสามารถของตน ถ้าบุคคลใดประเมินค่าของตนเองสูงเกินไปจะทำให้เกิดความรู้สึกหลงตนหรือเห็นแก่ตัว แต่ถ้าบุคคลใดที่มีอคติต่อตนเองก็จะทำให้ปฏิเสธ ไม่นับถือตนเอง ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองได้ ดังนั้น การพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มั่นคงยิ่งขึ้น ทำให้เด็กประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่ทำโดยการใช้ความสามารถตามที่ตนต้องการ และอยู่ในสังคมที่ดีก็จะพัฒนาได้ (Memillan and Other, 1995)

เราจะเห็นว่าคนที่มีการเห็นคุณค่าในตัวเองสูง หมายถึงคนที่มีความคิด สร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบสูง และซื่อสัตย์ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับ คนที่มีการเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ มักจะต้องการพิสูจน์ตัวเองหรือวิจารณ์คนอื่น ใช้คนอื่น เพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง บางคนอาจจะหยิ่ง หรือดูถูกผู้อื่น มักจะไม่มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่มั่นใจว่าตัวเอง จะมีคุณค่า หรือความสามารถ หรือการยอมรับ ทำให้คนกลุ่มนี้ไม่กล้าที่จะทำอะไร เนื่องจากกลัวความล้มเหลว คนกลุ่มนี้มักจะวิจารณ์คนอื่น มากกว่าที่จะกระทำ ด้วยตัวเอง และยังพบอีกว่า คนกลุ่มนี้มักจะชอบความรุนแรง ดุด่า รุมเร้า เสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย คนที่การเห็นคุณค่าในตัวเองจะต้องมีความสมดุลของความต้องการผลสำเร็จ หรืออำนาจ และความรู้จักคุณค่า ความมีเกียรติและความซื่อสัตย์ ซึ่งอาจจะหมายถึง จิตใต้สำนึก และพฤติกรรมนั่นเอง จิตใต้สำนึกของคนที่มีการเห็นคุณค่าในตัวเองจะต้องรู้จักบาป บุญคุณโทษ รู้สิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี ความซื่อสัตย์ ความมีเกียรติ

พฤติกรรมของการเห็นคุณค่าในตัวเอง มีความสามารถที่จะคิดแก้ปัญหา เชื่อมั่นในความคิด และความสามารถ ของตัวเอง สามารถเลือกวิธีการตัดสินใจที่ถูกต้อง หากสูญเสียความสมดุลก็จะทำให้เกิดปัญหา เช่น หากจิตใต้สำนึกไม่แข็งแรง หรือสมบูรณ์พอ ก็จะทำให้คนเกิด

พฤติกรรมเชื่อมั่นตัวเองมากเกินไป หยิ่งยโส ถูกคนอื่น หากแต่มีแต่จิตใจสำนึกที่ดี แต่ไม่มีความมุ่งมั่นที่จะประสบผลสำเร็จชีวิต ก็อาจจะไม่ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล จำต้องได้รับการพัฒนามาตั้งแต่เด็ก ๆ โดยทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัย ให้มีความมั่นคงทางอารมณ์ ให้สามารถค้นพบเอกลักษณ์ของตนเอง ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักความอบอุ่น เชื่อหรือไว้วางใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนให้เด็กได้มีโอกาสกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่เด็กมีความสามารถ เพื่อประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ เด็กจะรู้สึกเชื่อมั่นและพึงพอใจในตนเอง คือเห็นคุณค่าในตนเองได้ในที่สุด อีกท่านหนึ่งที่รู้จักกันดี ในงานวิจัยที่เกี่ยวกับ การมองเห็นคุณค่าในตนเองคือ (Coopersmith) ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นการตัดสินใจความมีคุณค่าของตนเอง ซึ่งแสดงถึงทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง เป็นการยอมรับหรือไม่ยอมรับของตนเอง และแสดงถึงขอบเขตของความเชื่อที่บุคคลมีความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีค่าของตน

การเห็นคุณค่าตนเอง อันเป็นระดับคุณค่าที่บุคคลให้กับตน มาสโลว์ (Maslow 1970: 45, อ้างถึงใน ชยาพร ลีประเสริฐ 2536: 24) ได้ให้ความหมายว่า การเห็นคุณค่าตนเองนั้น เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่อยากให้ตน เข้มแข็ง ประสบความสำเร็จ มีความสามารถเพียงพอในการกระทำกิจการต่าง ๆ ช่วยเหลือตนเองได้ มีอิสรภาพ และมีความเชื่อมั่นในการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในโลก การเห็นคุณค่าในตนเองประกอบด้วยความมั่นใจในตนเองและการเคารพตนเอง (Branden 1981) และการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นเป็นสิ่งไม่คงที่ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ภาพที่คนเรามีเกี่ยวกับตนเองจะจำแนกออกไปได้เรื่อย ๆ ตามวันเวลาที่ผ่านไปในช่วงของพัฒนาการ เช่น เราอาจสำรวจพบว่าความสามารถและทักษะในด้านหนึ่งของเราเพิ่มพูนขึ้น แต่อีกด้านหนึ่งเราอาจไม่มีหรือมีในระดับต่ำ ดังนั้นความนับถือตนเองของบุคคลจะ แยกแยะ ไปตามภาพเกี่ยวกับตนเองด้านต่าง ๆ ที่เรามีอยู่

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

การพัฒนาของการเห็นคุณค่าตนเองอธิบายโดยอาศัยแนวคิด 3 แนวคิด ดังนี้ (Lenny and Gold 1982 Balbladellis 1984, อ้างถึงใน ชยาพร ลีประเสริฐ 2536: 23-24)

แนวคิดแรก เป็นแนวคิดของการประเมินเชิงสะท้อน ซึ่งคุณค่าของตนเองจะได้นมาโดยผ่านการประเมินของผู้อื่น ทั้งด้วยภาษาพูดและภาษาท่าทาง

แนวคิดที่สอง เป็นแนวคิดของการเปรียบเทียบทางสังคม ซึ่งเป็นการนำเอาตนเองไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น และตามแนวคิดนี้อธิบายว่า การเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่ามีผลทำให้ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามหาก เปรียบเทียบตนเองกับบุคคลที่มีสถานภาพสูงกว่าจะนำไปสู่การลดคุณค่าของตนเองลง

ดังนั้นจึงพบเสมอว่า บุคคลมีแนวโน้มจะลดคุณค่าของคนอื่นเพื่อเพิ่มระดับคุณค่าของตนเอง และการเปรียบเทียบทางสังคมนี้จะปรากฏในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

แนวคิดที่สาม เป็นแนวคิดเรื่องการจำแนกทางสังคม แนวคิดนี้อธิบายว่า การจำแนกประเภทของบุคคลในสังคมและคุณค่าที่สังคมให้กับคนแต่ละประเภทรุนั้นส่งผลกระทบต่อความเห็นคุณค่าของตนในคนแต่ละประเภทด้วย ตัวอย่างเช่น ผู้ชายมีการเห็นคุณค่าในตนสูงกว่าผู้หญิง ทั้งนี้เป็นเพราะตามวัฒนธรรมและประเพณี

นั่นเพศชายได้รับการยอมรับและสังคมให้คุณค่ามากกว่าเพศหญิงส่วนองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองนั้น คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981 อ้างถึงใน ชยาพร ถีประเสริฐ 2536: 24) ได้แบ่งไว้ 2 ประการ คือ องค์ประกอบเฉพาะบุคคลและองค์ประกอบภายนอกของบุคคล

1. องค์ประกอบแรกเป็นองค์ประกอบเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นลักษณะของแต่ละบุคคลที่มีผลให้บุคคลเห็นคุณค่าของตนเองในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป องค์ประกอบแรกนี้ ได้แก่

ลักษณะทางกายภาพ ซึ่งเป็นลักษณะที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลโดยตรง เช่น ความสวยงามของร่างกาย หรือ ลักษณะทางกายภาพที่เอื้อต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่าง ๆ บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่น่าพึงพอใจจะเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ไม่น่าพึงพอใจ

ศักยภาพ ความสามารถทั่วไปและสมรรถภาพ เนื่องจากองค์ประกอบประการที่สองนี้จะเป็นตัวชี้ความถี่ในการประสบความสำเร็จของบุคคลในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเมื่ออยู่ในโรงเรียนและในสังคม

ภาวะทางอารมณ์ ซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นแล้วได้มีการประเมินตนเองจากความสัมพันธ์นั้น หากประเมินได้ในทางบวกจะส่งผลให้รู้สึกว่าคุณค่า แต่หากประเมินได้ในทางลบจะมองว่าตนเองไร้ความสามารถและรับรู้ว่าคุณค่าต่ำ ปัญหาอื่น ๆ และความป่วยไข้ ซึ่งเป็นปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิตทั่ว ๆ ไป รวมทั้งการมีพฤติกรรมทำลาย ผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวมักเห็นคุณค่าตนเองต่ำและแสดงออกในรูปของความวิตกกังวล

ค่านิยมส่วนบุคคล โดยทั่วไปคนเราจะให้คุณค่าต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน แต่เมื่อให้คุณค่าต่อสิ่งใดแล้วก็มักจะเชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นมาตรฐานที่สำคัญในการตัดสินคุณค่าของตน ยิ่งไปกว่านั้นคนเราจะมีแนวโน้มที่จะใช้มาตรฐานทางสังคมตัดสินคุณค่าของตนด้วยเช่นกัน หากไม่ประสบความสำเร็จตามคุณค่าที่ ยึดถือจะทำให้การประเมินคุณค่าของตนเองต่ำลงไปด้วย

ความปรารถนาส่วนบุคคล อีกส่วนหนึ่ง ของการตัดสินคุณค่าของตนเกิดจากการที่ตนเปรียบเทียบผลงานและความสามารถกับมาตรฐานของตัวเองกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ หากผล

ที่ออกมาสอดคล้องกับเกณฑ์หรือสูงกว่าจะทำให้คนผู้นั้นเห็นว่าตนเองมีคุณค่า แต่หากเป็นไปในทางตรงข้ามก็จะมองว่าตนเองล้มเหลวและตัดสินใจว่าตนเอง ไร้คุณค่า ดังนั้นการที่จะมองว่าบุคคลใดประสบความสำเร็จจะต้องพิจารณาจากความปรารถนา ส่วนตัวของผู้นั้นด้วย

2. องค์กรประกอบที่สอง เป็นองค์ประกอบภายนอกบุคคล อันหมายถึงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการมองเห็นคุณค่าของคน องค์กรประกอบที่สองนี้ ได้แก่

ความสัมพันธ์กับครอบครัวและพ่อแม่ ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากครอบครัวมีอิทธิพลสำคัญต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนของบุคคลอย่างลึกซึ้ง การเลี้ยงดูแบบรักและสนับสนุน รวมไปถึงการให้อิสระในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ของครอบครัวซึ่งระบุขอบเขตไว้ชัดเจน และการยอมรับ อย่างมีเงื่อนไข มีผลต่อความสามารถในการพัฒนาคุณค่าของตนขึ้นมาได้ในตัวเรา

โรงเรียน เป็นสถาบันที่让孩子พัฒนาคุณค่าของตนเองสืบต่อจากครอบครัว ดังนั้นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนต้องเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กในการพัฒนาความคิด และการตระหนักรู้ถึงคุณค่าของตนเอง โดยมีครูรับบทบาทสำคัญ

สถานภาพทางสังคม อาชีพ รายได้ ตำแหน่งงาน บทบาททางสังคม และสายตระกูล เหล่านี้รวมกันเป็นสถานภาพทางสังคม และพบว่าสามารถใช้เป็นตัวชี้บ่งถึงระดับของการเห็นคุณค่าในตัวเองของบุคคล

สังคมและกลุ่มเพื่อน คนเราจะเห็นว่าตนเองมีคุณค่าหรือไม่เพียงไร วิธีหนึ่งที่จะทราบได้คือ การนำเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับกลุ่มเพื่อน สิ่งที่น่ามาเปรียบเทียบกันนั้น ได้แก่ ทักษะ ความสามารถ ความถนัด ผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น หากลักษณะเหล่านี้ของเด็กสูงกว่าเพื่อน ๆ ได้รับ การยอมรับจากเพื่อนหรือเพื่อน ๆ นิยมชมชอบ จะเป็นผลให้บุคคลมองเห็นคุณค่าในตนสูงตามไปด้วย

สรุปได้ใจความว่า การมองเห็นคุณค่าในตนเอง คือการที่บุคคลมองตนเองและให้คุณค่าต่อตนเอง ทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งบุคคลที่มองตนเองในด้านบวก จะมองว่าตัวเองเป็นผู้มีความสามารถ เป็นคนสำคัญ เป็นที่ยอมรับ จะหมายถึงบุคคลที่มองเห็นคุณค่าในตนเอง ส่วนบุคคล ที่มองตนเองด้านลบ เห็นว่าตัวเองไร้ค่า ไม่มีความหมาย ไม่มีความสามารถ จะหมายถึงบุคคลที่ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง และปัจจัยที่จะทำให้เกิดการมองเห็นคุณค่าในตนเองได้ก็คือ ปัจจัยจากภายในตัวเอง และข้อมูลสะท้อนกลับ ที่ได้รับจากบุคคลแวดล้อม

แนวคิดเรื่องภาพแห่งตน

การทำความรู้จักตนเอง เป็นฐานของการดำเนินการพัฒนาตน การรู้จักตนมีความสำคัญต่อการกระทำและการแสดงออกต่าง ๆ ทุกคนมักจะคิดว่าตนรู้จักตนดีซึ่งไม่ใช่ความจริงเสมอไป

เกณฑ์หนึ่งของการประเมินว่าเรารู้จักตนดีพอหรือไม่ คือ การมีพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและพอดีหรือไม่ โสคราติส (469-399 B.C.) เป็นบุคคลแรกที่มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการรู้จักตน โดยได้กล่าวว่า จงรู้จักตน (Know yourself) และว่าชีวิตที่ไม่รู้จักตนเป็นชีวิตที่ไม่มีค่า (An unexamined life is not worth living) ชีวิตของบุคคลนั้นจะเป็นชีวิตที่มีคุณค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่บุคคลนั้นรู้จักหรือสำรวจตน หรือตระหนักรู้ว่า ชีวิตคืออะไร กำลังทำอะไร อยู่ และมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร ดังนั้นจึงได้นำเสนอถึงแนวคิดเพื่อการรู้จักตนเอง โดยจะเริ่มจากความหมายของตน การเกิดภาพตน ประเภทของตนและ การวิเคราะห์ตนเพื่อการรู้จักตนเองอันจะนำไปสู่ การวางแผนเพื่อพัฒนาตนให้เกิดคุณภาพตามที่ต้องการ

ในการพัฒนาตนนี้มีคำสำคัญคือ ตน ที่ต้องทำความเข้าใจ เนื่องจากเป็นกรอบความคิดที่นักจิตวิทยาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจตนของมนุษย์ ตนหรือตัวตน เป็นคำที่ใช้เรียกสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่วิวัฒนาการตนมาหลายขั้นตอน ตามแต่พันธุกรรมและสภาพแวดล้อม เมื่อ ค.ศ. 1940 ยัง (Young) เสนอความคิดแรกเริ่มว่า ตนคือ จิตสำนึกต่อการกระทำและต่อความคิดของตน และที่สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ในความหมายนี้จิตสำนึกมีความสำคัญเพราะจิตสำนึกจะทำหน้าที่ให้มีการรู้ตัวอยู่เสมอ ในทางตรงกันข้ามถ้าจิตของมนุษย์ขาดความรู้สึกตน บุคคลก็จะไม่รับรู้ความเป็นตัวตนของตนได้ และจะอยู่ในสภาพที่ไร้ตัวตน (De-individualization) นอกจากนี้ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตัวตนของบุคคลยังทำให้หน้าที่ให้คุณค่าแก่ตัวตนด้วย การประจักษ์รู้ในตัวตนจึงมีหลายประกอบที่มี ความสัมพันธ์กัน และสามารถพัฒนาความเป็นตัวตนให้ปรับเปลี่ยนไปได้ยัง ได้มีผู้ให้ความหมายของตน และมองตนในหลายแง่มุมด้วยกัน แต่ในที่นี้จะได้ รวบรวมมาจาก พจนานุกรมศัพท์ทางจิตวิทยาซึ่งได้ให้ความหมายของตนไว้ 6 ความหมาย (Reber 1985: 699-680)

ตน เป็นหน่วยหรือพลังภายในซึ่งทำหน้าที่ควบคุมและชี้นำแรงจูงใจ ความกลัว ความต้องการและลักษณะอื่น ๆ ของมนุษย์ ความหมายนี้พบได้ในงานของนักจิตวิเคราะห์ เช่น การสร้างสรรค์ตน ในงานของ แอดเลอร์ (Adler) ตน ของ ซัลลิแวน (Sullivan) และระบบตัวตนในงานเขียนยุคแรก ๆ ของ Jung (Jung)

ตน หมายถึง องค์ประกอบทางจิตซึ่งทำหน้าที่ระลึกรู้เพื่อแสดงความหมายของตัวเอง ซึ่ง เจมส์ (James) ชี้ให้เห็นว่า คำที่ใช้ตามความหมายนี้ของตน คือ ฉัน ทั้งในด้านที่เป็นผู้ที่ทำความรู้จัก และเป็นผู้ที่ถูกรู้จัก

คน หมายถึง ผลรวมของประสบการณ์และการแสดงออกส่วนตัวของบุคคล ในฐานะที่เป็นชีวิตหนึ่ง คำที่ใช้แทนกันหรือมีความหมายคล้ายคลึงกัน ได้แก่ อีโก (Ego) บุคคล ปัจเจกบุคคล และอินทรีย์

คน หมายถึง หน่วยที่ถูกจัดระบบไว้โดยรวม เป็นผลของการสังเคราะห์มวลประสบการณ์ เช่นเดียวกับความหมายที่ 3 แต่เพิ่มเติมตรงที่เน้น ไปยังการบูรณาการของประสบการณ์เหล่านั้น บุคลิกภาพเป็นคำที่มีความหมายเทียบเคียงได้ของตนโดยนัยนี้

คน หมายถึง สำนึกและตระหนักในสิ่งที่ เป็นเอกลักษณ์ส่วนตัวของบุคคล นักจิตวิทยา บุคลิกภาพ เช่น ออลพอร์ต (Allport) ใช้คนในความหมายนี้

คน หมายถึง เป้าหมายเชิงนามธรรมหรือปลายทางแห่งมติดการพัฒนากของบุคคล ทั้งส่วนที่รู้สำนึกและไม่รู้สำนึก การพัฒนาตนในความหมายนี้เน้น ไปทางมติดของจิตวิญญาณ ซึ่งพบการใช้คนในความหมายนี้ จากงานเขียนระยะหลังของจุง และแนวคิดเรื่อง สัจการแห่งตนของมาสโลว์ (Maslow)

กิจกรรมแรกของการพัฒนาตนนั้นมักเริ่มให้ ผู้เรียนเขียนถึงตนเอง พรรณนาถึงตนเองในแง่ มุม ต่าง ๆ ที่ตนรับรู้เกี่ยวกับตนเองในปัจจุบัน ภาพที่ได้จากการมองตนเองในลักษณะนี้ เรียกกันว่า อัตมโนทัศน์ (Self-Concept) ซึ่งเป็นภาพของตน หากจะตั้งคำถามว่าเหตุใดคนจึงมองภาพตนเองในลักษณะนั้นไม่ว่าจะในเชิงบวกหรือเชิงลบ แนวคิดต่อไปนี้จะช่วยอธิบายได้

อัตมโนทัศน์หรือภาพเกี่ยวกับตนเองนั้นมีได้มีมาแต่แรกเกิด แต่จะพัฒนามาทีละน้อย โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง โดยเริ่มตั้งแต่ในวัยทารก ส่วนการที่คนเราจะมองภาพตนเองใน แบบใดนั้น มีทฤษฎีอธิบายเรื่องนี้ไว้ 2 ทฤษฎีด้วยกัน

ทฤษฎีการประเมินเชิงสะท้อน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ทฤษฎีนี้ อธิบายว่าภาพเกี่ยวกับตนเองเกิดจากการที่คนรอบข้างประเมินเรา โดยมีฐานอยู่

บนลักษณะทางกายและพฤติกรรมที่เราแสดงออก สารที่ได้รับจากประเมินจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ประเภทแรก เป็น สารบวก ทำให้เรารู้สึกว่าได้รับการยอมรับ มีค่า น่ารัก และมีความสำคัญ เช่น คำพูดประเภทที่ว่า สวย เก่ง ดี หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ ประเภทที่สอง เป็นสารลบ ซึ่งทำให้เรารู้สึกด้อย รู้สึกว่าความนับถือตนเองถูกทำลาย และรู้สึกว่าเราไม่มีคุณค่า ผู้ประเมินอาจไม่ใช่บุคคลสำคัญในชีวิตและเหตุการณ์ที่เราถูกประเมินก็อาจไม่ใช่เหตุการณ์สำคัญ แต่ภาพเกี่ยวกับตนเอง จะถูกสร้างขึ้นมาจากการประเมินซ้ำ ๆ ในลักษณะที่กล่าวมา

ครอบครัวเป็นแหล่งแรกที่เราได้รับสารประเมินทั้งในทางบวกและในทางลบ ทำให้เรารู้สึกเป็น ครั้งแรกว่าถูกยอมรับหรือถูกปฏิเสธอาจเกิดก่อนหน้าที่เราจะพูดได้เสียอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

จาก การปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งโดยภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง และเนื่องจากเรายังไม่มีทางอื่นที่จะสร้างภาพของตนเองขึ้นมา การประเมินในครอบครัวจึงเป็นวิธีการแรกที่เราใช้นิยามตน ซึ่งเป็นการนิยามโดยผ่านสายตาของผู้อื่น ผู้ประเมินที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเรามากเป็นพ่อแม่หรือไม่ก็เป็นผู้ที่เลี้ยงดูเราอย่างใกล้ชิด

ทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคม

แม้ในทฤษฎีแรกจะกล่าวว่ายัคนโนทัศน์จะสร้างขึ้นมาผ่านการประเมินของคนอื่นแต่ก็มีได้เป็นอย่างนั้น โดยสิ้นเชิง ทั้งนี้เพราะคนเรามีแนวโน้มจะสร้างสิ่งแวดล้อมของตนเองขึ้นมาเท่า ๆ กับที่ตนเองตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ในทฤษฎีที่สองนี้ เจอร์เกน (Gergen 1972) อธิบายว่ามนุษย์เรานั้นมีความต้องการที่จะสร้างค่านิยมและแก้ไขความเชื่อของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบางครั้งก็ยากที่จะหามาตรฐานมาเพื่อการกระทำได้ กล่าว ด้วยเหตุนี้คนเราจึงมองไปยังคนอื่นเพื่อเปรียบเทียบกับ ตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของค่านิยม ความเชื่อหรือพฤติกรรมอื่น ๆ แม้ว่าในแง่หนึ่งทฤษฎีนี้จะบอกเราว่าเราสามารถสร้างภาพเกี่ยวกับตนจากการเปรียบเทียบกับคนอื่น แต่ในอีกแง่หนึ่งทฤษฎีนี้ก็ยังเสนอถึงวิธีที่คนเราสามารถปรับแก้ภาพเกี่ยวกับตนเองซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจได้ด้วย

สำหรับการใช้ทฤษฎีนี้เพื่อเปลี่ยนแปลงภาพเกี่ยวกับตนเองนั้น โดยทั่วไปบุคคลจะใช้ใน 3 ประการ ประการแรก คือ การเลือกตัวแบบที่จะเปรียบเทียบ สำหรับวัยรุ่นมักจะมองหาตัวแบบทางสังคมโดยอาจเป็นคนที่อยู่รอบ ๆ ตัวหรืออาจเป็นคนดังในสังคม ประการที่สอง การเริ่มคิดเปลี่ยนแปลงตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานซึ่งเห็นจากตัวแบบนั้น แม้จะไปไม่ได้ไม่ถึงก็ตาม และ ประการที่สาม การใช้ข้อมูลจากตัวแบบมาได้ถึงหากใครก็ตามไม่เห็นด้วยกับภาพเกี่ยวกับตนเองของเรา หรือสรุปเราอาจสรุปว่าความเห็นของผู้ที่วิจารณ์เราไม่มีคุณค่า ซึ่งก็เป็นการป้องกันตนเองอีกแบบหนึ่งของบุคคล

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ไม่ว่าภาพเกี่ยวกับตนเองของบุคคลจะพัฒนาขึ้นมาตามทฤษฎีใดแต่สิ่งหนึ่งที่พบ คือ ภาพนั้นจะไม่ตายตัว ตรงกันข้ามจะเปลี่ยนไปตามวัย นอกไปจากนั้นยังพบอีกว่า ภาพเกี่ยวกับตนเองของบุคคลนั้นจะสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า เมื่อคนเราอายุมากขึ้นโอกาสที่เราจะควบคุมชีวิตของตนเองได้ด้วยตนเองมีมากขึ้น ดังนั้นคนเราจึงเลือกทำในสิ่งที่สร้างความพึงพอใจให้กับตนเองได้มากกว่า ผลที่ตามมา คือ การเกิดความรู้สึกพึงพอใจในตนเองจะมีมากขึ้นตามวัย

การเห็นคุณค่าในตนเองคือการประเมินตนเองตามความรู้สึกของตน ว่าตนเองเป็นคนมีความสามารถ หรือมีคุณค่าอย่างไร มีความสำคัญ รวมทั้งการยอมรับตัวเองและ การเห็นคุณค่าจากคนในสังคมที่มีต่อตน ตลอดจนการมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งบุคคลที่เห็น

คุณค่าในตนเอง มองตนเองในแง่ดี ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์ สังคม เพราะเห็นพื้นฐานของการมองชีวิต ซึ่งชีวิตของบุคคลนั้นจะเป็นชีวิตที่มีคุณค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับตนเอง สามารถรู้จักหรือสำรวจตนเอง และตระหนักได้ว่า ชีวิตคืออะไร กำลังทำอะไรอยู่ และมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร ดังนั้นการรู้จักตนเอง ควรเริ่มจากความหมายของตน การเกิดภาพตน ประเภทของตนและการวิเคราะห์ตนเพื่อการรู้จักตนเองอันจะนำไปสู่ การวางแผนเพื่อพัฒนาตนให้เกิดคุณภาพตามที่ต้องการ

แนวคิดเรื่องการเห็นคุณค่าของตัวและภาพแห่งตน เป็นข้อมูลหลักในการทำความเข้าใจเรื่องการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักการเมืองผู้พิการทางสายตาสายตาในเชิงลึก สามารถทำให้เข้าใจถึงความรู้สึก และความคิดของคนพิการในการพัฒนาศักยภาพและชีวิตของคนพิการ แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกนึกคิดและกระบวนการของความคิดว่าคนพิการนั้นสามารถที่จะมองเห็นถึงคุณค่าของตนเองได้อย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้เขาเห็นถึงคุณค่าของตนเองและสาเหตุของการแสดงภาพแห่งตนออกมาสู่สังคมและคนรอบข้าง

4. การศึกษาเรื่องอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า

ชีวประวัติ คืองานเขียนชนิดหนึ่งที่เป็นการกล่าวถึงเรื่องราวของบุคคลในช่วงชีวิตชีวประวัติของบุคคลหนึ่งๆ ไม่เพียงแต่กล่าวถึง วันเกิด อาชีพ การศึกษา แต่จะมีการถึงเรื่องราวของแต่ละช่วงชีวิต และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิต ทั้งนี้หากเป็นประวัติของผู้เขียนเอง จะนิยมเรียกว่า อัตชีวประวัติ

ชีวประวัติ เป็นคำนาม มาจากคำว่า ชิว และ ประวัตี หมายถึง ประวัตินี้บุคคล ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Biography มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก คือคำว่า bíos (βίος) ที่หมายถึง ชีวิต (life) และ gráphein (γράφειν) ที่มีความหมายว่าการเขียน (to write)ชีวประวัติ เป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่เป็นการนำเสนอข้อมูลและเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล โดยปกติจะนำเสนอในรูปแบบของหนังสือหรือบทความ บางครั้งอาจนำเสนอในรูปแบบของภาพยนตร์ก็ได้ ซึ่งองค์ประกอบของชีวประวัตินั้น อาจนอกเหนือไปจากข้อมูลส่วนบุคคล อาทิ การศึกษา การทำงาน ความสัมพันธ์ หรือ การเสียชีวิต ก็ได้ โดยลักษณะของชีวประวัติจะไม่เหมือนกับประวัติโดยย่อ (Profile) หรือ ประวัติส่วนตัวโดยสังเขป (Resume) ทั้งนี้อาจเป็นการนำเสนอเรื่องราวประสบการณ์ มุมมองของบุคคล รวมทั้งเกร็ดต่างๆ ในชีวิต และการวิเคราะห์บุคลิกลักษณะของบุคคลส่วน อัตชีวประวัติ นั้นเป็นคำนาม มาจากคำว่า อัตชีว และ ประวัตี หมายถึง ประวัตินี้ที่เจ้าของเขียนหรือเล่าด้วยตนเอง ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Autobiography มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก คือคำว่า auto ที่หมายถึง ตนเอง ดังนั้น autobiography จึงหมายถึง การบอกเล่าชีวประวัติของตนเอง

การทำงานก็เป็นชีวประวัติได้หากครอบคลุมช่วงชีวิตของบุคคลนั้น เช่น ชีวประวัติการทำงาน โดยปกติจะเป็นงานเขียนที่ได้จากเรื่องจริง แต่บางครั้งก็สามารถใช้บันเทิงคดีในการนำเสนอชีวิตของบุคคลได้ หนึ่งในรูปแบบการเขียนจะชีวประวัติจะครอบคลุมไปถึงการเขียนที่สืบทอดมาจากคนรุ่นก่อน รวมทั้งชีวประวัติในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และสื่อรูปแบบอื่นๆ

อัตชีวประวัติของคำว่าถูกใช้ครั้งแรก deprecatingly โดย วิลเลียมเทย์เลอร์ ใน 1797 ในภาษาอังกฤษ เป็นระยะ รายเดือนตรวจสอบ เมื่อเขาแนะนำคำเป็นไฮบริด แต่ถูกลงโทษมันเป็น'อวดความรู้'แต่ที่บันทึกไว้ใช้ครั้งต่อไปได้ในความหมายปัจจุบันได้โดย Robert Southey ใน 1809 อัตชีวประวัติรูปแบบของ แต่ไปกลับไปสมัยโบราณ Biographers โดยทั่วไปอาศัยหลากหลายของเอกสารและมุมมอง; อัตชีวประวัติ แต่อาจใช้ทั้งหมดในหน่วยความจำของนักเขียน ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับอัตชีวประวัติ (และบางครั้งก็ยากที่จะแยกแยะความแตกต่างอย่างชัดเจนจากมัน) เป็นของฟอรัม memoir

การศึกษาอัตชีวประวัติ (Autobiography) ซึ่งเป็นการกล่าวถึงเรื่องราว และพฤติกรรมของบุคคลจริง จะเขียนเน้นด้านบุคลิกภาพ ความรู้ และความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ตลอดจนผลงานที่น่าสนใจเพื่อนำประวัติชีวิตนั้นมาศึกษาวิจัยแง่มุมต่าง ๆ อัตชีวประวัติ (Autobiography) เป็นการเขียนเล่าประวัติชีวิตของตนเอง อาจเล่าเรื่องชีวิตของตนโดยตรง หรือเล่าในเชิงบันทึกเหตุการณ์แล้วแทรกประวัติตนเองลงไปด้วย ในกรณีนี้การเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆ นั้นก็เป็นไปตามกรอบและขอบเขตของผู้วิจัย คำว่า "อัตชีวประวัติ" ใช้เป็นครั้งแรกโดย โรเบิร์ต ซัทธีย์ (Robert Southey) ในปี ค.ศ. 1809 ในวารสารแต่ลักษณะการเขียนแบบนี้มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ นักเขียนชีวประวัติมักจะเขียนประวัติจากเอกสารอ้างอิงต่างๆ และจากความคิดเห็นของตนเอง แต่นักเขียนอัตชีวประวัติเขียนจากความทรงจำของตนเอง ซึ่งใกล้เคียงกับบันทึกความทรงจำ (Memoir) ซึ่งบางครั้งแยกออกจากกันยาก ชีวประวัติ (Biography) เป็นงานเขียนที่กล่าวถึงเรื่องราว และพฤติกรรมของบุคคลจริง จะเขียนเน้นด้านบุคลิกภาพ ความรู้ และความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ตลอดจนผลงานที่น่าสนใจเพื่อนำประวัติชีวิตนั้นมาศึกษาแง่มุมต่าง ๆ หากเป็นงานเขียนที่ผู้อื่นเขียนเรียกว่า ชีวประวัติ แต่หากผู้เขียนเขียนเรื่องราวชีวิตตนเองเรียกว่าอัตชีวประวัติ แต่ในกรณีนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาอัตชีวประวัติของผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยส่วนหนึ่งและให้ผู้ให้ข้อมูลเล่าเรื่องด้วยอีกทางหนึ่ง อัตชีวประวัติ (Autobiography) นั้นมีความหลากหลายในในรูปแบบ เช่น

ชีวประวัติแบบจำลองลักษณะ (Portrait) เป็นการเขียนแบบถ่ายภาพให้เหมือนตัวจริงของเจ้าของชีวประวัติ การเขียนจึงเน้นการอธิบายรูปร่าง ความคิด รสนิยม และอุปนิสัยอย่างตรงไป ตรงมา โดยการใช้ภาษาที่สละสลวยเป็นพิเศษ

ชีวประวัติแบบสคูติ หรือชื่นชม (Appreciation) มุ่งเน้นการเขียนชีวประวัติ บุคคลเพื่อสรรเสริญ จึงเน้นด้านความสำเร็จ

ชีวประวัติแบบรอบวง (Profile) เป็นการเขียนโดยมุ่งให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของชีวประวัติเพียงด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ

การศึกษาอัตชีวประวัติแบบหลังสมัยใหม่ ไม่ได้มุ่งเน้นนำเสนอสิ่งที่ปรากฏอยู่ในเรื่องเล่ากระแสหลัก (Grand Narrative) หัวใจสำคัญของการศึกษาอัตชีวประวัติอยู่ที่ก็พยายามเข้าไปศึกษาเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตบุคคล ที่ถูกบรรทัดฐานและระบบคุณค่าของสังคม นิยามความหมายให้กลายเป็นสิ่งที่ไร้คุณค่า ตีตกปฏิบัติ เบี่ยงเบน หรือไม่เป็นที่พึงปรารถนา ทำให้บุคคลที่ไร้เสียงเหล่านี้ได้มีพื้นที่ของตนเองในการนำเสนอตัวตน ปฏิเสธการกระทำเรื่องเล่ากระแสหลักสร้างความหมายใหม่ให้กับตนเองให้เกิดขึ้นมาในสังคม ดังนั้นการศึกษาอัตชีวประวัติแบบหลังสมัยใหม่จึงเชื่อว่าเจ้าของประสบการณ์ชีวิต คือประธานในการสร้างตัวตนของตนเอง ตัวตนจึงไม่ได้ดำรงอยู่ก่อนหน้าให้ผู้วิจัยจะเข้าไปสัมภาษณ์ แต่ตัวตนเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนระหว่าง และหลังการสัมภาษณ์

การศึกษาเรื่องอัตชีวประวัติและเรื่องเล่าเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการทำชีวประวัติในรูปแบบต่างๆ ผ่านการเล่าเรื่องราว โดยเน้นที่เรื่องของประสบการณ์ การดำเนินชีวิต และแนวคิดหรือมุมมองต่างๆของผู้ให้ข้อมูล การศึกษาอัตชีวประวัติ เป็นการกล่าวถึงเรื่องราว และพฤติกรรมของบุคคลจริง จะเขียนเน้นด้านบุคลิกภาพ ความรู้ และความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ตลอดจนผลงานที่น่าสนใจ เพื่อนำประวัติชีวิตนั้นมาศึกษาแง่มุมต่าง ๆ อัตชีวประวัติ เป็นการเขียนเล่าประวัติชีวิตของตนเอง อาจเล่าเรื่องชีวิตของตนโดยตรง หรือเล่าในเชิงบันทึกเหตุการณ์แล้วแทรกประวัติของตนเองลงไป ด้วย โดยการศึกษาอัตชีวประวัติมีลักษณะการเขียนในหลายยุคและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเรื่องอัตชีวประวัติและเรื่องเล่าจะเป็นข้อมูลประกอบแนวทางในการสัมภาษณ์และแนวทางในการเขียนประวัติของผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำประวัติมาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภาพรณี หะวานนท์ (2552) วิธีการศึกษาเรื่องเล่า : จุดเปลี่ยนของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ตรงกับข้ามกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่ทำกันมาจนเป็นระเบียบแบบแผน โดยกล่าวอ้างเรื่องของความเป็นกลาง วัตถุวิสัยและข้อเท็จจริง การวิจัยเรื่องเล่าให้ความสนใจกับบุคคล ให้ความหมายกับประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต และมองว่าการวิจัยเคลื่อนไปสู่ความคิดที่ว่าความจริงถูกสร้างด้วยกระบวนการทางสังคม มนุษย์ใช้เรื่องเล่าและเรื่องราวที่สร้างขึ้นในการจัดระเบียบประสบการณ์ออกมาเป็นบท ตอน หรือฉากต่างๆ วิธีการศึกษาเรื่องเล่าสนับสนุนให้ความจริง ซึ่งมีความหลากหลายปรากฏออกมา หรือเป็นที่รับรู้ และให้กรอบสำหรับทำความเข้าใจ กับความหมายและคุณค่าเชิงบรรทัดฐาน ซึ่งอยู่เบื้องหลังการให้ความหมายนั้น นอกจากนี้ วิธีการศึกษาเรื่องเล่ายังให้ความสำคัญกับผู้เล่าเรื่อง ซึ่งมีประสบการณ์ที่นักวิจัยให้ความสนใจ ในฐานะผู้ร่วมวิจัยที่เป็นผู้รู้ มีความสามารถ และสามารถสะท้อนตัวตนออกมาแทนการมองว่าผู้เล่าว่าเป็นวัตถุ เพื่อการศึกษาในกระบวนการวิจัย วิธีการศึกษาเรื่องเล่าได้เปิดประเด็นใหม่ในการวิจัยและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากในการวิจัยด้านสังคมศาสตร์

เกตุศดา ธรรมอภิพล (2552) ศึกษาเรื่อง การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย จากกลุ่มตัวอย่างนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย พบว่า สิ่งแวดล้อมอันได้แก่ สมาชิกในครอบครัว และบุคคลแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ต่างมีส่วนช่วยในการดำรงอยู่และปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ให้กับคนพิการ การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของคนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย มีจุดกำเนิดมาจากบ้าน ที่สอนให้เขาเห็นคุณค่าในตัวเอง ตัดสินใจและมุ่งมั่นที่จะก้าวออกมาจากสภาพความเป็นชายขอบของสังคม ใช้โอกาสที่ได้รับจากโรงเรียนสำหรับเด็กพิการ ตรวจสอบตนเอง หรือ “การรู้จักตนเอง” เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หลังจากนั้นจึงสร้างอัตลักษณ์ของตนเองขึ้น โดยอาศัยพื้นที่แห่งตน สร้างพื้นที่ของตนเองขึ้นและแสดงออกให้สังคมเห็น ผ่านการแข่งขันต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม

ปฤษณา ชนะวรรณ(2549) ศึกษาเรื่อง เทคโนโลยีแห่งตัวตนในการยุติการพึ่งพาอาศัยพิศพิการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดเท่าที่ผ่านมานั้น ได้สลายความเป็นตัวตนของผู้ติดยา คือการปฏิบัติต่อผู้ติดยาที่เป็นเสมือนผู้ป่วย ไร้อำนาจในการกำกับตนเอง และไร้ตัวตน งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การยุติการพึ่งพาอาศัยพิศพิการได้ด้วยตนเองภายใต้สภาวะการเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ งานวิจัยนี้

ใช้แนวคิดเทคโนโลยีแห่งตัวตนได้ให้ความสำคัญกับ “ตัวตน”ของผู้เสพยาในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของกระทำที่เชื่อว่าผู้เสพยาสามารถยุติการเสพยาได้ด้วยการคิดและตัดสินใจก่อรูปขึ้นจากความต้องการที่จะยุติการเสพยาด้วยการเริ่มต้นจากการรู้เท่าทันในตราประทับ ให้มีฐานะเป็นผู้ติดยาและเป็นผู้เบี่ยงเบน การศึกษานี้ชี้ชวนให้เห็นว่า พลังอำนาจในตัวตนของผู้เสพยาซึ่งเกิดจากความปรารถนา จากเบื้องลึกของจิตใจ คือจิตสำนักอันเป็นพลังผลักดัน ให้ผู้ติดยาสามารถยุติการพึ่งพาได้ กระบวนการในการยุติการพึ่งพาเริ่มต้นจากการที่ผู้เสพได้ผ่านประสบการณ์ของการได้รับความรัก ความห่วงใย และความผูกพันกับคนใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน งานวิจัยนี้จึงเป็นการเปิดพื้นที่ให้กับความรู้ในการยุติการพึ่งพาเสพติด ผ่านวิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีฐานรากตามแนวสร้างสรรคณิยม

กนกวรรณ อังกะสิทธิ์ (2540) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของคนพิการ จากคนพิการที่ได้รับอุบัติเหตุด้านาน 112 คน เพศชายและหญิง จากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน มูลนิธิสิริวัฒนาเซสเซอร์ สถาบันแมคเคนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า พฤติกรรมสุขภาพของคนพิการอยู่ในระดับค่อนข้างดี และรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองในคนพิการอยู่ในระดับค่อนข้างดี พฤติกรรมสุขภาพของคนพิการ มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยคนพิการที่รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองก็จะมีพฤติกรรมที่ดีด้วย สามารถแสดงบทบาทตนเองต่อครอบครัว ชุมชน สังคม รวมทั้งความรู้สึกที่ดี เกิดแรงจูงใจ สามารถเผชิญปัญหาอุปสรรคต่างๆ ได้

ปกรณ วชิรกุล (2541) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้พิการในจังหวัดพิษณุโลก จากกลุ่มตัวอย่างของผู้พิการทางกรมองเห็น และทางการเคลื่อนไหว พบว่าสัมพันธภาพของชุมชน สัมพันธภาพในครอบครัว และประสบการณ์ในการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ส่วนปัจจัยที่อยู่อาศัยจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิต สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ได้แก่ สัมพันธภาพกับชุมชน เขตที่อยู่อาศัย ประสบการณ์ฟื้นฟูสมรรถภาพ การประกอบอาชีพความเพียงพอของรายได้ ประเภทความพิการ สัมพันธภาพภายในครอบครัว ระยะเวลาความพิการ อายุของคนพิการ รายได้ของคนพิการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง”การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักการเมืองผู้พิการทางสายตา” เพื่อศึกษาถึงแนวคิดและรูปแบบของการสร้างอัตลักษณ์และวิธีการต่างๆของคนพิการจนกลายเป็นการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน ซึ่งที่ผ่านมาสังคมมองว่าคนพิการเป็นกลุ่มคนที่ไร้ความสามารถ นำสงสาร นำเวทนา ต้องได้รับการช่วยเหลือตลอดเวลาไม่สามารถใช้ชีวิตได้โดยลำพัง โดยที่คนในสังคมมีทัศนคติด้านลบมาโดยตลอดต่อคนพิการจึงทำให้เกิดการแบ่งแยกคนพิการออกจากสังคม การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นตลอดจนแนวคิด วิธีคิด และการดำรงชีวิตของคนพิการที่วันนี้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน การศึกษา และการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม สามารถพัฒนาศักยภาพของตัวเองจนเป็นที่ยอมรับของสังคม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิทยา (Research Methodology) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรูปแบบของการวิจัยเน้นการศึกษาถึงแนวทางการดำเนินชีวิต การพัฒนาศักยภาพ จนผ่านอุปสรรคมากมายและประสบความสำเร็จในชีวิตโดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบ การศึกษาเรื่องเล่า (Narrative approach) การเล่าและรับฟังเรื่องราว เป็นการแสดงออกของมนุษย์เพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจกับบุคคลและเหตุการณ์ต่างๆ ในการดำเนินชีวิตบุคคลจะตีความสิ่งที่เกิดขึ้น รวบรวมสิ่งที่เกิดขึ้นเรียกว่า ประสบการณ์ของบุคคลนั้น แต่ละบุคคลต่างมีประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งแวดล้อมต่างๆอยู่ตลอดเวลา ซึ่งประสบการณ์ต่างๆจะมีความซับซ้อนเชื่อมโยงกันหลายชั้น จนยากที่จะเข้าใจได้ การจัดระเบียบของประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตแล้วแสดงออกผ่านเรื่องเล่าจึงเป็นวิธีที่จะสามารถเข้าใจชีวิตของตนเองได้อย่างเป็นระบบ (นภาพรณ์ หะวานนท์ 2552 : 67)

เรื่องเล่าเป็นวิธีการจัดระเบียบประสบการณ์ หรือทบทวนการรับรู้ชีวิตและประสบการณ์อย่างเป็นระบบ การเล่าเรื่องราวต่างๆออกมาจึงได้รับอิทธิพลจากส่วนที่เรียกว่า อัตลักษณ์ ด้วย เช่น เพศ อายุ ชาติพันธุ์ สภาพทางร่างกาย เพราะนั่นเรื่องเล่าจึงสะท้อนความสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลดำรงอยู่ เรื่องเล่าต่างๆแต่ละเรื่องจะมีความเชื่อมโยงต่อบริบททางสังคม การให้ความหมายกับการ

กระทำ ความรู้สึกและทัศนคติต่างๆ ที่ประกอบเป็นเรื่องราวที่สะท้อนถึงสิ่งที่เกิดขึ้น มองว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งในสังคม วัฒนธรรมผ่านวิธีการเล่าเรื่องอันเป็นสิ่งที่ได้รวบรวมและจัดระเบียบและนำมาเล่าอีกครั้ง วิธีการศึกษาเรื่องเล่าจึงทำให้ผู้วิจัยได้เข้าถึงความซับซ้อนของการให้ความหมายชีวิตและสิ่งต่างๆของผู้เล่าได้เป็นอย่างดี

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ลักษณะการเก็บข้อมูลในเชิงของการสัมภาษณ์และเล่าเรื่องต่างๆ ออกมาโดยทางตรงระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก และรวมไปถึงการเก็บข้อมูลจากบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบให้เกิดความสมบูรณ์ของข้อมูลมากที่สุด โดยจะศึกษาตั้งแต่เรื่องของประวัติต่างๆ พฤติกรรม เจตคติ ความต้องการ ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกภาพในลักษณะต่างๆ และเรื่องราวประสบการณ์ตรงซึ่งจะทำให้เราได้เห็นถึงกรอบและแนวทางของชีวิตเป็นลำดับเพื่อง่ายต่อการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อที่จะได้ถ่ายทอดให้สังคมได้รับรู้ในมุมมองต่างๆอย่างครบถ้วน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลต่างๆผ่านเรื่องเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักและครอบครัว อันจะนำมาซึ่งความสมบูรณ์ขององค์ประกอบในการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาและการศึกษาวิจัยให้มากที่สุด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเป็นลำดับและกรอบในการวิจัยโดยมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักการเมืองผู้พิการทางสายตา ต่อไปนี้

1. วิธีการเก็บข้อมูล
2. แหล่งข้อมูล
3. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ การสัมภาษณ์ (Qualitative) การสัมภาษณ์ระดับลึก ตามแนวทางอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า การศึกษาประวัติศาสตร์ชีวิตเป็นวิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาอย่างหนึ่ง ซึ่งใช้เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม โดยการสืบประวัติและประสบการณ์ของบุคคลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ประวัติศาสตร์ชีวิตผ่านการเล่าเรื่องจะทำให้ได้

ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น เพราะการเก็บข้อมูลในแนวทางการศึกษาอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า ทำให้ผู้วิจัยได้สัมผัสถึงอารมณ์ ท่าทาง น้ำเสียง และการแสดงออก ของผู้ให้ข้อมูลหลักต่อผู้วิจัยโดยตรง

2. แหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

การเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือนักการเมืองผู้พิการทางสายตา สมาชิกวุฒิสภานายสมณเทียร บุญตัน เป็นคนพิการที่ประสบความสำเร็จในด้านอาชีพ สังคม ครอบครัวและการได้การยอมรับจากคนสังคมด้านความสามารถโดยวิธีการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ระดับลึก ซึ่งเป็นการพูดคุยถึงประเด็นต่างๆอย่างมีระบบแต่จะเน้นความเป็นกันเอง เพื่อความต่อเนื่องและบรรยากาศการสัมภาษณ์แบบสบายๆ โดยเจาะลึกลงในประเด็นต่างๆที่น่าสนใจและมีความสำคัญ โดยจะให้ผู้ถูกถามได้มีโอกาสในการเล่นประสบการณ์และความทรงจำ ในเหตุการณ์ต่างๆเหมือนการเล่าเรื่อง รวบรวมแล้ววิเคราะห์เรื่องต่างๆจากรายละเอียดข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ คือนักการเมืองผู้พิการทางสายตา สมาชิกวุฒิสภาสรรหาภาคอื่น นายสมณเทียร บุญตันและครอบครัว เพื่อความสมบูรณ์ ครบถ้วนในประเด็นต่างๆที่มีผลต่อการศึกษาวิจัยให้มากที่สุด

2.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ แนวคิดต่างๆที่เกี่ยวข้อง บทความ ตลอดจนข้อมูลแบบอิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลต่างๆผ่านอินเทอร์เน็ต โดยจะเป็นกรอบในการดำเนินการและวิธีคิดต่างๆในการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงกับประเด็นในการศึกษาวิจัย และ เพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ให้มากที่สุด

3. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 คำถามใช้ในการสัมภาษณ์

เป็นแนวทางที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยจะเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นผ่านประเด็นคำถามได้อย่างเต็มที่ ประเด็นคำถามจะมีลักษณะถามตั้งแต่เรื่องประวัติส่วนตัว และประสบการณ์ดำรงชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบันและบางคำถามเป็น

คำถามถึงทัศนคติในเรื่องต่างๆที่มีผลในการศึกษาและข้อมูลต่างๆอย่างครบถ้วน การใช้ประเด็นคำถามจะส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลเล่าเรื่องราวต่างๆเพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษา

3.2 เครื่องบันทึกเสียง

ใช้สำหรับการบันทึกบทสนทนาระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลเพื่อบันทึกเรื่องราวต่างๆที่ผู้ให้ข้อมูลได้เล่าและแสดงความคิดเห็นซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูลไม่ตกหล่นหรือสูญหาย และบันทึกน้ำเสียงซึ่งแสดงถึงอารมณ์ของผู้ให้ข้อมูล ก่อนการนำมาอภิปรายผลและวิเคราะห์ถึงผลการวิจัย

3.3 สมุดจดบันทึก

สมุดจดบันทึกเป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งในเก็บข้อมูล เราสามารถที่จะบันทึกประเด็นสำคัญไว้เพื่อใช้ในการเรียบเรียงข้อมูล การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึกจะทำให้มีข้อมูลมาก การมีสมุดจดบันทึกจะช่วยให้เราในการเรียงประเด็นไว้เพื่อง่ายต่อการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และช่วยในการลงรายละเอียดต่างๆเช่น สีหน้า ท่าทาง หรือลักษณะที่เกิดขึ้นทางกายภาพ สภาพแวดล้อม รวมถึงอธิบายสถานที่ต่างได้อีกด้วย

3.4 กล้องถ่ายรูป

เป็นเครื่องมือในการบันทึกภาพของผู้ให้ข้อมูล บรรยากาศในการเก็บข้อมูล สถานที่ สภาพแวดล้อม สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆผ่านสีหน้า ท่าทางและบุคลิกภาพ

3.5 ตัวผู้วิจัย

สำหรับตัวผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญมากในการวิจัยเชิงคุณภาพและใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึก ผู้วิจัยเป็นเหมือนตัวกลางในการรับข้อมูล รับรู้ความรู้สึก รับรู้ อารมณ์ และรับรู้รายละเอียดต่างๆผ่านสีหน้า แววตา ท่าทาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการที่ไม่สามารถถ่ายทอดได้จากผู้อื่น จะต้องเป็นการถ่ายทอดโดยตรงระหว่างผู้ให้ข้อมูลและผู้วิจัยเท่านั้น เพราะนั่นผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือในการวิจัยที่สำคัญที่สุด นอกจากจะเป็นผู้รับข้อมูลแล้ว ยังสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิด ทัศนคติ ถึงเรื่องราวต่างๆกับผู้ให้ข้อมูล ทำให้การสนทนามีรสชาติและได้บรรยากาศต่างๆเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลผ่านเรื่องเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลัก เรื่องเล่าเป็นตัวบท ประกอบด้วยประโยคต่าง ๆ ที่นำมาร้อยเรียงเป็นถ้อยแถลงในลักษณะวาทกรรม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ผ่านการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากบทสนทนา การเข้าถึงเรื่องเล่าในลักษณะนี้จึงเป็นการให้ความสำคัญกับการแสดงออกที่ดำรงอยู่ในชีวิตประจำวันที่เป็นส่วนหนึ่งของบริบทในสังคม

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เรื่องเล่าเป็นการตีความโดยอาศัยโลกทัศน์ของผู้วิจัย ประสบการณ์ และพื้นฐานทางทฤษฎี เพื่อการเข้าถึงเรื่องเล่าของเรื่องราว (Storied Narrative) ที่ผู้เล่าต้องการนำเสนอ และนำเรื่องเล่ามาวิเคราะห์ (Analysis of Narrative) โดยการนำเรื่องเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลัก มาวิเคราะห์ ใช้ข้อมูลจากเรื่องเล่าหลายๆเรื่องมาสร้างเป็นมโนทัศน์ต่างๆ และเชื่อมโยงมโนทัศน์เข้าด้วยกันตามประเด็นที่ผู้วิจัยทำการศึกษา โดยเรียกการวิเคราะห์ข้อมูลแบบนี้ว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างตัวแบบ (Paradigmatic Analysis) และผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลออกมาและสร้างเป็นกรอบที่มีพลวัตในการนำองค์ประกอบของข้อมูลมาร้อยเรียง ในลักษณะของเรื่องเล่าที่น่าสนใจ ซึ่งสะท้อนออกมาจากผู้วิจัยในฐานะผู้ที่เข้าไปแบ่งปันประสบการณ์กับผู้เล่าเรื่อง โดยผู้วิจัยจะให้ภาพของเรื่องราวที่ออกประสานกันระหว่างบริบทต่างๆของข้อมูลที่ผู้วิจัยตั้งใจนำเสนอต่อผู้ที่ศึกษาต่อไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา” ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิทยา (Research Methodology) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรูปแบบของการวิจัยเน้นการศึกษาถึงแนวทางการดำเนินชีวิต การพัฒนาศักยภาพ จนผ่านอุปสรรคมากมายและประสบความสำเร็จในชีวิตโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบ การศึกษาเรื่องเล่า (Narrative approach) การเล่าและรับฟังเรื่องราว เป็นการแสดงออกของมนุษย์เพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจกับบุคคลและเหตุการณ์ต่างๆ ในการดำเนินชีวิต บุคคลจะตีความสิ่งที่เกิดขึ้น รวบรวมสิ่งที่เกิดขึ้นเรียกว่า ประสบการณ์ของบุคคลนั้น แต่ละบุคคลต่างมีประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งแวดล้อมต่างๆตลอดเวลา ซึ่งประสบการณ์ต่างๆจะมีความซับซ้อนเชื่อมโยงกันหลายชั้น จนยากที่จะเข้าใจได้ การจัดระเบียบของประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตแล้วแสดงออกผ่านเรื่องเล่าจึงเป็นวิธีที่จะสามารถเข้าใจชีวิตของตนเองได้อย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาพบว่าการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตานั้นเกิดจาก “ตนเอง” เป็นสำคัญ เพราะทั้งหมดเกิดจากภายในตัวตนคือตัวเองทั้งสิ้น และสิ่งที่ช่วยให้การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของเขาสมบูรณ์ขึ้นคือ ภูมิสังคม สิ่งแวดล้อม ครอบครัว การศึกษา การวิจัยฉบับนี้ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาเพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาเชิงคุณภาพ และนำไปอภิปรายผลการศึกษา เรื่องการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาต่อไป

จากการศึกษาพบว่าการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตานั้นเกิดจาก “ตนเอง” เป็นสำคัญ เพราะทั้งหมดเกิดจากภายในตัวตนคือตัวเองทั้งสิ้น และสิ่งที่ช่วยให้การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของเขาสมบูรณ์ขึ้นคือ ภูมิสังคม สิ่งแวดล้อม ครอบครัว

การศึกษา การวิจัยฉบับนี้ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาเพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาเชิงคุณภาพ และนำไปอภิปรายผลการศึกษา เรื่องการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาต่อไป

ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ นายมณเฑียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา ที่ สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย เป็นครั้งแรกที่ได้เข้าไปในสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ 85/1-2 ซอยบุญอยู่ ถนนดินแดง แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ การเดินทางครั้งนี้ข้าพเจ้าเดินทางด้วยรถส่วนตัว ด้วยความคุ้นเคยในการเดินทางในกรุงเทพฯ เพราะเคยศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยมหิดล และทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ อีก 3 ปี ทำให้การเดินทางไม่ยากลำบากนัก การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นไปอย่างราบรื่น เรื่องราวชีวิตถูกเล่าผ่านการสัมภาษณ์และบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง และสมุดจดบันทึก ผู้ให้ข้อมูลหลักเล่าเรื่องต่างๆ ออกมาอย่างเป็นกันเอง แลกเปลี่ยนความคิด ทิศนคติระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก การสัมภาษณ์ดำเนินอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชีวิตในวัยเด็กจนถึงปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์พ่อแม่ของ นายมณเฑียร บุญตัน ที่จังหวัดแพร่ การเดินทางครั้งนี้เป็นการเดินทางที่ยาวนาน ผู้วิจัยออกเดินทางจาก บ้านที่จังหวัดกาญจนบุรี เดินทางด้วยรถส่วนตัว ปลายทางบ้านเลขที่ 128/1 หมู่ที่ 2 ตำบลน้ำชำ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ระยะทาง ประมาณ 530 กิโลเมตร ผู้วิจัยขับรถออกจากบ้านที่กาญจนบุรี เวลา 8.00 น. ถึงบ้านของ นายคำ บุญตันและนางคำไย บุญตัน เวลา 15.30 น. โดยการเดินทางครั้งนี้เป็นครั้งแรกของผู้วิจัยในการเดินทางไป จังหวัดแพร่ด้วยตัวเอง ออกจากจังหวัดกาญจนบุรี มุ่งตรงเข้าสู่จังหวัดสุพรรณบุรีผ่าน อำเภอสองพี่น้อง ผ่านเข้าอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ผ่านจังหวัดชัยนาท เพื่อมุ่งเส้นทางสายเหนือ เข้าจังหวัด นครสวรรค์ เป็นการขับรถที่ต่อเนื่องยาวนาน หลังจากนั้นดลiewขาเข้าจังหวัดพิษณุโลก ผ่านวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวชิหาร ไม่มีเวลาเข้ากราบนมัสการพระพุทธชินราชเลย ด้วยกลัวว่าจะถึงจังหวัดแพร่ช้ากว่ากำหนดเวลา มุ่งตรงเข้าสู่จังหวัดอุตรดิตถ์เป็นจังหวัดที่ผู้วิจัยคุ้นเคยมาก เพราะ ได้ทำงานเป็นผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดอุตรดิตถ์ 3 ปี จึงทำให้การเดินทางช่วงจังหวัดอุตรดิตถ์ไม่ยากมากนัก เมื่อเข้าสู่จังหวัดอุตรดิตถ์ก็เป็นการเดินทางช่วงสุดท้ายระหว่างจังหวัดอุตรดิตถ์และจังหวัดแพร่ ช่วงนี้เป็นการเดินทางที่ยากกว่าที่ผ่านมา เพราะเส้นทาง

เป็นเส้นทางบนภูเขาและมีการปรับปรุงถนน ทำให้จับขี้yakขึ้น แต่ก็ผ่านพ้นไปด้วยดี จนถึงอำเภอสูงเม่น เวลาประมาณ 15.20 น. แต่ด้วยไม่คุ้นเคยในจังหวัดแพร่ และไม่รู้จักที่อยู่ของนายลำ บุญตัน และ นางลำไย บุญตันมาก่อน จึงตัดสินใจถามเส้นทาง ที่หน้าเทศบาลตำบลน้ำชำ ผู้วิจันสอบถามเส้นทางจนถึงบ้านเลขที่ 128/1 หมู่ที่ 2 ตำบลน้ำชำ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เป็นบ้านของนายลำ บุญตัน และ นางลำไย บุญตัน เป็นพ่อและแม่ของ นายมณเฑียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภาสรรหาภาคอื่น ที่พิการทางสายตา รวมเวลาในการเดินทาง 7 ชั่วโมง 30 นาที

การนำเสนอข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยเสนอข้อมูลในรูปแบบของเรื่องเล่า(Life History) โดยเรียบเรียงเป็นประเด็น รวม 2 ประเด็นคือ 1. ประวัติความเป็นมา 2. กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน เพื่อให้ผู้ที่นำไปศึกษาได้เข้าถึงเรื่องราวในชีวิตของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตามากขึ้น

1. ประวัติความเป็นมา

ประวัติและครอบครัว

นายมณเฑียร บุญตัน เกิดเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2508 สถานที่เกิด 128/1 หมู่ 2 ตำบลน้ำชำ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ บิดาชื่อ นายลำ บุญตันและมารดาชื่อ นางลำไย บุญตัน มีพี่สาว 1 คน ชื่อ นางศรีเวียง ชุ่มปิ่น ภูมิลำเนาเดิม 128/1 หมู่ 2 ตำบลน้ำชำ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ที่อยู่ปัจจุบัน 7/12 หมู่ที่ 9 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานครสมรสกับนางยุมิ ชีราอิชิ เจ้าหน้าที่ประจำสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่น ประจำประเทศไทย ชาวญี่ปุ่นมีบุตรสาว 1 คนคือ เด็กหญิงยุคลธร บุญตัน นายมณเฑียร บุญตันมีประวัติทางการศึกษาเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากนั้นเข้าเรียนที่ คณะมนุษยศาสตร์ เอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ในปี พ.ศ. 2531 และได้ทุนศึกษาต่อในประเทศสหรัฐอเมริกา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เกียรตินิยม สาขาดนตรี จากวิทยาลัยเซนต์โอลาฟ มลรัฐมินเนสอตาในปี 1990 (BA. with Honor (Music) St. Olaf College, Minnesota, USA ปี 1990) และระดับปริญญาโท สาขาทฤษฎีดนตรี มหาวิทยาลัยมินเนสอตา ปี 1993 (Music Theory and Composition with minor in Speech and Communication) University of Minnesota, USA ปี 1993)

ลักษณะความพิการ

นายমনเช็ชร์ บุญตัน มีความพิการมาแต่กำเนิด โดยอยู่ในลักษณะของผู้พิการทางสายตา หรือ คนตาบอด ตามประกาศเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ.2552 และประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2552 กำหนดประเภทของคนพิการออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ บุคคลที่มีความบกพร่องทางออทิสติก และบุคคลที่มีความบกพร่องทางพิการซ้อน โดยลักษณะความพิการของ นายมนเช็ชร์ บุญตัน เป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยมีความหมายว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท

ชีวิตในวัยเด็ก

จากการวิจัยพบว่า ครอบครัวมีส่วนอย่างมากในการกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา การเลี้ยงดูของพ่อแม่ สภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัยและอาชีพของครอบครัวเป็น เสมือนเบ้าหลอมที่ดีทำให้การสร้างอัตลักษณ์ใหม่แทนที่อัตลักษณ์ของคนพิการ ทักษะคติ วิธีคิดของพ่อแม่และคนในครอบครัวส่งผลให้มองเห็นคุณค่าของตนเองเร็วขึ้น ชีวิตครอบครัวของเขาเหมือนกับครอบครัวอื่นๆ ในชนบทคือ การทำนาและมีอาชีพเสริมคือ การทำไม้ ทำเฟอร์นิเจอร์หลังจากหมดฤดูทำนา ด้วยวิถีชีวิตพ่อแม่และแม่ที่ต้องออกจากบ้านทุกวันเพื่อทำนาด้วยเหตุนี้ทำให้เขาต้องตามพ่อแม่ออกจากบ้านไปด้วย เมื่อพ่อแม่ทำงาน การวิ่งเล่นกับเด็กคนอื่นๆ ในหมู่บ้านจึงเป็นกิจวัตรประจำวัน การวิ่งเล่นบนคันนา ปีนต้นไม้ ยิงนก ตกปลา เล่นดิน เล่นหิน เล่นทราย กิจกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้ตัวเขาได้พัฒนาทักษะชีวิตอย่างไม่รู้ตัว พัฒนาทั้งด้านร่างกายและจิตใจคือ การเล่นทำให้เขามีร่างกายแข็งแรงมีพัฒนาการด้านร่างกายตามวัยทำให้เขาได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว การเดิน การวิ่ง เป็นทักษะด้านร่างกายที่สำคัญ และพัฒนาจิตใจคือ การมีสังคมแบบเด็กๆ มีกลุ่มเพื่อนนั้นทำให้เขาเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เพื่อนๆทำอะไรหรือ

เล่นอะไร เขาก็สามารถทำได้ เพื่อนเล่นอะไรเขาก็เล่นได้ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้เขารู้สึกถึงความไม่แตกต่าง ไม่ได้รู้สึกถึงความพิการ หรือ รู้สึกว่าตัวเองขาดอะไร

นายมณเฑียร บุญตัน เกิดที่บ้านน้ำชำ ตำบลน้ำชำ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ พ่อแม่เป็นชาวนาและมีอาชีพเสริมเหมือนคนแพร่ทั่วไป ทำนาเป็นหลักและทำอย่างอื่นเพิ่มเติมด้วย เช่น การทำไม้ ทำเฟอร์นิเจอร์ มีพี่น้องด้วยกัน 2 คนคือ คือตัวนายมณเฑียร และ พี่สาว ปัจจุบันพี่สาวเป็นพยาบาลอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนพ่อและแม่ยังอาศัยอยู่ที่จังหวัดแพร่ เขาใช้ชีวิต 7 ปีแรกที่อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เขาตาบอดตั้งแต่กำเนิด พ่อแม่ไม่รู้ตอนที่อายุสามเดือน เพราะคนตาบอดตั้งแต่กำเนิดจะไม่รู้ตั้งแต่แรกเกิด จนกว่าอายุจะถึงสามเดือน ซึ่งเด็กที่เกิดใหม่จะไม่มีปฏิกิริยาอะไร เรื่องการมองเห็น เพราะฉะนั้นพ่อและแม่จะรู้ ก็ตอนประมาณสามเดือนเพราะพ่อกับแม่ทำอะไรก็ไม่ดูตามถึงรู้ว่าน่าจะมีอะไรที่ผิดปกติเรื่องการมองเห็น ส่วนพัฒนาการด้านอื่นๆก็ปกติ หลังจากพ่อแม่รู้ว่าเขาตาบอด พ่อและแม่ก็เสียใจอย่างมากถึงกับร้องไห้ เพราะคิดว่าเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นเวรเป็นกรรม เป็นความโชคร้าย วิถีชีวิตแบบไทยคิดกันแบบนั้น โดยเริ่มแรกพ่อกับแม่พยายามทุกวิถีทางที่จะรักษาตาให้ได้ ด้วยความรักลูกพาไปรักษาทุกที่ที่มีคนแนะนำ แต่สุดท้ายก็ไม่สามารถรักษาได้ ความพิการ ไม่ได้ทำให้เขารู้สึกว่าเขาขาดอะไรในชีวิต เขาเล่าความรู้สึกตอนเด็กเรื่องความพิการของเขาให้ผู้วิจัยฟังด้วยน้ำเสียงที่ไม่มีแม้แต่ร่องรอยแห่งความทุกข์ว่า

พ่อแม่ก็จะพยายามแสวงหาโอกาสที่จะรักษาตาผมนะ พาไปตรวจที่เชียงใหม่ พาไปตรวจตามหมอพื้นบ้าน เอามันทุกอย่างเลยล่ะแล้วก็พามากรุงเทพฯด้วย ตอนเด็กๆผมก็คอยพลอยฟ้าพลอยฝนไปกับพวกเขาด้วย เขาก็บอกเนี่ยไปหาหมอไปรักษาตาจะได้มองเห็น ผมก็ไม่รู้เลยว่าทำไมมองเห็นมันเป็นยังไง ผมรู้ว่าการเห็นเนี่ยผมเห็นแสงเท่านั้นแหละจนทุกวันนี้ มันไม่เคยลดลง ไม่เคยมากขึ้นไปกว่านั้นเพราะฉะนั้นตั้งแต่เกิดมานะผมรู้ว่าที่ไหนมีดที่ไหนสว่างก็แค่นั้นละ และผมก็ไม่เคยรู้สึกว่าเขาขาดอะไร... (มณเฑียร บุญตัน 2554)

เมื่อความพยายามของพ่อและแม่ในการรักษาดวงตาของเขาไม่ประสบความสำเร็จ พ่อและแม่ของเขากลับมาทำมาหากินกันตามปกติ พ่อแม่ไม่ได้เลี้ยงดูเขาแบบเด็กพิการ พ่อแม่ดูแลเลี้ยงดูเขาเหมือนกับเด็กทั่วไป เพราะด้วยวิถีชีวิตของคนในชนบท มีอาชีพทำไร่ทำนา อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เป็นป่าเขา ทำให้การเลี้ยงดูบุตรต้องเลี้ยงดูแบบธรรมชาติคือ ให้อยู่กับธรรมชาติใช้ชีวิตบนพื้นฐานของภูมิสังคมแบบชนบท ด้วยเหตุนี้จากชีวิตประจำวันของครอบครัวที่พ่อและแม่

ต้องออกไปทำงานที่ท้องไร่ท้องนา ก็ทำให้เขาต้องติดตามไปด้วย พ่อแม่ทำงานเขาก็วิ่งเล่นกับเด็กวัยเดียวกันในหมู่บ้าน เขาเล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงชีวิตในวัยเด็กได้นำฟังและสนุกสนานว่า

ผมใช้ชีวิตอยู่ชนบทเหมือนกับเด็กลูกชาวบ้านคนอื่นๆที่เป็นกำไรของผม เพราะแม้ว่าพ่อแม่จะรักยัง ใจก็ตามเนี่ย ชาวบ้านเวลาเขาดูแลลูกเนี่ยเขาไม่มีเวลามาดูแลเหมือนคนในเมืองหรอก เขาก็ปล่อยให้อยู่กับท้องไร่ ท้องนา กับดิน กับหิน กับทราย เพราะว่าเขาก็ต้องไปทำนาทำธุระใช้ใหม่ เราก็ต้องเล่น เล่นหัวกับเด็กวัยเดียวกันเราจะไปเอา สถานที่เฉพาะสำหรับคนตาบอดไม่มี ไม่มีที่เลี้ยงมาคอยดูแล ลูกชาวบ้านชานา มันก็เลยทำให้ผมเนี่ยมีพัฒนาการตามวัย ผมเชื่อว่ามันเป็น Class สำหรับผม เป็นกำไรชีวิตสำหรับผม... (มณเฑียร บุญตัน 2554)

การใช้ชีวิตในวัยเด็กเปรียบเสมือนมีโรงเรียนขนาดใหญ่ที่สอนให้เขาได้เรียนรู้การดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม การเลี้ยงดูของพ่อแม่กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สอนให้รู้จักการช่วยเหลือตนเองและรู้ว่าชีวิตคืออะไร การเลี้ยงดูแบบลูกชาวบ้านธรรมดาไม่ได้เลี้ยงดูแบบเด็กพิการที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ แบบอยู่แต่ในบ้านเพราะกลัวอันตรายที่จะเกิดขึ้น กลัวเดินไปชนอะไรที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ ต้องอยู่แต่ในบ้าน ต้องมีพี่เลี้ยง ต้องมีสถานที่เฉพาะคนตาบอดชีวิตของเขาไม่ได้ถูกเลี้ยงมาอย่างนั้นเลย การเลี้ยงดูแบบเด็กทั่วไป ทำให้เขามีประสบการณ์ร่วมกับเด็กคนอื่นๆ ทำให้เขามีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น เขาให้แนวคิดและแลกเปลี่ยนทัศนคติการเลี้ยงดูลูกที่พิการกับผู้วิจัยอย่างน่าสนใจว่า

เด็กที่เกิดมาเจอครอบครัวที่รักแต่เข้าใจเรื่องตาบอดไม่ดีพอเนี่ยเขาจะประคบประหงมเขาจะปกป้องเกินเหตุเกินผล ผลก็คือว่าเด็กตาบอดบางคนเนี่ยกลายเป็นพิการซ้อน พัฒนาการช้า กล้ามเนื้อไม่ได้รับการพัฒนาเพราะว่าจะเดินไปไหน พ่อ แม่ก็บอกว่าอย่าไปอย่าไปเดี๋ยวเจ็บ เดี่ยวชน แต่เป็นลูกชานาเนี่ยหัวล้านข้างแตกเนี่ยเป็นเรื่องธรรมดา ปีนต้นไม้ก็เป็นเรื่องธรรมดา วิ่งบนคันนายังเป็นเรื่องธรรมดา แล้วก็นั่นกลายเป็นอะไรรู้ใหม่ มันเลยกลายเป็น เป็นการฝึกทำให้เรามีความมั่นใจในตนเอง วิชาที่ สอนในปัจจุบัน ในโรงเรียนสอนคนตาบอด ก็คือการทำควมคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว หมายถึงการสอนให้คนตาบอดเดินได้ใช้ไม้เท้าเป็น ผมนี้ฝึกโดยวิธีการธรรมชาติตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียนแล้ว ยิงนก ตกปลา กระโดดน้ำ ปีนต้นไม้ ชกค้อย ก็มันเป็นธรรมชาติ ผมถึงบอกว่าจริงๆพ่อแม่ควรต้องเลี้ยงลูกแบบนั้น...(มณเฑียร บุญตัน 2554)

ชีวิตวัยเด็กในชนบทกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นเสมือนเบ้าหลอมแห่งความคิดและทัศนคติในการดำเนินชีวิต ทำให้เขามีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้เปรียบ และเสียเปรียบคนอื่น ๆ การถูกถาจากผู้ใหญ่หรือเด็กในวัยเดียวกัน เกิดเป็นแรงกระตุ้นในการต่อสู้ชีวิต เกิดเป็นแรงบันดาลใจในการเอาชนะกับความพิการที่สังคมมอบให้ ทัศนคติของสังคมที่มองความพิการเป็นเรื่องเวทนาและคนพิการต้องได้รับความช่วยเหลือตลอดเวลา นั้นไม่ใช่สิ่งที่เขาจะยอมรับ อุปสรรคและการถูกถาจากคนอื่น ๆ ในสังคมเป็นเรื่องที่เขามองว่านั่นคือกระบวนการทางสังคมที่ทำให้เขาต่อสู้เพื่อการอยู่รอด เพื่อเอาชนะอัตลักษณ์ที่สังคมมอบให้

เวลาใครพยายามที่จะบอกเขาว่าเขาเป็นคนตาบอด ชอบพูดขี้ๆว่าตาบอด ใ้บอดต่างๆ นานา เหล่านี้ ในตอนแรกๆก็ไม่คิดอะไร แต่ตอนหลังมันก็เป็นประเด็นการล้อเลียน เป็นประเด็นของการเยาะเย้ยถากถางหรือเป็นเรื่องตลก ซึ่งมันทำให้เขาชักเกิดอารมณ์ เมื่อเขาอายุซัก สี่ห้าขวบก็ชักเกิดอารมณ์ เขาเริ่มมีปฏิกิริยาตอบโต้โดยใช้ความรุนแรงซึ่งในสมัยนั้นถ้าผู้ใหญ่บอกว่าใ้บอดหรือถ้าแปลเป็นภาษาไทยกลางก็โอดาบอดสอดรู้ พอพูดบ่อยเข้า เขาก็ปาหินใส่เลย หรือว่าคำพ้อล้อแม่คนที่ว่าเขาเรียกว่าเป็นปฏิกิริยาตอบโต้ แต่นั่นก็ไม่ได้เป็นเรื่องที่ทำให้เขาน้อยอกน้อยใจแต่มันเป็นส่วนชาตญาณในการตอบโต้ เวลาถูกเพื่อนๆ แกล้ง หรือแหย่แล้วจิ้งหนี เขาเองก็วิ่งตามถั่ววิ่งไม่ทันเขาก็ไปหาสมัครพรรคพวกมาล้อมจับไว้แทน ซึ่งการกระทำหรือความรู้สึกขณะนั้นเขาบอกว่า เมื่อเขาลองมาคิดดูแล้วมันก็เป็นกระบวนการในการต่อสู้ เพื่อเอาชนะ หรือเพื่อความอยู่รอดไม่ต่างอะไรจากเด็กคนอื่นๆเลย (มณเฑียร บุญตัน 2554)

ชีวิตของมณเฑียร บุญตัน เต็มไปด้วยประสบการณ์ในวันเยาว์ การเลี้ยงดูของพ่อแม่บนพื้นฐานครอบครัวเกษตรกรรม สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตแบบธรรมชาติตลอด 7 ปีในตำบลน้ำคำ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ชีวิตของเขาดำเนินมาถึงช่วงเวลาที่เริ่มจุดเริ่มต้นใหม่ที่สำคัญคือการศึกษ เมื่ออายุประมาณ 6 ปี เพื่อนรุ่นเดียวกันก็เริ่มเข้าเรียนกันหมด คำถามเกิดขึ้นทันทีว่าทำไมเขาจึงไม่ได้เข้าเรียนเขาอยากเรียน ด้วยความใฝ่รู้ตั้งแต่เด็ก ทำให้เขาเป็นคนที่ยากเรียนรู้อะไรใหม่ๆเสมอ ด้วยนิสัยและความคิดใฝ่รู้ของเขาทำให้เขาเป็นคนที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

เริ่มต้นชีวิตการศึกษา

นายমনเฑียร บุญตัน เริ่มเข้าเรียนครั้งแรกที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ตอนอายุประมาณ 6 ปี เพื่อนๆรุ่นเดียวกันที่เล่นด้วยกันมาก็น้อยลง เขารู้ว่าเพื่อนๆไปเรียนหนังสือกันหมด ทำให้เขาอยากเรียนหนังสือเหมือนกับเพื่อนคนอื่นๆ ในขณะนั้นพ่อแม่ของเขายังไม่รู้ว่ามีโรงเรียนสอนคนตาบอด ก็เลยทำให้เขายังไม่ได้เรียนหนังสือ แต่เขาก็พยายามถามกับพ่อแม่อยู่เสมอว่าทำไมเขาไม่ได้เรียนหนังสือ ด้วยความอยากไปโรงเรียน

ด้วยโชคชะตาหรืออุบัติเหตุทางประวัติศาสตร์โอกาสที่ถามแม่ว่าทำไมเขาไม่ได้ไปโรงเรียน แม่ก็บอกว่า ก็เพราะว่าเขาตาไม่เห็น ที่นี้เขาไม่ให้เรียนหนังสือ เพราะแต่ตอนนั้นแม่ก็ไม่รู้จะหาคำตอบอะไรที่ดีกว่านั้น... (มนเฑียร บุญตัน 2554)

พร้อมกับอุปสรรคเสมอ อาจของเขาที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่บอกกับพ่อแม่เขาว่ามีโรงเรียนสอนคนตาบอดอยู่ที่เชียงใหม่ ลองให้มาเรียนไหม เมื่อเขาว่ามีโรงเรียนที่เขาสามารถเข้าเรียนได้ เขารับตอบรับทันทีเพราะเขาอยากเรียนหนังสือหากแต่มีอุปสรรคทางความคิดของญาติๆ และเพื่อนบ้าน คนอื่นๆบอกพ่อแม่เขาว่าอย่าให้เขาไปเรียนหนังสือเพราะลำบาก ทำให้พ่อแม่เขาลังเลอยู่บ้าง แต่พ่อแม่ของเขามีความคิดที่ไม่เหมือนกับคนอื่นๆ ถึงแม้ทั้งคู่จะเรียนจบแค่ประถมศึกษาปีที่ 4 แต่ท่านอยากให้ลูกเรียนหนังสือ ด้วยครอบครัวของเขาเป็นครอบครัวที่ไม่มีมรดกอะไร การที่หวังให้ลูกไปทำงานทำอะไรเหมือนพ่อแม่ก็ไม่มีอนาคต แค่ทำกินพอประทังชีพได้แค่นั้น เขาเล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงช่วงชีวิตนี้ด้วยความสุข

ด้วยที่พ่อแม่ของเขามีความทะเยอทะยาน พ่อแม่เรียนจบแค่ ป.4 แต่ท่านคิดไม่เหมือนชาวบ้านทั่วไปคือท่านอยากให้ลูกเรียนหนังสือสูงๆ... ท่านก็ยอมทุ่มเทหาเงิน หาค่าใช้จ่ายมาให้สำหรับการเรียนของเขา ท่านยอมกู้หนี้ยืมสินมาให้เขาได้เรียน... (มนเฑียร บุญตัน 2554)

การได้รับรู้ว่าจะได้เรียนหนังสือทำให้เขาดีใจและเขาเตรียมพร้อมให้กับตัวเองทันที เข้าเรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในจังหวัดเชียงใหม่ การเรียนที่นี้เป็นการเรียนเฉพาะคนพิการ โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือเป็นโรงเรียนอยู่ประจำ นักเรียนจะใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสามารถกลับบ้านในวันเสาร์ อาทิตย์ นักเรียนที่นี้เป็นนักเรียนที่พิการตาบอดทั้งหมด ครูอาจารย์มีทั้งตาบอดและตาดี ที่นี้สอนให้ใช้อักษรเบรลล์ การอ่าน การเขียน การ

เรียนที่นี้ทำให้เขาได้รับประสบการณ์ชีวิตใหม่ๆมากขึ้น เริ่มมีการแข่งขันในการศึกษา เขาเล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงช่วงเวลานี้เหมือนได้กลับไปเป็นเด็กอีกครั้งเขาเล่าแบบยิ้มๆว่า

ตั้งแต่จำความได้ถึงหกขวบชื่อตัวเองคือชื่อจริงยังจำไม่ได้เลย เขาบอกว่ามันไม่มีความจำเป็นที่ต้องรู้เพราะคนอื่นๆเรียกชื่อเล่นกัน แต่พอจะไปเรียนเขาก็ถามแม่ว่า เขามีชื่อจริงไหมและชื่อจริงของเขามีชื่อว่าอะไร โดยมารู้ชื่อจริงก็ก่อนที่จะไปโรงเรียน แม่ก็บอกว่าชื่อมณฑิธร บุญตัน และหลังจากนั้นเขาก็ไปเรียนหนังสือที่เชียงใหม่ ปีสองปีแรกก็คิดถึงบ้าน ร้องไห้บ่อยๆเพราะว่าอยู่กับพ่อแม่มาตลอด แต่พอเริ่มขึ้น ป.3 ป.4 ก็เริ่มเฉยๆ หลังจากนั้นก็เริ่มเกิดความคั่งชิน อยู่ในโรงเรียนประจำมันก็ไม่ได้ดีเลิศประเสริฐศรีอะไร แต่ก็เริ่มรู้สึกว่าการได้อยู่กับเพื่อนมันสนุก เพื่อนที่มีลักษณะคล้ายกันได้อยู่ ได้กิน ใ้นอนด้วยกัน โรงเรียนสอนคนตาบอด จะให้นักเรียนทำความสะอาดมีเวรล้างจาน เวรซักผ้า เวรถูบ้าน มันเป็นการฝึกให้ใช้ชีวิตร่วมกัน(มณฑิธร บุญตัน 2554)

การใช้ชีวิตในโรงเรียนสอนคนตาบอดเป็นที่ทำให้เขาได้พัฒนาตัวเองอย่างมากที่นี้ทำให้เขารู้จักช่วยเหลือตนเอง ทำอะไรด้วยตัวเอง และการได้เรียนทำให้เกิดการแข่งขันทางการศึกษาและเขาก็ทำได้ดีเสมอ เขาสอบได้ที่หนึ่งของชั้นเรียนเสมอ เขามีสังคมกับคนตาบอดด้วยกัน การอยู่ร่วมกันในสังคมคนพิการทำให้เขาเห็นคุณค่าของตัวเองมากเพราะเขาประสบความสำเร็จอยู่เสมอในการศึกษาที่นี้ การใช้ชีวิตที่นี้นานๆขึ้นก็ทำให้เขาชินกับชีวิตในโรงเรียนประจำมากขึ้น จากการเล่นกับเด็กๆที่บ้านก็มาเล่นกับเพื่อนๆที่โรงเรียนช่วงหลังเลิกเรียนแทนเรียนเสร็จก็กลับมาอนที่หอพัก เล่นกันในหอพัก ทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ดีมากๆสำหรับเขา

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

หลังจบการศึกษาระดับประถมที่โรงเรียนสอนคนตาบอดเขาก็เข้าศึกษาที่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ปรกติวิถีชีวิตของคนชนบทจะได้เรียนหนังสือน้อยพอได้อ่านเขียนถึงแม่จะเป็นเด็กปรกติก็มักจะไม่ได้เรียนหนังสือ พ่อแม่ไม่มีเงินส่งลูกเรียนก็ให้กลับไปทำไร่ทำนาช่วยเหลืองานที่บ้านแต่ตัวเขาเมื่อจบชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนสอนคนตาบอดแล้วกลับมีความคิดที่อยากเรียนต่อและได้รับคำสนับสนุนจากคุณครูในโรงเรียนและที่สำคัญที่สุดจากพ่อและแม่ของเขา เขากล่าวถึงพ่อแม่และคุณครูที่ให้แรงบันดาลใจไว้อย่างน่าฟังว่า

ได้เรียนหนังสือเพราะพ่อแม่ไม่ได้คิดเหมือนคนในหมู่บ้านอื่นๆทั่วไป ส่วนใหญ่ถึงจะไม่ตามบอดก็ต้องไปทำไรทำนา หรือถ้าเรียนเก่งก็ต้องไปเรียนหนังสือต่อสู้อาเอง แต่มันไม่ใช่วิถีทั่วไปของเด็กชนบทแถวนั้นเท่าไรหรอกที่จะได้เรียนหนังสือ แต่ครอบครัวผมตั้งแต่พี่สาวแล้วเขาก็ให้เรียนหนังสือมาตลอด แล้วก็ผมและผมก็ถือว่ามีความรู้เป็นครูที่ตามบอดเหมือนกัน และท่านเป็นผู้หญิง คือท่านไปจากกรุงเทพแล้วมาสอนหนังสือที่เชียงใหม่ ท่านก็คอยยุยงส่งเสริมว่าผมเป็นคนเรียนดีนะควรจะต่อเรียนต่อ...(มณเฑียร บุญตัน 25541)

หลังจากจบการศึกษาระดับประถมที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือแล้ว ปกติเด็กที่ตามบอดเมื่อจบประถมศึกษาที่เชียงใหม่แล้วต้องการเรียนต่อระดับมัธยมต้องมาศึกษาส่วนใหญ่มารเรียนต่อโรงเรียนเฉพาะที่กรุงเทพมหานครกันหมด แต่เขามีทางเลือกเพิ่มขึ้น โดยสามารถเรียนร่วมกับคนตาดีตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เลย หรือไปเรียนโรงเรียนเฉพาะที่กรุงเทพมหานคร ขณะนั้นเป็นช่วงที่เขาต้องเลือกและกำลังตัดสินใจถึงการเรียนของตัวเองอยู่ แต่พ่อแม่ของเขาอยากให้ลองเรียนร่วมกับเด็กปกติที่เชียงใหม่ เขาปฏิบัติตามที่พ่อแม่บอกมาทันที พ่อแม่ให้เรียนที่จังหวัดเชียงใหม่ในโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยจึงไม่ได้ไปเรียนโรงเรียนเฉพาะที่กรุงเทพมหานคร การเรียนที่นี้เขาต้องเรียนร่วมกับคนปกติทั่วไปซึ่งเป็นความท้าทายของเขา เขาต้องเขียนอักษรเบรลล์ได้ ครู อาจารย์ที่สอนก็ต้องเขียนอ่านอักษรเบรลล์ได้เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีครูบางคนที่ไม่อ่านเบรลล์ไม่ได้ แต่ส่วนใหญ่อ่านเขียนอักษรเบรลล์ได้ การเรียนที่นี้ท้าทายเขามากเพราะไม่ใช่การเรียนกับคนตาบอดด้วยกันอีกแล้ว การได้ที่หนึ่งที่โรงเรียนสอนคนตาบอดไม่ใช่เรื่องยากสำหรับเขา แต่ที่นี้ทำให้เขาต้องทำอะไรมากกว่าที่เคยทำ และนั่นเป็นการพัฒนาตัวเองอย่างไม่รู้ตัว เขาไม่รู้ลึกเกี่ยวกับ การเรียนร่วมเพราะเขาใช้ชีวิตในวัยเด็กกับคนปกติทั่วไป จึงไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่สำหรับเขาแต่ที่เขาต้องฝึกฝนเพิ่มขึ้นคือการพิมพ์ดีดซึ่งเป็นช่องทางในการสื่อสารอีกทางหนึ่ง เอาไว้ทำงานส่งอาจารย์ ทำการบ้าน ซึ่งในสมัยนั้น เครื่องพิมพ์ดีดมีราคาสูงมาก แต่พ่อแม่ ก็พยายามหาเงินมาซื้อให้กับเขา นับเป็นความ โชคดีของเขาที่โรงเรียนมงฟอร์ตรับเข้าเรียนและให้เรียนร่วมกับเด็กคนอื่นๆทั่วไป การเข้าเรียนที่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยถือเป็นความ โชคดีอย่างมากสำหรับเขา เพราะเป็น โรงเรียนในเครือเซนต์คาเบรียล ค่าเทอมแพงที่สุดแห่งหนึ่งแต่เขาได้เรียนฟรีซึ่ง การที่โรงเรียนรับ ไปเรียนก็ถือเป็นความ ใจกว้างมากๆในสมัยนั้นและยังไม่เก็บค่าเทอมเขาด้วยด้วยก็ ถือว่ายิ่งใจกว้างมากๆด้วยความที่ การเรียนต้องใช้ค่าใช้จ่ายอื่นๆ พ่อแม่เขาก็ต้องหาเงินมากขึ้นด้วย

เหตุนี้ พ่อแม่ของเขามักสอนว่าให้ตั้งใจเรียนเป็นหลัก และเมื่อเขารู้ว่าการเรียนที่นั่นต้องใช้พิมพ์ดีดในการเรียน ส่งการบ้านและสื่อสารกับคนอื่นๆ เขาก็เตรียมพร้อมคือหัดใช้พิมพ์ดีดตั้งแต่ตอนปิดเทอมก่อนเข้า มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ต

ลองดูซิว่ามันจะเรียนกับคนตาดีได้รึเปล่ามันก็เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ ผมก็เลยได้ลุยตั้งแต่อยู่ ม.ต้น ก็เลยได้ลุยที่โรงเรียนที่มีการแข่งขันสูงที่สุดของจังหวัดหรือของภาคเลยก็ว่าได้ เพราะ ฉะนั้นเนี่ยโชคชะตามันไม่เคยปราณีเรานะแต่เราก็ต้องอยู่กับมันล่ะ เราก็ต้องสนุกกับมัน...
(มณเฑียร บุญตัน 2554)

การเรียนที่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยทำให้เขาได้เรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกับคนทั่วไป ในสังคมอย่างมากและเขาต้องพยายามมากขึ้นกว่าที่เคยทำมา การแข่งขันทางการศึกษาสูงมาก เพราะฉะนั้นจึงเป็นสิ่งที่บังคับให้เขาทำมากกว่าคนอื่น ๆ มากกว่าที่เขาเคยทำมา การทำงานการเรียน ก็ไม่สามารถทำแบบปกติ โดยปรกติคือการเขียนเป็นเบรลล์แต่ที่นี่เขาต้องใช้พิมพ์ดีดทำงาน ส่ง การบ้านสื่อสารกับคนอื่น ๆ ต้องถือพิมพ์ดีดภาษาไทย ภาษาอังกฤษไปโรงเรียนทุกวัน และไม่สามารถพึ่งพาหนังสือธรรมดาได้เพราะ ไม่มีใครมาทำเป็นเบรลล์ให้ ด้วยเหตุนี้ทำให้เขาต้องตั้งใจ เรียนโดยปริยาย พยายามเรียนให้ได้มากที่สุดในระดับชั้นเรียน เพราะการค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด ข้อมูลค่อนข้างมีจำกัด นั่นคือเหตุผลที่ต้องตั้งตัวการเรียนการสอนให้มากที่สุด ส่วนเรื่องการเรียน พิเศษตอนเย็นไม่ต้องพูดถึงเพราะ ไม่มีเงินค่าเรียน เพราะฉะนั้นเขาต้องเข้าเรียนทุกชั่วโมงจดตามครู สอนให้มากที่สุด เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในขณะที่เขาเรียนที่โรงเรียนมงฟอร์ตไม่ได้ทำให้เขาารู้สึก ท้อแท้ใจอย่างใด กลับทำให้เขาเป็นคนมีความรับผิดชอบและมีความพยายามต่อสู้มากขึ้น เขาแสดง ความคิดเห็นถึงโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยว่า **พลังงานวิเศษนี้ที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี**

การอยู่โรงเรียนที่มีการแข่งขันสูงมากเราก็ต้องปรับตัวไปอีกอย่างหนึ่ง เพราะว่าโรงเรียน ใจกว้างรับเราเข้าไปเรียนก็จริง ไม่คิดค่าเทอมก็จริงแต่โรงเรียนไม่ลดมาตรฐานการเรียนการสอนซึ่งผมว่าดี มันเป็นที่ดีมากสำหรับผมคือถ้าโรงเรียนมาลดหย่อนให้ผมเนี่ยนะ ไม่ต้อง สอบก็ได้หรือให้แต้มต่อมากมายมันก็อาจจะทำให้ผมเป็นคนไม่กระตือรือร้นก็ได้แต่เนี่ยเวลา ชั่วโมงสอบทำได้แค่ไหนก็แค่นั้นคะแนนก็เป็นไปตามความสามารถไม่ได้ต่อเวลาให้ นะ อย่างเนี่ยซึ่งผมขอขอบคุณมาก....

ถ้าผมจะเรียนต่อไปถึงระดับสูงได้ผมก็ต้องจะรับมือกับความท้าทายกับสิ่งเหล่านี้ได้ มันไม่ควรจะมาจากความโอนอ่อนผ่อนตนจนมาตรฐานการเรียนเขาเสียไป ผมไม่ได้รับโอนอ่อนผ่อนตนเหล่านั้นเลย ทำข้อสอบทันไม่ทันก็ต้องส่งตามเวลาเพียงแต่ว่าเขาให้แยกห้องสอบเพราะว่าผมต้องพิมพ์ มันเสียดังเพราะฉะนั้นถึงต้องแยกห้องสอบแต่พอถึงเวลาเสร็จไม่เสร็จก็ต้องส่ง ได้แค่ไหนเอาแค่นั้น อย่างผมที่คุ้นเคยกับคำว่าได้แค่ไหนเอาแค่นั้น (มณฑิธร บุญตัน 2554)

การเรียนที่โรงเรียนมงฟอร์ตท้าทายต่อความสำเร็จมากและที่นี้การหาหนังสืออ่านที่เป็นอักษรเบรลล์ก็ทำได้ยากเพราะส่วนใหญ่เป็นหนังสือทั่วไปและหนังสือในห้องสมุดถ้าอยากอ่านต้องคัดลอกออกไปทำเป็นเบรลล์อีกที หนังสือทุกเล่มที่นี้เป็นสมบัติส่วนรวมคือเอาไปอ่านคนเดียวไม่ได้ เขาใช้วิธีการคัดลอกถ้าอยากอ่านหนังสือเล่นไหน เขาคัดลอกหนังสือจบเป็นเล่มๆ สมัยนั้นการผลิตอักษรเบรลล์เป็นเรื่องที่ยุ่งยากมาก คนเขียนต้นฉบับก็ต้องให้คนอื่นอ่านแล้วก็เขียนตามหรือไม่ก็จะมีคนตาดีที่เขียนเบรลล์เป็นคัดลอกจากตำราเรียนที่เป็นฉบับตัวหนังสือทั่วไป ก็ถือว่าเป็นความเพียรพยายามมากเพราะเขียนด้วยมือทั้งหมด ประโยคหนึ่งที่สะท้อนตัวตนเขาได้ดีโดยบอกกับผู้วิจัยว่า

คัดลอกหนังสือแล้วมันก็จะมีหนังสือส่วนกลางต่อไปรุ่นน้องก็จะได้มีเพิ่มขึ้น (มณฑิธร บุญตัน 2554)

วิธีการเรียนของเขานอกจากจะต้องสนใจในห้องเรียนแล้วหลังเลิกเรียน ตอนเย็นจะต้องยืมโน้ตเพื่อนมาแล้วก็คอยหาอาสาสมัครอ่านโน้ตที่เพื่อนจด หรือให้อาสาสมัครอ่านหนังสือที่เรายืมมา คือจะต้องจัดการบริหารชีวิตตั้งแต่มัธยม โชคดีที่มีอาสาสมัครมาคอยช่วย ซึ่งส่วนมากก็เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อาสาสมัครมาเขาก็ต้องทำตามที่เขาขอ อาสาสมัครจะไม่มาจัดการชีวิตให้จะต้องกำหนดว่าวันนี้เขาจะมาอ่านอะไรบ้าง จะให้อาสาสมัครเขียนอะไรให้เขาบ้าง เขาก็ต้องเป็นคนจัดการเอง ในความลำบากก็ยังมีความโชคดีคือ โรงเรียนสอนคนตาบอดที่เคยเรียนอยู่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งในขณะที่เขาไปเรียนที่โรงเรียนมงฟอร์ต เขาพักอยู่ที่โรงเรียนสอนคนตาบอด ตอนเย็นก็มาทำการบ้านที่นั่น แล้วการที่เขาได้มาพบอาสาสมัครตั้งแต่เขาอยู่ ม.1 ม.2 มันทำให้ตื่นตัวทางการเมืองบ้าง การที่ได้พบนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลา ทำให้เขาตื่นตัวทางการเมืองเกินวัย ด้วยเหตุข้อที่หนึ่งคือ โรงเรียนมงฟอร์ต

วิทยาลัยอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อสองการที่ได้คบกับนักศึกษาในสมัยนั้นจะได้รับการซึมซับวิธีคิดหลายอย่าง เช่น การค้าขายอาสารซึ่งในขณะนั้นก็เริ่มคุยเรื่องความเป็นธรรม เด็กอายุสิบขวบ ออกมานั่งคุยเรื่องความเป็นธรรม แต่ก็เป็นความบังเอิญของประวัติศาสตร์ที่ส่งผลดีกับตัวเขาในเวลาต่อมา

ในสมัยนั้นเขาได้รับความช่วยเหลือจากอาสาสมัครมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอย่างมาก ซึ่งในปัจจุบันจะมีครูที่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ การมีปฏิสัมพันธ์กับอาสาสมัครทำให้เขามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ทำให้เขามองสังคมกว้างขึ้น และการที่ได้ฟังวิทยุเถื่อนของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เพราะว่ามีวิทยุคลื่นสั้นและแอบฟังอยู่เสมอ ด้วยเหตุผลว่าเด็กตาบอดนั้นเสียเปรียบเด็กตาดีในเรื่องการอ่านหนังสืออยู่แล้ว เพราะหนังสือเบรลล์หายากมาก บนความเสียเปรียบก็มีความบังเอิญของประวัติศาสตร์ที่ทำให้เขาได้เรียนรู้อย่างมากจากการฟังวิทยุ เขาเล่าให้ฟังถึงเรื่องความบังเอิญว่า

กระแสดวงคิดในเชิงความรับผิดชอบต่อสังคม มันเริ่มปลูกฝังอยู่ในใจ แล้วการฟังวิทยุคลื่นสั้นเนี่ยมันก็เหมือนการมีอินเตอร์เน็ตในสมัยนี้อะนะ นอกจากเราจะได้ฟังเสียงประชาชนแล้วเราก็จะได้ฟังคลื่นBBC ฟังBOA เด็กอายุสิบขวบอะ มันเป็นความบังเอิญทางประวัติศาสตร์จากความเสียเปรียบของผมมันกลายเป็นความได้เปรียบขึ้นมาเพราะว่าผมก็หมกมุ่นพวกวิทยุคลื่นสั้นของผมมาตลอด...(มธ.เกียรติ 2554)

จากความได้เปรียบในการอ่านของเด็กตาดี ทำให้เด็กเหล่านั้นอยู่บนความควบคุมจากสื่อของรัฐ วิทยุแห่งประเทศไทยออกข่าวด้านเดียวตลอด วิทยุอื่นๆและทีวี ก็เป็นกระบอกเสียงของรัฐบาลเต็มที่ยิ่งกว่าปัจจุบันเป็นร้อยเท่า ด้วยการมีวิทยุคลื่นสั้น ถือเป็นวาสนาของเขาโดยแท้ บนความเสียเปรียบที่เขาไม่ได้อ่านไทยรัฐ ไม่สามารถอ่านเดลินิวส์ได้ อ่านมติชนได้ แต่เขากลับได้ฟังวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย ซึ่งเรียกรัฐบาลสมัยนั้นว่าพวกปฏิกริยา เขาเริ่มฟังเสียงประชาชนตั้งแต่สมัยรัฐบาลหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ตอนนั้นอายุสิบขวบ เขาจะเรียกรัฐบาลว่าพวกปฏิกริยา ก็คือพวกที่ต่อต้านการปฏิวัติ การฟังวิทยุเสียงของประชาชนของเขาไม่ได้หมายความว่าฟังแล้วเขาจะเชื่อพรรคคอมมิวนิสต์ แต่เขาเริ่มเป็นคนที่ชักนำนักเรื่องข้อมูลต่างๆ ตั้งแต่นั้นแล้ว เด็กอายุสิบขวบด้วยความบังเอิญทางประวัติศาสตร์ทำให้เขาตั้งคำถามว่า ใครพูดจริง ใครพูดโกหก สรุปแล้วเขาก็เชื่อได้ว่าโกหกทั้งสองฝ่าย เพราะทุกคนก็ต้องการใช้ประชาชนเป็น

เครื่องมือ อาจจะมีความจริงอยู่บ้างแต่ก็มีสื่อ โฆษณาชวนเชื่อ เราก็ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ อาสาสมัครซึ่งเป็นปัญญาชน ทำให้เขาซึมซับสิ่งเหล่านี้และหล่อหลอมลักษณะนิสัยโดยไม่รู้ตัว และ ปลุกฝังมาเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น มันเป็นฐานสำคัญในความคิดของเขา

การศึกษาทำให้เขาได้คลุกคลีกับเพื่อนคนอื่นๆอย่างมาก และเขาคิดว่าเพื่อนๆหรือคนอื่นๆไม่ได้มีฝีมือมากกว่าเขาเลย เด็กคนอื่นๆไปประกวดร้องเพลงในงานวัด เขาก็ไปประกวด และ แล้วก็ชนะเลิศ การประกวดไม่ได้แข่งกับเด็กตาบอดแต่แข่งกับคนตาดี จากเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ทำให้เขารู้สึกว่าคนอื่นๆไม่ได้เก่งกว่าเขา และเขาก็ไม่ได้เก่งกว่าคนอื่นๆ เขามีความคิดอย่างนี้มา โดยตลอด

ผมไม่ได้เรียนรู้ปรัชญาอะไรเลย ผมไม่ได้เรียนรู้งานเขียนอะไรหรอก มันได้ ประสบการณ์ที่ว่าไอ้เด็กข้างบ้านเรา เขาก็เอามันชนะมาแล้วจะกลัวอะไร ผู้ใหญ่แกั่งเรา เขาก็แกั่งตอบได้ แต่เราก็ไม่ได้หมายความว่าเราต้องมันเสียขาดพยาบาทแกั่งคนอื่นมันก็ โดดตามวัยอะนะ แต่มันเรียกว่าเป็นรากฐานของความ ไม่ยอมจำนนมากกว่า มันไม่ได้เป็น รากฐานคนคิดแก้แค้นพยาบาทอาฆาตคนอื่นหรอกแต่มันเป็นรากฐานที่สอนให้เราไม่เป็น คนยอมจำนน...(มณเฑียร บุญตัน 2554)

การใช้ชีวิตของเขาได้รับการสนับสนุนเต็มที่จากครอบครัว พ่อแม่เขาสนับสนุนเรื่อง การศึกษาถึงแม้ว่าพ่อและแม่ของเขาจะล้มลุกคลุกคลานมาตลอด ทำการค้าก็ขาดทุน ชีวิตไม่เคย ราบรื่น ไม่เคยอยู่สุขสบาย เป็นครอบครัวที่ต้องต่อสู้กับอุปสรรคมาตลอด พ่อได้เรียนหนังสือก็ได้ เจอครูนักสู้อีก เป็นผู้หญิงตาบอด ซึ่งนั่นทำให้เขาเห็นแต่ตัวอย่างที่ดี ถ้าเปรียบเขาเป็นมิดก็เหมือน มิดที่ได้ลับจนคม คนเหล่านี้เปรียบเหมือนหินลับมิด เขาเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

ตอนอยู่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย เขาก็ไปเจอครูที่เขาศรัทธามากอีกคนหนึ่งคน เป็นชาว พม่าเป็นผู้ลี้ภัย แต่ความรู้ของท่านมีมาก ท่านเรียนจบจาก Oxford แต่ท่านก็ต้องละหกละเห็น หนักัยการเมืองมาอยู่ที่ประเทศไทยมาเป็นครูสอนมัธยม แทนที่เรียนจบ Oxford จะมีการมี งานที่สูงส่ง กลับต้องมาเป็นครูสอนมัธยม เพราะจะทำอะไรได้เป็นแค่ผู้ลี้ภัย อย่างเนี่ยมันยิ่ง ทำให้เขาคิดได้ว่า โลกนี้ยังมีอะไรน่าลอง น่าท้าทายอีกเยอะ...(มณเฑียร บุญตัน 2554)

ในปี พ.ศ.2524 ในเชียงใหม่นิยมตั้งวงดนตรีกันมาก ตอนนั้นเขาเรียนอยู่มัธยมศึกษาปี ที่ 2 ก็ตั้งวงดนตรีตาบอดล้วนขึ้นมา โดยไม่ได้สนใจว่าจะเล่นเพื่อไปแลกเศษทานที่ไหน เขาคิดว่า

อยากดัง เราคิดแบบวัยรุ่นคนตาดี อยากจะอวดสาวๆอยากขึ้นเวที โดยตั้งวงดนตรีให้แตกต่างไปจากวงอื่นๆ ปรกติวงดนตรีคนตาบอดจะมีภาพลักษณ์ของสังคมที่เรียกว่า แนวคิดแบบเวทมนิยม ซึ่งฝั่งหัวคนไทยอย่างถอนตัวไม่ขึ้นเพราะฉะนั้นถ้าคนตาบอดเล่นดนตรี เก่งหรือไม่เก่ง ก็จะมีคะแนนความสงสารให้และให้ทานเพราะความสงสารมากกว่าที่จะชื่นชมในความสามารถ และการที่เขาได้ซึมซับวิถีคิดแบบการเมืองจากนักศึกษา ก่อนหน้านั้นทำให้เขาเชื่อเรื่องการต่อสู้เป็นกลุ่ม การรวมพลัง เขาจึงใช้ชื่อวงดนตรีตอนนั้นว่า The Great Union คือการเป็นสหภาพหรือเป็นการรวมพลังที่ยิ่งใหญ่ แต่ไม่ได้มีความคิดลึกซึ้งในเชิงปรัชญาอะไรมาก แต่เขาเชื่อว่าถ้าอยากดัง อยากชนะ

เราซ้อมดนตรีในตอนนั้นเนียเก็บเงินกันคนละ ยี่สิบ สามสิบบาท เพื่อไปเช่าห้องซ้อมดนตรี เสร็จแล้วพอเราลงมายาวเหยียดตอนปิดเทอมเราก็เก็บเงินซื้อกีตาร์ซื้อเบส ผมเล่นกีตาร์เสร็จแล้วเราก็ไปประกวดแข่งขันกับคนตาดีในงานฤดูหนาวของเชียงใหม่อะไรอย่างนี้ ตอนนั้นจำได้ว่าได้ที่สามของจังหวัด ต้องบอกว่าการเล่นดนตรีเราดี ร้องเพลงดี แต่เสียอย่างเดียวคือเทคนิคการแสดงคือเอนเตอร์เทนคนอื่นนะ มันสู้คนอื่นเขาไม่ได้ แต่ถึงขนาดนั้นเขาก็บอกว่าให้ที่สาม คือไม่ถึงขนาดว่าตรอบไปเลยไงเพราะว่าเราเรียบเรียงดนตรีดีร้องดีแต่ว่าเทคนิคด้านหน้าเวทีเรื่องการเต้นเราสู้คนอื่นเขาไม่ได้... (มล.เทียร บุญตัน 2554)

เพื่อนของเขาคนอื่นๆ ไม่ค่อยได้เรียนหนังสือ พอถึงวัยที่ต้องไปทำมาหากิน วงเลยแตกเพราะเพื่อนๆลงไปขายห่วยที่กรุงเทพฯอย่างถาวร เมื่อเปิดเทอมเขาก็กลับไปเรียนหนังสือต่อด้วยความรักในดนตรี คือชอบดนตรีจึงได้ไปรวมวงกับเพื่อนตาดีตอนอยู่มัธยมปลายในโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยด้วยกัน เขาเป็นคนเดียวในวงที่ตาบอดเป็นผู้เรียบเรียงดนตรี เป็นคนควบคุมการเล่นของวงทั้งหมดและมีฐานะเป็นหัวหน้าวงด้วย สิ่งที่เขาทำไม่ได้สมัยตอนอยู่วงตาบอดนั้น มาประสบความสำเร็จตอนอยู่วงคนตาดี คือ เทคนิคการเต้น เขาสามารถออกแบบท่าเต้นของวงได้เป็นอย่างดี ตอนเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าแข่งขันวงดนตรี รายการ Coke Music Award ในปี พ.ศ.2527 โดยเข้าถึงรอบชิงชนะเลิศด้วย ตอนนั้นใช้ชื่อว่า “Red And White Group” เป็นสีของสัญลักษณ์ของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย เป็นวงดนตรีที่มีเครื่องเป่าผสมด้วย วงวัยรุ่นส่วนใหญ่จะไม่มีเครื่องเป่า แต่วงเขามีเครื่องเป่า มีคีย์บอร์ด มีกีตาร์ ซึ่งจะเล่นเพลงที่ใช้การเรียบเรียงเสียงประสานค่อนข้างเยอะ และเล่นเพลงหนักๆ ซึ่งในสมัยนั้นในเมืองไทยยังไม่ค่อยมีวงที่เล่นเพลงหนักๆ ผู้คนยังนิยมเพลงง่ายๆของชาติอยู่ วงเขาเลือกเล่นเพลงยากๆเป็นเพลงช่วงที่เป็นแนว Punk ในยุค 70s มีเครื่อง

เป่าเป็นเครื่องผสมและมีการเต้นกันเป็นทีม ทำให้คนสนใจอย่างมาก ส่วนใหญ่เพื่อนที่เล่นด้วยกัน จะอยู่ในวงโยธวาทิต ในเวลาต่อมาเพื่อนๆก็ชวนเขาไปอยู่กับวงโยธวาทิต ด้วยเหตุนี้ทำให้เขาให้ เป็นคนที่มีประสบการณ์ในการฟังคอนเสิร์ตแบบแบรนต์ที่เป็นซิมโฟนิคแบรนต์ เป็นวงดนตรีที่มี เครื่องดนตรีเป็นร้อยๆชิ้น จากการที่ฟังเพลงแบบเครื่องดนตรีน้อยชิ้นมาก่อน แล้วมาฟังเพลงแบบที่มี เครื่องดนตรีหลายๆทำให้เขาได้เรียนรู้ทฤษฎีดนตรีทางอ้อม เขาแสดงทัศนคติกับผู้วิจัยเกี่ยวกับ ดนตรีไว้นำสนใจมากกว่า

ถ้าเปรียบตัวเขาก็คือเป็นมวยวัด แต่จากการที่เข้าไปคลุกคลีอยู่กับวงโยธวาทิตแล้ว บางครั้ง เวลาที่เพื่อนๆตั้งวงเล่นคอนเสิร์ตแบบนั่งเล่น เขาก็ไปเล่นกีตาร์เป็น Back up ให้เพื่อนด้วย นั่นก็ทำให้เขาได้เรียนรู้ทฤษฎีดนตรีแบบทางอ้อมได้เข้าใจการเขียนโน้ต เรื่องสกออร์ แต่ว่า เขาค้นพบตัวเองตอนหลังว่าตัวเขาไม่ใช่คนเล่นดนตรี คือเป็นนักคิดก็จริงเป็นนักเรียนเรียง ดนตรีก็จริงแล้วก็สามารถเล่นดนตรีได้ แต่คนที่จะเป็นนักดนตรีต้องเล่นดนตรีเป็นชีวิตจิตใจ จะต้องซ้อมหนัก แต่เขาไม่ใช่เป็นคนอย่างนั้น เขาใช้เวลาในการควบคุมคนอื่นให้ซ้อมดนตรี ตามที่เขาพอใจมากกว่าที่เขาจะซ้อมตัวเอง..(มณเฑียร บุญตัน 2554)

หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย มณเฑียร บุญตันสอบเอ นทรานส์ติคคณะมนุษยศาสตร์ เอกวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยสอบได้คะแนนเป็น ที่หนึ่งของคณะอีกด้วย ในขณะที่เดียวกันยังสอบติดในคณะดุริยศิลป์มหาวิทยาลัยพายัพ แต่สุดท้าย เขาเลือกที่จะเรียนเอก ภาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งที่เขาารู้สึกว่าอยากดัง เขาอยากเป็นนักดนตรี และอยากเรียนต่อในสาขาดนตรี แต่เพราะว่าตอนนั้นเขายังตามใจพ่อแม่ เพราะตอนนั้นพ่อแม่เขาคิดว่าการ เป็นนักดนตรีมันไม่รุ่ง ต้องอดตายแน่นอน ดนตรีน่าจะเป็นแ่ งานอดิเรกก็พอ ซึ่งเขาเองก็เชื่อฟัง เลือกเรียนที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใน ขณะเดียวกันก็เล่นดนตรีตามฝับในขณะที่เรียนหนังสือไปด้วย พอปิดเทอมก็ลงมาขายหอยที่ กรุงเทพมหานคร นี่คือนชีวิตของเขา ปิดเทอมเขาไม่เคยกลับมาอยู่ที่บ้านเฉยๆเลย เขาขายหอยตั้งแต่อายุ 3 จนถึงปริญญาตรี พอช่วงปิดเทอมเขาลงมาขายหอยตั้งแต่เช้าจนเย็นทุกวัน เปิดเทอมก็กลับไปเรียน หนังสือและก็เล่นดนตรีตามฝับ เป็นชีวิตที่ไม่หยุดนิ่งเลย ผู้วิจัยถามว่าเขารู้สึกเหนื่อยบ้างไหมกับ ชีวิต เขาตอบ

มันก็ไม่นะ มีความสุข สนุก มันมีรสชาติ มันเผ็ดร้อนดี แล้วผมก็มากกลับบ้านทุกวัน ดี สองตีสามเนี่ยเมาทุกวัน นักดนตรีตามผับเนี่ยเมาอยู่แล้ว พอเล่นดนตรีเสร็จแล้วก็เมาอีกไปต่อ ที่โรงฆ่าหมูที่เชียงใหม่มันจะมีเอ่อ เขาจะไปที่โรงหมูคนี่เมา นักเที่ยวกลางคืนเนี่ยเขาจะ รู้จักดี เวลาเรานั่งกินไปเนี่ยเราก็จะได้ยินเขาทูปหมูไปด้วย เสร็จแล้วเราก็นั่งกินอยู่ตรงโรงฆ่า หมูละนะถึงสักประมาณตีสามตีสี่พอเขาเริ่มซาเราก็เริ่มกลับบ้าน...(มณฑิธร บุญตัน 2554)

ตลอดมาเขาก็เป็นคนอย่างนี้ เรียนหนังสือเต็มที กิจกรรมเต็มที เล่นดนตรี ขายหอย ตก ท่อสารพัดอย่าง มีหลายเหตุผลในการเลือกเรียนเอกภาษาอังกฤษของเขา การเลือกเรียน ภาษาอังกฤษเขาให้เหตุผลว่า

ตอนตัดสินใจว่าจะเรียนต่อยังไม่ฟันธงว่าเรียนเอกภาษาอังกฤษ แต่พอได้เห็นข้อจำกัด ขององค์ความรู้ที่เป็นภาษาไทยผมก็ยิ่งมีความคิดว่าการที่จะทำให้ผมพ้นจากความเป็นคนไม่ รู้เนี่ยจะด้วยเหตุว่าอักษรเบรลล์มันน้อย จะได้เห็นว่าคุณรู้ที่มันมีอยู่ในประเทศไทยมันน่าจะ ส่วนใหญ่ ก็ตรงที่ว๊ากเห็นคน ที่เรียนภาษาอังกฤษแล้วเขาได้ประโยชน์...(มณฑิธร บุญตัน 2554)

เหตุผลอีกอย่างคือตัวเขาเองเรียนภาษาอังกฤษคะแนนดีมาตลอดและยังเป็นวิชาแห่ง โอกาสสำหรับเขา เขาเป็นคนที่หิวกระหายข้อมูล อยากเรียนรู้อยู่ตลอดและด้วยข้อมูลต่างๆเป็น ภาษาอังกฤษมีมาก ไม่ว่าจะป็นหนังสือเบรลล์ ซึ่งมีหนังสือให้ยืมข้ามทวีปได้ ไม่ว่าจะป็นสื่อวิทยุที่ กว้างขวางใหญ่โตมากกว่าวิทยุของประเทศไทย เพราะฉะนั้นการได้เรียนภาษาอังกฤษจึงเป็นประตู ไปสู่โลกกว้าง จากการที่เขาได้ฟังวิทยุของ BBC, BOA และ Radio Moscow สิ่งต่างๆเหล่านี้ทำให้ เขาคิดว่ามันดีกว่าที่จะฟังวิทยุนี้ในสมันั้น ทั้งหมดที่กล่าวมากลายเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้เขา เลือกเรียนภาษาอังกฤษ ในขณะที่เขาเองไม่ได้มีความคิดว่าทุกคนต้องเรียนภาษาอังกฤษ แต่ตอน หลังเขามาค้นพบว่า เรื่องการเรียนภาษาอังกฤษนั้นเป็นความไม่เป็นเรื่อง เขาแสดงความคิดเห็น เรื่องนี้ให้ผู้วิจัยฟังซึ่งเป็นความคิดที่แสดงความเป็นตัวตนของเขาชัดเจนว่า

ขณะนี้การศึกษาบ้านเรากำลังเดินทางผิด ก็คือเรากำลังส่งเสริมคนที่มีโอกาส ที่รวย ให้ ไปเรียนที่ English Program แลเราก็ทิ้งลูกหลานตาดีตาสาในชนบทให้ห่างชั้นเราไปเรื่อยๆ ตอนนี้เด็กในเมืองได้เรียนภาษาอังกฤษได้เรียน English Program แต่เด็กชนบทเนี่ยก็คือห่าง ชั้นเราไปเรื่อยๆ เราต้องแปลงองค์ความรู้ทั้งหมดที่มีในโลกนี้ให้เป็นภาษาไทยให้ได้ มันถึงจะ

เกิดความเป็นธรรม คือเราไปคาดหวังให้คนอื่นเป็นแบบเราไม่ได้ เราจะต้องนำความรู้ไปถึงคนทุกระดับให้ได้ และให้เขาตัดสินใจเองว่าเขาจะเรียนอะไรหรือไม่อย่างไร ไม่ใช่บอกว่าคุณรู้เฉพาะคนที่มีโอกาสเท่านั้น แหะละถ้าคุณไม่ไขว่คว้าคุณก็โง่ต่อไป ถึงแม้ว่าผมจะถูกกระทำอย่างนั้นแล้วผมก้าวล่วงพ้น แต่ผมคิดว่าคนอื่นก็ไม่ควรจะมาประสบแบบนี้... (มณเฑียร บุญตัน 2554)

การที่ได้เรียนร่วมกับคนปกติตั้งแต่มัธยมทำให้เขาไม่มีอุปสรรคมากนักในการเรียนระดับปริญญาตรี เขาใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อนๆ เหมือนเขาไม่ใช่คนพิการแต่อย่างใด การได้ทำทุกสิ่งทุกอย่างทั้งหมดทั้งสิ้นด้วยตัวเองทำให้เขามีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ความคิด และทัศนคติเขาชัดเจนว่าเขาไม่ใช่คนที่ไม่มีความสามารถ เขามีคุณค่าอยู่ในตัวเอง ชีวิตที่เต็มไปด้วยอุปสรรคแต่ก็ไม่ได้ถึงกับเลวร้าย เขาไม่ได้เป็นคนที่มีชีวิตเลวร้ายแต่เป็นคนที่มีประสบการณ์ชีวิตโชกโชน โดยเฉพาะตอนที่เรียนอยู่ต่างประเทศชีวิตของเขายังเจออุปสรรค ความท้าทายมากกว่าที่ประเทศไทยอีก เพราะไม่มีทั้งญาติ ทั้งเพื่อนที่รู้จักและ ไม่มีผู้อุปถัมภ์ ต้องเผชิญกับความท้าทายด้วยตนเองทั้งหมด ชีวิตของเขาผ่านประสบการณ์มามาก เส้นทางการศึกษาและการดำรงชีวิตเต็มไปด้วยเหตุการณ์ต่างๆ มากมายแต่เขากลับมองว่า การดำเนินชีวิตแบบเขาไม่ใช่แนวทางปกติ จึงสนุกกว่า มีรสชาติกว่า ทำทายกว่า เส้นทางการศึกษาของเขายังไม่จบที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใครจะรู้บ้างว่าคนพิการคนหนึ่งหรือคนตาบอดจะสามารถเล่าเรียนอะไรต่างๆ มากมาย พิชิตอุปสรรคทั้งเรื่องการดำรงชีวิตและยังสามารถพิชิตการศึกษาที่ในสมัยนั้นยังไม่เอื้ออำนวยต่อคนพิการเลย

จุดเริ่มต้นการสอบชิงทุนไปเรียนต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา คือตอนเรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 เขารู้ว่ามีทุนแลกเปลี่ยนไปเรียนต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา มหาวิทยาลัยที่ประเทศสหรัฐอเมริกาส่งนักศึกษามาเรียนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่สามเดือนแต่ส่งมาเรียนหลายคน โดยให้ทุนนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปเรียนระดับปริญญาตรีที่นั่น 1 ทุน เขาเล่นเกมการสมัครสอบซึ่งทำให้เขาต้องไปปรึกษากับครูที่เขาบอกว่าเป็นคนที่เป็นแรงบันดาลใจสำหรับเขาในการศึกษาอีกคนหนึ่งเขาเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

คุณครูชื่อปราณี ท่านเป็นครูภาษาอังกฤษผมและท่านก็เป็นคนยุให้ผมสอบชิงทุนไปต่างประเทศคือเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตัวผม และตัวท่านเองก็ต่อสู้ชีวิตมาอย่างโชกโชนเป็นคนตาบอดด้วยเป็นผู้หญิงด้วย แต่ก็ยังมีครูอีกท่านหนึ่งเป็นครูภาษาอังกฤษเป็นชาวพม่า

เป็นผู้ลี้ภัย คุรุคนนี้เป็นคนที่ให้ประโยชน์กับผมก่อนที่จะจะไปอเมริกาผมไปหาท่าน ท่านชื่อ ดร.จิมมี สอนอยู่ที่มิงฟอร์ตท่านก็บอกว่าท่านไม่มีอะไรให้หรอกแต่มีคำที่ให้จำไว้ให้ตลอดนั่นคือ No play No game คือมันไม่มีอะไรที่จะได้มาโดยง่ายมันต้องแลกมาด้วยความเจ็บปวดความลำบากทั้งสิ้นแล้วผมก็เชื่ออย่างนั้นจริงๆ...(มณเฑียร บุญตัน 2554)

เมื่อได้รับคำแนะนำจากคุณครูปราณีแล้ว เขาก็มาคิดว่าถ้าไปเรียนต่อด้วยตัวเองก็คงไม่มีโอกาสเพราะไม่มีทุนตัวเอง จึงตัดสินใจสมัครสอบเพื่อชิงทุนไปเรียนที่ประเทศสหรัฐอเมริกาแต่การสอบ มีคนคาดิสอบสี่สิบกว่าคนแต่เอาแค่คนเดียว ในที่สุดเขาก็สามารถสอบชิงทุนไปเรียนที่วิทยาลัยเซนต์โอลาฟ สหรัฐอเมริกาได้สำเร็จ การใช้ชีวิตของคนตาบอดคนหนึ่งในประเทศไทยในที่ที่มีพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนๆคอยให้กำลังใจและสนับสนุน แต่การไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ ที่ไม่มีแม้กระทั่งคนรู้จัก ไม่ได้ทำให้เขารู้สึกถึงความกลัวเลยหรือรู้สึกถึงอุปสรรคใดๆผู้วิจัยถามกับผู้ให้ข้อมูลว่า

ผมยังนึกภาพไม่ออกเลยครับอาจารย์ว่าอาจารย์ไปและอยู่ในต่างประเทศได้อย่างไร แล้วอาจารย์ไม่กลัวหรือครับ (อานนท์ วันลา 2554)

ถ้าเกิดผมพิชิตกรุงเทพฯได้แล้ว พิชิตที่กรุงเทพฯได้แล้วมันจะกลัวอะไรกับต่างประเทศ ผมมีความรู้ดีกว่าผมไปต่างประเทศในครั้งนี่ ไม่ได้กลัวความลำบากเลย ไปไหนมาไหนได้ปรกติ ผมไม่ได้กลัวเลย ผมก้าวพ้นความกลัวไปตั้งนานแล้ว ... (มณเฑียร บุญตัน 2554)

หลังจากที่เขาจบการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ก็เดินทางไปเรียนวิทยาลัยเซนต์โอลาฟ(St. Olaf College, Minnesota, USA) เรียนปริญญาตรีอีกสาขาหนึ่ง ซึ่งที่นั่นเป็นวิทยาลัยมีแค่ระดับปริญญาตรี และสามารถโอนหน่วยกิตที่เรียนจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ ทำให้เขาเรียนอีกแค่สองปี เขาเลือกเรียนด้านทฤษฎีดนตรี ด้วยความชอบส่วนตัวตั้งแต่มัธยม แต่เขาบอกเสมอว่าเขาไม่ใช่นักดนตรี แต่เขาเป็นนักคิด โดยอาศัยดนตรีเป็นเครื่องมือในการคิดวิเคราะห์สิ่งต่างๆ เขาบอกว่าที่เขาไม่ใช่นักดนตรีเพราะเขาไม่ได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเล่นดนตรีและก็ซ้อมดนตรี และเขาไม่สามารถซ้อมดนตรีนานๆได้ เพราะปวดไหล่ เขารู้สึกว่าดนตรีทำให้คิดไปไกลกว่าที่เคยคิด การเรียนต่อที่อเมริกาเขาเลือกเรียนทฤษฎีดนตรี เพราะคิดว่าการเรียนภาษาอังกฤษไม่ทำทายแล้วสำหรับเขา เพราะสามารถหาหนังสือที่ไหนอ่านก็ได้ เพราะเขาเองก็เรียนเอกวรรณคดีอังกฤษมาแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องเรียนภาษาอังกฤษอีกแล้ว เขาคิดว่าทฤษฎีดนตรีเป็นเรื่องยาก เพราะเป็นนามธรรม

ดนตรีที่เขาได้ฟังมาตลอดนั้นเขาสามารถเข้าใจสิ่งที่ได้ยินและฟังทะลุปรุไปร่งการที่อยากจะรู้ รากเหง้าของดนตรีจึงเป็นสิ่งที่เขาปรารถนาเช่นกันทฤษฎีดนตรีเป็นวิชาที่เขาถนัดมากเขาได้ผลการ เรียน A หมดทุกวิชาที่เกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีและสามารถแข่งขันกับฝรั่งได้ แต่ถ้าเป็นวิชาปฏิบัติเขา กลับรู้สึกทรมานมาก เพราะต้องไปซ้อมเปียโนแล้วปวดไหล่ ซึ่งก็ทำให้ไม่ค่อยมีความสุขเท่าไร เขาชอบที่จะเขียนเพลงให้เพื่อนๆ เล่นเสมอ ต่อมาเขาได้เรียนการใช้คอมพิวเตอร์ พอหัดใช้ คอมพิวเตอร์จนคล่องเขากล่าวกับผู้วิจัยบรรอย์ว่า

พอมหัดเล่นคอมพิวเตอร์เป็นเนี่ยตอนนี้สวรรค์แล้วเพราะผมสามารถเขียนทุกอย่างที่ผอมอยากได้ยินผ่านคอมเลยและมันก็เป็นหน้าที่ของคนอื่นไปเล่น ไม่ใช่หน้าที่ ของเราเองเพราะมันเป็นที่ที่ผมสามารถไปบรรยายแต่เพราะบางทีเราไปบรรยายกับคน เนี่ยมันก็ไม่เป็นธรรมชาติกับเขาแต่บรรยายกับคอมพิวเตอร์เนี่ย โอ้รู้สึกมันทำได้คือผมคิด ว่าผมมีเครื่องรองรับกับความฝันผมแล้ว คือผมเป็นคนที่มีความคิดจะต้องไม่ถูกจำกัด โดยอะไรทั้งสิ้น เราจะต้องมีความคิดที่อิสระ โดยปราศจากข้อจำกัดใดๆ... (มณฑิเยร บัญญัติ 2554)

อีกเหตุผลที่ชอบและเลือกเรียนดนตรีคือเขาคิดว่าดนตรีเป็นเรื่องยากยาก โดยเฉพาะ ดนตรีที่เป็นนามธรรม โดยเฉพาะตัวโน้ตยิ่งยาก เพราะเราสัมผัสไม่ได้มองไม่เห็นยิ่งยาก เป็นความ ฝึฝืนปรารถนาแล้วเขาในการเรียนรู้เรื่องดนตรี และเขาเลือกเรียนวิชาโทสาขา Political Science ซึ่ง ไปด้วยกันได้อย่างดีสำหรับเขาเพราะเขาคิดว่าตัวโน้ตซิมโฟนีเมื่อนำมาวิเคราะห์ก็ไม่ต่างอะไรกับ สังคม วิวัฒนาการทางสังคม

เขามองว่าการจัดระเบียบทางสังคมแบบยุโรปในช่วงสมัยสองสามร้อยปี ที่เรียกว่ายุค Classic ก็ไม่ได้ต่างอะไรกันกับซิมโฟนีที่เราเห็น ในยุคของโมซาส คือยุค Classic ดนตรีแบบโม ซาสเป็นระเบียบแบบแผนมากถ้าเราอ่านโน้ตอ่านสกอร์เป็น ยุค Classic จะตรงกับยุค Enlightenment ของยุโรปในสมัยนั้น กลับไปกลับมาได้หมด และเขาได้เปรียบคนอื่นเพราะคน เรียนรัฐศาสตร์ไม่เข้าใจศิลปะ ไม่เข้าใจนามธรรม แต่เขาได้ความรู้ลึกซึ้งบรรเจิด ในทางนามธรรมและ ทางสุนทรีย์ะกับการทำความเข้าใจศาสตร์แห่งการจัดระเบียบทางสังคม และก็มีวิวัฒนาการมาถึงยุค ดนตรีที่เรียกว่า Twelve Tones คือให้ความสำคัญกับตัวโน้ตทุกตัวเท่ากันหมด ซึ่งเป็นยุคที่ สัมพันธ์ภาพของไอส์ไตล์กำลังเฟื่องฟู และเข้าสู่ยุคที่คอมมิวนิสต์ก่อกำเนิดและกำลังเฟื่องฟูในยุโรป ด้วยเช่นกัน ทั้งหลายทั้งปวงนี้ไปด้วยกันได้ตลอด ซึ่งทำให้เขาเข้าใจความลับของจักรวาลได้ดีขึ้น ด้วยดนตรี

การเรียนที่ประเทศสหรัฐอเมริกาทำให้เขาได้สัมผัสกลุ่มเคลื่อนไหวของคนกลุ่มน้อย เช่นการเคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิของคนพิการ เป็นการเรียกร้องสิทธิของคนตาบอดแบบเป็นระบบ

คือ เป็นแบบสมัครพรรคพวกเป็นรายบุคคลหรือกับกลุ่มเล็กๆที่มีความคิดตรงกันมารวมกันอย่างมีระบบ ทำให้เขาได้ไปเห็นการทำงานที่เป็นระบบ ซึ่งในเมืองไทยยังทำไม่ได้และที่แพ้ตะวันตกก็ตรงนี้คือ การจัดระเบียบองค์กร ที่เป็นระบบต่อเนื่อง พรรคการเมืองก็เหมือนกันของเขาต่อเนื่อง เป็นร้อยละปี ระบบกลุ่มเคลื่อนไหวของประชาชนก็ต่อเนื่องเป็นร้อยละปี ในเมืองไทยเป็นชั่วคราวหมดคือตั้งแบบเฉพาะกิจหมด ซึ่งทำให้เขาได้ความคิดเรื่องการทำกลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคมแบบต่อเนื่อง เช่นการจัดการประชุม ต้องจัดการทุกปีเป็นลักษณะต่อเนื่อง การจะเปลี่ยนแปลงสังคมจะต้องทำอยู่อย่างต่อเนื่องยาวนาน เขามีเพื่อนมากมายหลายกลุ่มที่อเมริกา เช่น เพื่อนกับคนชนเผ่าพื้นเมืองที่เรียกว่าอินเดียนแดง คนไทยส่วนใหญ่ที่อยู่ที่นี่ส่วนใหญ่จะอยู่กับคนไทยด้วยกัน ซึ่งเวลาไปเรียนอยู่ต่างประเทศก็จะได้แค่ตำรากลับมาไม่ได้เรียนรู้วิถีคิดและศึกษาการดำรงชีวิตของคนที่นี่ เขามีเพื่อนเป็นทั้งชาวละตินอเมริกา ชาวผิวขาว คนอเมริกันพื้นเมือง คนพิการสารพัดอย่างเขาให้แนวคิดและข้อดีของการมีเพื่อนหลายๆกลุ่มกับตัวชี้ว่า

ไปเป็นเพื่อนกับคนหลายๆกลุ่มสนุกดี และทำให้ไม่คลั่งชาติด้วย ทำให้ไม่คิดว่าภูมิปัญญาของเราดีที่สุด ทำให้เรารู้ว่าบนโลกนี้มีดินหมดทุกที่และทำให้หมองว่าคนเวียดนามก็น่ารัก ชาวพม่าก็น่ารัก เราไปปลูกฝังใจอะไรเกี่ยวกับอดีต ซึ่งผมว่ามันบ้า เช่น เขมร เราก็ไปคิดถึงแต่พระยาละแวก เสียเวลา คนกัมพูชาที่น่ารักก็มี คนกัมพูชาที่เลวก็มี มีกันทุกเชื้อชาติอยู่แล้ว มีแต่คนบ้าเท่านั้น ที่คิดถึงความเร็วของชนชาติโคชนชาติหนึ่ง คนเวียดนามน่ารักก็เยอะ เห็นแก่ตัวก็เยอะ แล้วไปเกี่ยวข้องกับอดีตเพียงสื่อ ที่เราฝังใจจำอยู่นั้น หมกมุ่นกับสิ่งเหล่านี้มันน่าเบื่อหน่าย... (มณฑิร บัญตัน 2554)

การศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้เขาได้เรียนและมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างมาก เขาไม่ได้ไปศึกษาแค่เรื่องดนตรีอย่างเดียวเท่านั้นแต่ศึกษาวิถีชีวิต วิถีคิดของคนที่นี่ เรียนรู้สิ่งต่างๆมากมาย เรียนรู้เทคโนโลยีต่างๆ การใช้คอมพิวเตอร์สำหรับเขาเป็นเรื่องที่ทำให้เขาได้สื่อสารกับคนทั้งโลก เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการทำงานและติดต่อสื่อสารกับคนอื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาของเขาที่ผ่านมาเป็นเหมือนเครื่องมือในการพัฒนาตัวเองอย่างมากและทำให้เขามั่นใจว่าคนอื่นๆทำอะไรได้เขาก็ทำได้เช่นกัน และทำให้เขารู้สึกว่าตัวตนของเขานั้นมีคุณค่าและมีประโยชน์กับสังคม ซึ่งสุดท้ายเขาจะขอ รับใช้ คนในสังคมตามความปรารถนาสูงสุดในชีวิตของเขา

เริ่มต้นชีวิตครอบครัวนานาชาติ

นายมนเทียร บุญตัน สมรสกับ นางยูมิ ชิราอิชิ เจ้าหน้าที่ประสานเอกอัครราชทูต ญี่ปุ่น ประจำประเทศไทย เป็นชาวญี่ปุ่น มีบุตรสาว 1 คนคือ เด็กหญิงยุคลธร บุญตัน ปัจจุบันอายุ 12 ปีปัจจุบันเรียนอยู่ที่โรงเรียนเซ็น โยเซฟคอนแวน ความรักของทั้งสองเริ่มต้นที่ประเทศสหรัฐอเมริกา จากความเป็นเพื่อนในมหาวิทยาลัยเดียวกัน แต่เรียนคนละคณะ หลังจากที่ทั้งคู่เรียนจบ ก็ต่างกลับประเทศของตัวเอง เมื่อเขากลับมาเมืองไทย ภรรยาเขาก็กลับประเทศญี่ปุ่น ทำงานอยู่ที่นั่นประมาณ 2 ปี ก็มาใช้ชีวิตอยู่ที่เมืองไทยเริ่มจากการเดินทางมาเรียนภาษาไทยอยู่ 1 ปี หลังจากนั้นทั้งคู่ก็ตกลงแต่งงานกันและอยู่เมืองไทยด้วยกัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จนถึงปัจจุบัน เขาเล่าความรู้สึกเรื่องการมีครอบครัวให้ผู้วิจัยฟังว่า

ชีวิตครอบครัวที่เป็นนานาชาติเนี่ยอันนี้ก็มีความท้าทายอีกชนิดหนึ่งซึ่งมันไม่ได้ทำได้ง่ายๆ ความหวาดกลัว ความรู้สึกไม่มั่นใจในการที่จะมีครอบครัวข้ามชาติเนี่ยเราก็เอาชนะจุดนั้นมาได้ ความรู้สึกในเรื่องของเศรษฐกิจ ความไม่มั่นใจอันนี้ก็... (มนเทียร บุญตัน 2554)

ความรักของทั้งสองเกิดจากความเป็นเพื่อนกันที่มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา เป็นเรื่องน่าทึ่งที่ทำให้คนสองคนมารักกันและใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน จากวันที่แต่งงานกันจนถึงวันนี้ก็ผ่านมาถึง 15 ปีแล้วเขาให้ความคิดเห็นเรื่องความรักกับผู้วิจัยว่า

ผมคิดว่า ความรักมันไม่มีเหตุผลหรอก ผมว่าถ้าความรักมันมีเหตุผลเราก็คงจะอธิบายมันได้แต่มันไม่เหมือนความรักที่เรามีต่อหน้าที่การงาน โอ้ความรัก ความรู้สึกต่อบุคคลเนี่ยมันอธิบายไม่ได้ เพราะการอยู่บนความรักเนี่ยมันก็มีความไม่ถูกใจมันก็มี แต่พอมันมาถึงลบบวกกันแล้วมันก็รู้สึกดีใจ (มนเทียร บุญตัน 2554)

พลังงานชีวิตนี้ที่มอบให้กับปริญญาตรี

ชีวิตครอบครัวของเขาผ่านเหตุการณ์ต่างๆมากมายหลายอย่างแต่ด้วยประสบการณ์ที่เขาเรียนรู้มาทั้งในประเทศ ต่างประเทศ วิถีชีวิตในวัยเด็ก และการศึกษาทำให้เขาผ่านพ้นอุปสรรคนานัปการมาได้ เขาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และมีความทุกข์บ้างผสมกันไป เขาไม่เคยทุกข์กับความพิการของเขาหากแต่ความทุกข์ทั้งหลายเกิดจากเหตุปัจจัยภายนอกทั้งสิ้น ความอึดอัดที่เกิดจากว่าเหตุใดเวลาเราจะทำอะไรจึงไม่ให้เราทำ เขาคิดว่าสิ่งเหล่านี้เกิดจากความกลัวของคนในสังคม ไม่ใช่เกิดจากตัวเขาเลย ชีวิตของเขาไม่ค่อยราบรื่นตั้งแต่แต่เด็กๆ มีเหตุผลต้องโยกย้ายไปที่นั่นที่นี้อยู่เรื่อยๆ เขาออกจากบ้านตั้งแต่อายุ 7ขวบ มาขายสลากกินแบ่งรัฐบาลตั้งแต่วัยรุ่นจนเรียน

จบมหาวิทยาลัย ไปอยู่ประเทศสหรัฐอเมริกา ก็อยู่คนเดียว ทำให้มองว่าชีวิตที่ไม่ราบรื่นประสบกับความท้าทายตลอดเวลาเป็นสิ่งที่สร้างตัวเขาให้แข็งแกร่ง แต่ถ้าถามว่าสิ่งต่างๆที่ผ่านมามีทำให้เขาทุกข์แบบเศร้าหมองไหม เขาบอกว่ามันไม่ใช่อย่างนั้น มีทุกข์แต่ก็ไม่ขนาดทำให้ท้อแท้ หรือ เศร้าหมองยอมแพ้ไป แต่เขากลับรู้สึกว่าได้ขึ้นมาแล้วมันก็ยิ้มได้ทุกวันอยู่ดี

ชีวิตในการทำงานราชการ

ในขณะที่เรียนจบปริญญาโท เป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยมหิดลกำลังจะตั้ง วิทยาลัยราชสุดาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้รับการติดต่อจากนายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ให้กลับมาเป็นอาจารย์เพราะจะตั้งวิทยาลัยสำหรับคนพิการ หลังจากใช้ชีวิตอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาจนถึง 5 ปี ใน พ.ศ.2537 เขากลับมาทำงานรับราชการที่ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ก่อนจะลาออกจากราชการตำแหน่งสุดท้ายคือรองผู้อำนวยการวิทยาลัยราชสุดา เขาลาออกเพราะเรารู้สึกว่าไม่มีวาสนาในระบบราชการ ไม่ได้หมายความว่าน้อยเนื้อต่ำใจอะไร แต่เป็นความหมายที่ว่า ไปด้วยกันไม่ได้กับชีวิตราชการ เขาไม่ใช่คนนอบน้อม ไม่ได้ยอมเคารพขึ้นตอนอะไรมากมาย พิธีการต่างๆ เขารู้สึกว่าไปด้วยกันไม่ได้กับชีวิตเขา ซึ่งมหาวิทยาลัยถือเป็นระบบราชการที่เปิดกว้างกว่าส่วนงานอื่นในภาครัฐ แต่เขาก็ยังรู้สึกว่ามันยังไปกันไม่ได้ และทั้งหมดคือเหตุผลในการลาออก ในตอนแรกที่ลาออก ทางบ้านก็รู้สึกตกใจกัน แต่ตัวเองกลับไม่รู้สึกละไร ในขณะที่เขาเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยมหิดล ในช่วงนั้นรัฐบาลของนายกชวน หลีกภัย มีนโยบายห้วยฮอนไลน์เขาก็ตัดสินใจมาประท้วงอดข้าวอยู่ที่หน้าทำเนียบรัฐบาล อยู่ 7 วัน เพื่อนๆในสภากาชาดต่างก็เป็นห่วงและเตือนว่าระวังโดนไล่ออกจาก

ราชกาล เพราะผิดวินัยร้ายแรง เขาบอกกับเพื่อนอาจารย์ด้วยกันว่าไม่เป็นไร หลังจากนั้นเพื่อนอาจารย์ด้วยกันก็เอาเอกสาร ลาพักร้อนมาให้เซ็น สุดท้ายก็ผ่านมาได้ และการตัดสินใจในการลาออกที่เด็ดขาดก็ตอนที่ไปประท้วงอดข้าวหน้าทำเนียบ 7 วันใน พ.ศ. 2542 เพราะเขาคิดว่าจะมีคนตกงานเป็นหมื่นเป็นแสน เขาไม่ได้ต่อต้านห้วยฮอนไลน์โดยตรง แต่เขาต่อต้านอำนาจรัฐที่ไม่มีความรับผิดชอบ ต่อต้านการผูกขาดของลัทธิทุนนิยม การแก้ปัญหาแบบง่ายโดยไม่กระทบถึงคนเป็นหมื่นเป็นแสน เมื่อเขาออกไปประท้วงที่หน้าทำเนียบก็เกิดเสียงวิจารณ์ว่าการกระทำอย่างนั้นเหมาะสมกับอาชีพอาจารย์หรือไม่ ซึ่งนั่นทำให้เขาตัดสินใจลาออกจากราชการซึ่งในความเป็นจริง

แล้วเขารับชอบในงานวิชาการมากๆ หลังจากนั้นเมื่อเขาลาออกจากมหาวิทยาลัยเขาก็ตั้งใจทำงานเพื่อสังคมของคนพิการมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

สมาชิกรัฐสภาผู้พิการทางสายตา คนแรกของประเทศไทย

นายมณเฑียร บุญตัน ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกรัฐสภา จากการดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรต่าง ๆ ในภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติกรตามอำนาจหน้าที่วุฒิสภาเป็นสมาชิก ให้คำนึงถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของวุฒิสภาเป็นสิ่งสำคัญ และให้คำนึงถึงองค์ประกอบจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน โอกาสและความเท่าเทียมกันทางเพศ สัดส่วนของบุคคลในแต่ละภาคตามวรรคหนึ่งที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งการให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาสทางสังคมด้วยและเขาได้รับการคัดเลือกให้เป็นสมาชิกรัฐสภา สรรหาภาคอื่น และเป็นสมาชิกรัฐสภาที่พิการทางสายตาคนแรกของประเทศไทย เขามองว่าการดำรงตำแหน่งสมาชิกรัฐสภานั้นไม่ใช่ความสำเร็จสูงสุดของชีวิต แต่เขามองว่าเป็นโอกาสได้ทำในสิ่งที่ตนเองอยากทำคือ การรับใช้ โดยการเปลี่ยนแปลงคตินทางสังคมเพื่อให้เกิดสังคมแห่งการร่วมสุขและ ลดความทุกข์ของคน ให้คนมีความทุกข์น้อยลง ความทุกข์ที่เกิดจากกฎหมายไม่เป็นธรรม ความทุกข์ที่เกิดจากการเอาใจเอาเปรียบ ความทุกข์ที่เกิดจากการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่ได้สัดส่วน นายมณเฑียร บุญตัน เป็นสมาชิกรัฐสภาผู้พิการทางสายตาคนแรกของประเทศไทย ได้รับการเลือกให้เป็น คนดีศรีสภา จากภารกิจที่เขาทำในรัฐสภาเขาได้ทำการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน หลักๆอยู่ 3 เรื่องคือ เรื่องที่หนึ่ง การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความพิการ เรื่องที่สอง การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในบริการสาธารณะ สภาพแวดล้อม ไอซีที เรื่องที่สาม การขับเคลื่อนนโยบายเชิงบูรณาการ เขาบอกว่าทั้งหมดเกิดจากการเลือกปฏิบัติ เพราะโดยรวมแล้วสังคมไทยยังไม่พร้อมจะจัดการเลือกปฏิบัติ การเลือกปฏิบัติมาจากพื้นฐานความรู้สึกรหรือเรียกอีกอย่างว่า เวทนานิยม ไม่มีเหตุผลเป็นตัวอธิบาย เขาแค่รู้สึกว่าเป็นอย่างนั้นเป็นสังคมที่ให้น้ำหนักแบบเชิงอัตวิสัย เขาสามารถทำอะไรได้หลายอย่างผ่านกระบวนการของรัฐสภา ผ่านกรรมาธิการ ตอนนั้นก็ผลักดันให้เกิดกฎหมายลูกของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ เป็นกฎหมายลูกกฎหมายแรกของไทยที่มีบทบัญญัติห้ามเลือกปฏิบัติอย่างชัดเจน อีกฉบับหนึ่งคือพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา

สำหรับคนพิการ ต่อไปนี้ คณะใด มหาวิทยาลัยใดหรือโรงเรียนใดจะปฏิเสธไม่รับเข้าเรียนด้วยเหตุแห่งความพิการ ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ เขาสะท้อนความคิดเรื่องคุณภาพชีวิตของคนพิการออกมาอย่างเป็นระบบ ถึงในขณะที่กำลังสัมภาษณ์อยู่เขาจะมีเวลาในการเป็นสมาชิกวุฒิสภาอยู่ไม่กี่วัน เพราะเขาได้ทำหน้าที่แทนคนพิการและคนทุกคนมาครบ 3 ปี ซึ่งจะครบวาระของสมาชิกวุฒิสภาสรรหา แต่เขาใช้เวลาที่เหลือกับการทำงานในตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาอย่างเต็มความสามารถ

ใฝ่รู้ ยึดสู้ และผู้รับใช้ นิยามแห่งตน

“ผู้รับใช้” คือคำที่เขาใช้ลงท้ายแทนตัวเองเสมอจากบทความ งานเขียนต่างๆ โดยเขาให้คำนิยามไว้ง่ายๆว่า

การรับใช้สำหรับผม คือยิ่งกว่าการให้ ผมไม่ใช่คริสตนะ แต่ผมนิยมความคิดอย่างนี้ของคริส คือการให้แบบช่วยเหลือเอื้ออำนวยๆผมว่ามันไม่พอ การรับใช้คือมันทุ่มสุดตัว มันไม่มีการมาสงวนท่าทาง มันไม่มีการมาแทงกั๊ก การช่วยเหลือเอื้ออำนวยยังมีแทงกั๊กใจ แต่ใฝ่รู้ การรับใช้เนี่ยมันหมดเปลือกเขาเรียกว่าให้อย่างหมดเปลือก ทุ่มเท หมดหัวใจแล้วชีวิตมันจะเบิกบานใจ ใจใหม่ในขณะที่เราใฝ่รู้เนี่ย เรายึดสู้เนี่ยเรารับใช้เนี่ย เราจักจะมีความเข้มแข็งและสุดท้ายเนี่ยเราก็ไม่ยอมจำนน ก็คือมันสุดตัวไปมันทำแบบทุ่มเทสุดตัวไป” (มณฑิธร บุญตัน 2554)

มณฑิธร บุญตัน มีคติประจำใจในการดำเนินชีวิตตั้งแต่สมัยเรียนว่า ใฝ่รู้ ยึดสู้ และรับใช้ เขาเป็นคนที่ใฝ่การเรียนรู้มาตั้งแต่เด็กๆ ยึดสู้ คือเขาไม่เคยกลัวความยากลำบาก เขาผ่านอุปสรรคมากมายในชีวิตแต่เขาไม่เคยที่จะยอมแพ้ใน โชคชะตาเลยแม้สักครั้ง เขาเริ่มจากการพิชิตความไม่รู้ ความกลัว ความไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร แทนที่จะให้โอกาสตัวเอง แทนที่เรายิ่งเดินไปข้างหน้าเราก็กลัว ลังเล ในความไม่รู้ผนวกกับความกลัวจึงทำให้คนประสบความสำเร็จล้มเหลว แต่ถ้ามีความรู้ คือการรู้คิด ไม่ใช่การรู้สึก ถ้าเราเกิดการรู้คิดสักนิด ก็สามารถจากความกลัวไปได้ การที่คิดกันไปว่าความพิการ เรื่องตาบอด เป็นเรื่องน่ากลัวเพราะเราไม่รู้คิด ไปคิดกันต่างๆนาๆว่าน่ากลัว จะเป็นอันตรายมากมาย เขาคิดเสมอว่าชีวิตของเขาก็ไม่ได้อันตรายไปมากกว่าชีวิตอื่นๆ การรับใช้เป็นความสุขของเขา เขาบอกว่าเขาก็ไม่ได้หวังว่าเขาจะเป็นคนดี สิ่งที่เขาไปจะมองว่าเป็นคนดีก็แล้วแต่ แต่เขาว่าเขาทำบุญ มันเป็นความสุขของเขาที่จะทำและมีความสุขที่ได้ยิ้ม หลายมีคนพยายามมาบอกให้เขาพูดถึงตัวอย่างของการเป็นคนดีว่าเป็นอย่างไร เขาก็บอกไปว่าเขาไม่ใช่คนดีอะไร ยังเสพยังอยู่ในโลก

ของความเป็นจริง ยังอยากได้ใคร่อยู่ซึ่งก็เป็นธรรมดาของคนบนโลก เพียงแต่เขามีความสุขกับสิ่งต่างๆที่เขาทำหลายๆอย่างที่ได้กล่าวมาแล้วเขากล่าวปิดท้ายในหัวข้อนี้ด้วยสีหน้าที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความจริงใจว่า

ผมยินดีเป็นคนร่วมทุกข์กับคนอื่นแล้วก็สร้างสุขร่วมกัน ในเมื่อเรายอมทนร่วมทุกข์แล้วเนี่ยเราก็จะมีแรงบันดาลใจให้สร้างความสุขร่วมกัน ที่ผมบอกว่าเราจะต้องนำสังคมไปสู่ความสุข แต่ก่อนที่เราจะไปเป็นสังคมร่วมสุขเราก็ต้องไปร่วมทุกข์ซะก่อน(มณเฑียร บุญตัน 2554)

โลกนี้สำหรับเขาแล้ว มีความสวยงามอยู่ในมิติที่เขาสามารถเข้าถึงได้ ความสวยงามเป็นเรื่องอวัชวิสัย ไม่มีคำอธิบายเขากล่าวถึงมุมมองของเขาให้ผู้วิจัยฟังว่า

ความสวยงามที่ทุกคนชอบเอามาพูดมันก็แล้วแต่ใครแต่ละคนจะเอาไปคิด บางคนก็บอกนะว่าคุณนี่โชคคินะตาบอดไม่มีกิเลสไม่มีอะไรมายั่วคุณรู้ได้ยังไงว่าผมไม่มีกิเลสคุณรู้ได้ยังไงว่าผมไม่มีความล้มเหลวแล้วผมไม่มีความรู้สึกใคร่ใคร่ยินดีกับตัณหาคุณรู้ได้ยังไงเออเนี่ยคิดเอาเอง ผมก็ไม่เห็นว่าผมต่างจากคนอื่นตรงไหน ผมก็ยังเวียนว่ายอยู่อย่างนี้แหละ (มณเฑียร บุญตัน 2554)

มณเฑียร บุญตัน มีความปรารถนาในชีวิตคืออยากให้ทุกคนอ่านหนังสือได้ตามความต้องการ อ่านที่ไหนก็ได้ อ่านเมื่อไหร่ก็ได้ โดยที่หนังสือไม่จำเป็นต้องอยู่ที่ใดที่หนึ่ง หนังสือเป็นสมบัติร่วมกันที่สามารถดึงมาจากที่ไหนก็ได้และสามารถอ่านได้ทุกที่ทุกเวลาตามแต่ใจอยากจะทำ

2. กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

จุดเริ่มต้นของเทคโนโลยีแห่งตัวตน

การจากศึกษาผู้วิจัยพบว่า จุดเริ่มของการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนคือ “ตนเอง” ความคิด ทักษะคิด ของเขาคือสิ่งที่สำคัญที่สุดอย่างแท้จริง ตัวตนของเขาต้องเริ่มที่สถานะภายในเป็นสำคัญ คือ จิตใจ จากความคิด ทักษะคิด ที่เขาไม่เคยรู้สึกถึงความพิการของตัวเอง ความพิการของเขาเป็นเพียงภาพที่สังคมมอบให้เท่านั้นความพิการตั้งแต่กำเนิด การมองไม่เห็น ไม่ใช่สิ่งที่เขาสูญเสีย เขาไม่รู้สึกเลยว่าเขาขาดอะไรหรือสูญเสียอะไรในชีวิต สิ่งที่คนอื่นทำได้ เขาก็ทำได้ ประสบการณ์และการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวจากการดำรงชีวิตและวิถีชีวิตของเขาตั้งแต่ในวัย

เยาว์ ความคิดเรื่องการต่อสู้และเอาชนะอุปสรรคต่างๆอยู่ในตัวเขามาตลอด จากการกระทำหลายๆอย่างของเขาประสบการณ์ต่างๆของเขาที่บอกออกมาชัดเจนว่าเขาไม่เคยยอมแพ้ต่อสิ่งใด ไม่เคยยอมจำนนกับอุปสรรคและยอมจำนนต่อความพินาศที่คนอื่น ๆ มอบให้เขาและความคิดนั้นชัดเจนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป เราจะเห็นว่ามีความพินาศอีกหลายคนที่ได้รับ โอกาสในการดำรงอยู่ ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันไปในรายละเอียดแต่ยังมีคนพินาศอีกหลายคนที่ไม่สามารถก้าวผ่านความพินาศนั้นได้ ไม่พัฒนาตัวเอง และไม่เริ่มที่จะมองคุณค่าของตัวเองก่อน ถ้าเป็นอย่างนั้นสังคมจะให้โอกาสมากเพียงใดก็คงไม่สามารถประสบความสำเร็จได้เลย แต่เขาเริ่มที่ตัวเองก่อน ถึงแม้จะมีเครื่องมือที่ดีคือครอบครัวและสิ่งแวดล้อมก็ตามและเขาได้พิสูจน์ถึงความสามารถของตนเอง เขาทำให้คนในสังคมยอมรับด้วยความสามารถ ทำให้สังคมมองเห็นถึงคุณค่า และเขาดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เหมือนคนอื่นๆ

การตระหนักรู้ภาพแห่งตน

การทำความรู้จักตนเอง เป็นฐานของการดำเนินการพัฒนาตน การรู้จักตนมีความสำคัญต่อการกระทำ การแสดงออกแห่งสัญลักษณ์และภาพตัวแทนจึงเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการผลิตอัตลักษณ์ และเป็นวิธีที่เราให้สื่อสารอัตลักษณ์ของเราแก่ผู้อื่นอย่างไรและเรารู้อัตลักษณ์ดังกล่าวนั้นอย่างไร การที่สมาชิกวุฒิศึกษามองและเข้าใจตนเองตามความรู้สึกรู้จักของตนเองว่าเราไม่แตกต่างจากคนอื่น ๆ สามารถทำอะไรได้เหมือนคนอื่น ๆ ทั่วไป เขาตระหนักรู้ว่า ชีวิตคืออะไร จากการที่เขาใช้ชีวิตแบบคนปกติทั่วไป มีเพื่อน เล่นกับเพื่อน เล่นหิน เล่นดิน เล่นทราย ปีนต้นไม้ วิ่งบนคันนา สิ่งเหล่านี้ทำให้เขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และทำให้เขาไม่เคยคิดว่าเขาต่างจากคนอื่น ๆ

มองจนฉันทักศึกษา ระดับปริญญาตรี

เขาเป็นบุคคลที่มองเห็นคุณค่าและ ความสำคัญของการการมีชีวิต เขามองตนเองผ่านการดำเนินชีวิตที่เขาพยายามทำสิ่งต่างๆและชนะอุปสรรคต่างๆมาได้ตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน เหตุการณ์ที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จทำให้เขามองตนเองว่ามีคุณค่า มีความสามารถ หลังจากนั้นเขารู้จักตนเองดี และมีความคิดว่า ชีวิตที่ไม่รู้จักตนเป็นชีวิตที่ไม่มีค่า เขาตระหนักรู้ว่า ชีวิตคืออะไร กำลังทำอะไรอยู่ และมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร ดังนั้นจึงได้นำเสนอถึงแนวคิดเพื่อการรู้จักตนเอง โดยจะเริ่มจากความหมายของตน การเกิดภาพตน ประเภทของตนและ การวิเคราะห์ตน อันจะนำไปสู่ การวางแผนเพื่อพัฒนาตนให้เกิดคุณภาพตามที่ต้องการ วันนี้เขาให้นิยามแห่งตนไว้ว่า “ยิ้ม

ผู้ ใฝ่รู้และรับใช้” นั้นแสดงให้เห็นว่าเขาประเมินตนเองไว้เขาเป็นคนที่ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค คือไม่ยอมจำนนการไม่ยอมจำนนต่อสิ่งต่างๆคือแนวคิดการยึดสู้ คือยึดสู้ไม่มีจะเจออุปสรรคหรือปัญหาใดๆ ไม่ย่อท้อ ไม่ยอมแพ้ ยึดสู้ไว้ “ใฝ่รู้” เขาเป็นคนที่เรียนรู้อยู่ตลอด คือพัฒนาตนเองด้วยการใฝ่การเรียนรู้ในเรื่องๆต่างๆไม่เฉพาะกับการศึกษา แต่เป็นทุกเรื่อง ข่าวสาร เทคโนโลยี สังคม ทุกเรื่องที่จะนำมาสู้กับความไม่รู้ ถ้าไม่รู้จะเกิดความกลัว ถ้าเกิดความกลัวจะทำให้เราไม่สามารถก้าวไปข้างหน้าเพื่อเผชิญกับสิ่งต่างๆได้ และสุดท้ายเป็นเหมือนภารกิจชีวิตของเขา คือ “รับใช้” การให้ผู้อื่นด้วยใจอันบริสุทธิ์และใฝ่อย่างเต็มที่ เต็มความสามารถทั้งชีวิตและจิตใจ หากเรามองถึงนิยามที่เขาให้กับตนเองและยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตนั้น เราจะเห็นได้ว่าเขาได้ประเมินตนเองด้วยตัวเองว่าเขาเป็นคนอย่างไรและนั่นคือการตระหนักรู้และการมองภาพแห่งตน ซึ่ง

การเห็นคุณค่าของตนเองกับการสร้างอัตลักษณ์ใหม่

การมองเห็นในคุณค่าของชีวิต มองเห็นคุณค่าของตนเองของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาทำให้เขาไม่ยอมจำนนต่ออัตลักษณ์ที่สังคมมอบให้ อัตลักษณ์ที่สังคมมองว่าเป็นคนพิการ ความรู้สึกสงสาร เวทนา และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เขาสร้างอัตลักษณ์แห่งตัวตนใหม่ที่เป็นของเขา จากการเริ่มต้นคือการมองเห็นคุณค่าในตนเองจากนั้นเขาพัฒนาตัวเองด้วยวิถีชีวิต ด้วยการศึกษและการเก็บเกี่ยวประสบการณ์และจากนั้นแสดงออกซึ่งความสามารถ ศักยภาพของเขาให้สังคมยอมรับและรับรู้ในตัวคนของเขาที่แท้จริงบนพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนเป็นสำคัญ การมองเห็นคุณค่าของเขาต้องเกิดขึ้นจากภายในซึ่งเป็นผลมาจากการประเมินคุณค่าและความสามารถของตน จากเรื่องราวในชีวิตที่ทำให้เขาได้พัฒนาตนเองจนประสบความสำเร็จในชีวิต ทำให้เขาสามารถที่จะประเมินความสามารถของตนเองได้ ครอบครัวยังเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของเขา ครอบครัวยังไม่ได้เลี้ยงเขาแบบคนพิการ การเลี้ยงดูเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคนของเขา การได้เรียนรู้การดำรงชีวิตผ่านวิถีชีวิตจริงตั้งแต่เกิด ทำให้เขาเรียนรู้และมั่นใจในตนเองมากขึ้นสำหรับการเผชิญหน้ากับอุปสรรค สิ่งแวดล้อมอันได้แก่ สังคมแบบชนบท ธรรมชาติ วิถีชีวิตแบบสังคมนอกข้างสิ่งต่างๆเหล่านี้คือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดและทัศนคติของเขาทั้งสิ้น ซึ่งส่งผลทำให้เขาประสบความสำเร็จในช่วงชีวิตต่างๆเมื่อเกิดความสำเร็จในเรื่องต่างๆจึงทำให้เขาเริ่มมีความมั่นใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเองเป็นจุดกำเนิดของการประเมินตน ซึ่งจะทำให้เขาประเมินตนเองว่าเป็นคนที่มีความสามารถที่จะอยู่ในสังคมได้ โดยไม่ได้

เสียเปรียบหรือได้เปรียบใคร เพราะเขาพิสูจน์ให้เห็นว่าคนอื่น ๆ ทำอะไรได้เขาก็ทำได้ และนั่นเป็นกระบวนการในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของเขาขึ้นมาโดยเฉพาะเป็นอัตลักษณ์แห่งตัวตนที่ทำให้คนในสังคมยอมรับเขาจากความสามารถ จากศักยภาพที่แท้จริงของเขา ไม่ใช่การสงสาร หรือเวทนาตามอัตลักษณ์ของคนพิการที่สังคมมอบให้

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาปรากฏการณ์ของสมาชิกวุฒิสภาที่ตาบอด พฤติกรรม เจตคติ ความต้องการ ความเชื่อ ค่านิยม ความคิดในการยอมรับกับความพิการที่เกิดขึ้น การตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง การพัฒนาตนเอง การไม่ยอมแพ้ต่อความพิการ การดำรงอยู่ในสังคม การเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ การพัฒนาตนเองให้สังคมยอมรับนับถือและมีคุณค่าต่อสังคม ตลอดจนแนวคิด ทักษะคิดต่างๆที่นำมาซึ่งการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา การวิจัยครั้งนี้ยังเป็นการวิจัยที่จะสนับสนุนให้คนในสังคมได้มองเห็นในคุณค่าของตนเอง และยอมรับคนพิการที่พัฒนาตนเองและสร้างคุณประโยชน์และพัฒนาตนเองจนเป็นบุคคลอันมีคุณค่าในสังคม และได้ตระหนักถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขไม่แสดงถึงความรังเกียจหรือเวทนาของคนพิการว่าเป็นบุคคลที่ไร้ความสามารถ แต่ให้มองเห็นความสามารถและศักยภาพให้โอกาสได้แสดงออกและดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

รูปแบบของการวิจัยเน้นการศึกษาถึงแนวทางการดำเนินชีวิต การพัฒนาศักยภาพ จนผ่านอุปสรรคมากมายและประสบความสำเร็จในชีวิตโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยวิจัยแบบ การศึกษาเรื่องเล่า (Narrative approach) การเล่าและรับฟัง มาใช้เป็นหลักในการศึกษากระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา ซึ่งจะทำให้เห็นวาระเรื่องเล่าต่างๆที่เกิดขึ้นเป็นความรู้ในการดำรงชีวิตของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาซึ่งได้มีโอกาสให้สังคมได้ศึกษาและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

วิธีวิทยาได้เปิดโอกาสในการนำเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้ ตัวตนเป็นลักษณะหนึ่งของการเล่าเรื่องที่ทำให้สมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา สามารถบ่งบอกความเป็นตัวตนของตนเองออกมาได้ ในฐานะนายของตนเองได้ เรื่องเล่าจึงเป็นหนทางในการผลิตตัวตน ที่ทำให้วิถีชีวิตของเขาซึ่งถูกกดทับจากเรื่องเล่ากระแสหลักสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีสุนทรียะ(จิตติมา เจือไทย 2551 : 49-50) จาก

การได้รับรู้จากเรื่องเล่าเกี่ยวกับตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาคจะนำไปสู่ความเท่าเทียม และการเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ อันจะเปิดเผยถึงตัวตนที่แท้จริงอันจะนำมาซึ่งคุณค่า และความมีศักดิ์ศรีในสังคม

การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาที่พิการทางสายตา มีจุดเริ่มต้นจาก “ตนเอง” เป็นสำคัญ ความคิด ทักษะคติของตัวเองเป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่งหากตัวเองมองเห็นความพิการเป็นอุปสรรคและยอมแพ้ต่อความพิการที่เกิดขึ้นถึงแม้สังคม สิ่งแวดล้อมต่างๆจะเข้าใจและ ช่วยเกื้อหนุนให้คนพิการเหล่านี้ได้พัฒนาเพียงใด ก็ไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ หากแต่ สภาวะภายในคือ ความคิด ทักษะคติ ของคนผู้นั้น มิได้ยอมแพ้หรือมองเห็นความพิการเป็นทุก สิ่งของชีวิต ไม่ท้อแท้ และไม่ยอมแพ้ในโชคชะตา จะเป็นจุดเริ่มต้นของการดำรงอยู่อย่างมี ความหวัง บนพื้นฐานของความจริงที่เกิดจากการมองภาพแห่งตนในเชิงบวก คือ สามารถที่จะมี ชีวิตได้เหมือนกับคนอื่นทั่วไป ไม่แตกต่างกัน หากแต่ยังมีส่วนที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ครอบครัว ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเป็นสิ่งที่ช่วยให้กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน เกิดขึ้นได้ ความสัมพันธ์ที่เป็นแบบเฉพาะตัว บนพื้นฐานของความเหนียวแน่น มีความมั่นคงต่อ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น โดยเริ่มจาก พ่อ แม่ ที่สามารถยอมรับในความพิการของลูกได้ และยังมี ทักษะคติที่ดี ในการดำรงชีวิต พ่อ แม่ ไม่เคยที่จะท้อแท้และมองลูกเหมือนกับคนอื่นๆคือลักษณะ ของเวทนานิยม อาจมองว่าเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม แต่ก็ไม่ได้เลี้ยงลูกแบบคนพิการ คือ ไม่ดูแลเกิน ความจำเป็น แบบไม่ต้องให้ลูกทำอะไร กลัวว่าลูกจะทำไม่ได้ แต่เลี้ยงเหมือนกับเด็กคนอื่นๆทั่วไป แม้ว่าพ่อแม่จะเป็นห่วงมากแค่ไหน แต่ทุกคนในครอบครัวก็ได้ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ แต่ทั้งหมดที่ กล่าวมาเป็นเพียงสภาวะภายนอกที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมหากแต่ตัวตนคือสภาวะภายในคือจุดเริ่ม ของกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน

พ่อ แม่ เป็นชาวนาที่มีความรู้เพียงแค่ ป.๔ เป็นคนบ้านน้ำซำ อ.สูงเม่น จ.แพร่ แม้ว่า พ่อ- นายล่า และแม่-นางลำไย มีที่นาเพียง ๒-๓ ไร่ พอแค่ปลูกข้าวกิน แต่ทั้งสองให้ความสำคัญกับเรื่อง ของการศึกษายิ่งนัก อายุได้เพียง ๗ ขวบ ด.ช.มณฑิรถูกส่งไปเข้าโรงเรียนสอนคนตาบอด ภาคเหนือ ที่ จ.เชียงใหม่ แรกๆ เขาร้องไห้คิดถึงบ้านทุกวัน แต่เมื่อปรับตัวเข้ากับ โรงเรียนและ เพื่อนๆ ได้แล้ว การกลับบ้านช่วงปิดเทอมกลับเป็นเรื่องน่าเบื่อ..... (มณฑิร บุญตัน 2554)

พ่อแม่ไม่ได้เลี้ยงผมมาแบบคนพิการ ผมพิการตั้งแต่กำเนิด ตอนเกิดพ่อแม่ยังไม่รู้ว่าตาบอดมารู้หลังจากนั้น คือเริ่มสังเกตได้ตอนอายุ 3 เดือนเพราะชื่ออะไรก็ไม่ดูตาม ผมเองก็รู้เอาตอนนั้นพร้อมกับพ่อและแม่ พ่อและแม่ผมก็เสียใจร้องไห้เป็นตามธรรมดา เพราะคิดว่าเป็นเวรเป็นกรรมตามความเชื่อศาสนาพุทธคนเป็นพ่อ แม่ แล้วท่านก็พยายามพาผมไปรักษาหลายๆที่สุดท้ายก็ไม่สามารถรักษาได้ หลังจากนั้น พ่อ แม่ ก็เลี้ยงผมเหมือนเด็กคนอื่นๆ ได้วิ่งเล่นบนคันนา ปีนต้นไม้ เป็นเรื่องธรรมดา ทำให้ผมไม่รู้สึกรู้ว่าไม่ใช่เด็กพิการ และเหมือนเด็กคนอื่นๆเขาทำอะไรได้ผมก็ทำได้... (มณเฑียร บุญตัน 2554) พ่อ แม่ของผมเป็นคนแพร์โดยแท้ เป็นชาวนาธรรมดา ก็มีทำเฟอร์นิเจอร์ โต๊ะนักเรียนตอนฤดูที่ไม่ได้ทำนา เพราะผมเป็นลูกชางนา พ่อ แม่ต้องออกไปทำงาน ก็ทำให้เราได้ไปเล่นกับคนอื่นๆ ตั้งแต่เล็กก็มีชีวิตแบบชนบทเป็นลูกชาวบ้านไม่ได้เลี้ยงแบบดูแลเป็นพิเศษอะไร ในอดีตการเดินทางทางไม่ทันสมัย ไม่มีมอเตอร์ไซค์ รถเมล์อะไรมากนัก ฉะนั้นเราก็วิ่งเล่นเหมือนกับเด็กทั่วไป แล้วจริงๆ ผมก็พอเห็นแสงบ้าง การที่เราได้วิ่งเล่นหัวเข้าแตกบ้างเย็บบ้าง หัวแตกบ้าง ทำให้เราเป็นคนคล่องแคล่ว เพราะเราได้อาศัยกระบวนการธรรมชาติกระตุ้นให้เกิดการสร้างกล้ามเนื้อของเราเอง

ตนเองเป็นจุดเริ่มของกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน ทักษะคติในการการมองเห็นตนเองหรือที่เรียกว่าภาพแห่งตนเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการกำหนดอัตลักษณ์หรือยอมรับกับอัตลักษณ์ที่สังคมมอบให้ ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร การมองว่าตนเองไม่ได้ไม่ได้สูญเสียอะไร หรือไม่รู้สึกรู้ว่าความพิการของเราเป็นการสูญเสียอะไรบางอย่าง เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เรารู้สึกว่าเราก็เหมือนกับคนอื่น เขาทำอะไรได้ เราก็ทำได้ ตรงนี้ทำให้วิคิดและมุมมองการใช้ชีวิตมีความหวังและสามารถต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆได้ดี เมื่อเวลาในวัยเด็กผ่านไปเรื่อยๆจนถึงเวลาที่เพื่อนๆในกลุ่มเริ่มเข้าโรงเรียน เราก็อยากไปโรงเรียนบ้างก็ไปตามพ่อ แม่ว่าทำไมตัวเองจึงไม่ได้ไปเรียนหนังสือเหมือนคนอื่นๆ พ่อกับแม่ตอนนั้นไม่รู้ว่ามีโรงเรียนสอนคนตาบอดก็บอกเราก็อเพราะโรงเรียนไม่รับคนตาบอด เราก็กลับมาคิดว่าทำไม คนตาบอดจะเรียนหนังสือไม่ได้เราอยากเรียนหนังสือ หลังจากนั้นอาม่าบอกพ่อกับแม่ว่ามีโรงเรียนที่รับสอนคนตาบอดคือโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ พ่อแม่คิดอยู่ไม่นานก็ส่งเรามาเรียน คือพ่อแม่เป็นคนบ้านนอกแต่อยากให้ลูกได้เรียนหนังสือสูงๆก็เลยตัดสินใจส่งมาเรียน เป็นโรงเรียนแบบอยู่ประจำ แล้ววันนั้นก็เป็นที่ผมได้รู้จักชื่อจริงตัวเองเป็นครั้งแรก เพราะเราเตรียมตัวเราอยากไปเรียนเลยคิดว่าถ้ามีคนถามว่าเราชื่อ

อะไรจะตอบว่าอย่างไร จึงไปถามแม่ว่า เรามีชื่อว่าอะไร แม่ก็บอกว่าชื่อ มณเฑียร บุญตัน นับเป็นครั้งแรกที่ได้รู้จักชื่อตัวเอง... (มณเฑียร บุญตัน 2554) จากวันนั้นเองทำให้เราได้มีโอกาสมาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือเป็นโรงเรียนอยู่ประจำซึ่งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นครั้งแรกที่ไกลบ้าน

ด้วยความสนใจในการเรียนหนังสือและมีความพยายามอยากรู้อยากศึกษายู่ตลอดเวลา จึงทำให้มีความสุขกับการได้เรียนหนังสืออย่างมาก การเรียนที่นี้ก็เป็น การเรียนกับคนตาบอด ในยุคที่หนังสืออักษรเบรลล์นั้นมีนับเล่มได้ การอยู่แบบโรงเรียนประจำทำให้ได้ใช้ชีวิตแบบเต็มทีคือดูแลตัวเองทุกอย่าง หลังเลิกเรียนก็เล่นกับเพื่อนๆ การเล่นที่คนตาบอดชอบเล่นกันมากคือ การชกมวยชกกันเป็นประจำแต่ก็จะมีคนห้ามคือเล่นกันแบบจริงจังชกกันจริงๆ เด็กตาบอดชอบมาก การที่สนใจในการศึกษาอย่างมากทำให้สอบได้ที่หนึ่งมาตลอดส่วนหนึ่งเพราะอยากรู้ ชอบอ่าน ผมได้รับคำแนะนำที่ดีจากคุณครูหลายคน และในความตั้งใจที่จะเรียนต่อไปสูงๆจนสุดความสามารถ หลังจากเรียนจบที่โรงเรียนสอนคนตาบอด ก็เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนมงฟอร์ต เป็นโอกาสและความเมตตาอย่างยิ่งสำหรับผมที่โรงเรียนรับผมเข้าเรียน การเรียนที่นี้ต่างจากที่โรงเรียนสอนคนตาบอด เพราะที่นั่นเราแข่งกับคนตาบอดด้วยกันแต่ที่นี้เราต้องเรียนแข่งกับคนตาดี มันเป็นเรื่องที่ถ้าทายมากสำหรับผม เมื่อ 20 - 30 ปีก่อน หนังสือเบรลล์มีน้อยมาก ถ้าเราอยากมีไว้อ่านเราต้องคัดลอกเอง ถ้าเราอยากอ่านหนังสืออะไรจะต้องไปซื้อหนังสือทั่วไปตามร้านหนังสือมา แล้วหาอาสาสมัครมาอ่านหนังสือให้ฟังแล้วจดช็อตโน้ตไว้ เวลาส่งการบ้านก็จะใช้การพิมพ์คัดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผมเลยพิมพ์คัดแบบสัมผัสได้ตั้งแต่อายุ 13-14 ปี ส่วนวิชาที่เป็นแบบเติมคำ เช่น คณิตศาสตร์ เราก็ต้องหาเพื่อนซึ่งช่วยเติมให้ตามที่บอก หรือไม่ก็หาอาสาสมัครมาช่วยอ่านเวลาทำการบ้านทุกเย็นผมทำอย่างนี้มาตลอดโดยไม่ได้รู้ตัวว่าดีกว่าคนอื่นเลย... (มณเฑียร บุญตัน 2554)

สมัยนั้นรัฐบาลไทยไม่มีนโยบายให้คนพิการเรียนร่วมกับคนปกติอย่างเป็นระบบ เพราะฉะนั้น โรงเรียนที่มีคนตาบอดเรียนร่วมกับคนตาดีส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนเอกชนและเป็นโรงเรียนสาขาทอติกซึ่งอาจพูดได้เลยว่าโรงเรียนเอกชนสาขาทอติกเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนร่วมระหว่างคนตาดีและคนตาบอด การเรียนร่วมทำให้เราได้พัฒนาตัวเองอย่างมากในสมัยนั้นการเรียนเราต้องใช้วิธีแลกเปลี่ยนกับเพื่อน เช่น เพื่อนอ่านภาษาอังกฤษเราก็ตีไว้แต่ต้องอ่านหนังสือให้เราฟังนะแล้วเราก็จดเบรลล์คือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันตลอดเวลา ทำให้เราเป็นคนขวนขวายกระตือรือร้น ตลอดเวลา เพื่อนที่เป็นคนตาดีก็ต้องฟังเรา ไม่ใช่เรารับอย่างเดียว ฟังเขาอย่างเดียวเพื่อนบอกเขาดูหนังสือมาทั้งคืนไม่รู้เรื่อง เขามาถามผม ผมก็อธิบายให้ตอนหลังก็มีคนมาแย่งอ่านหนังสือให้ผมฟัง... (มณเฑียร บุญตัน 2554) การใช้ชีวิตในโรงเรียนมงฟอร์ตทำให้เขาเกิดอัตลักษณ์ขึ้นที่ต่างจากอัตลักษณ์ของคนพิการทั่วไปคือเขาได้สร้างอัตลักษณ์ใหม่ขึ้นจากการกระทำ

ของเขาโดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการที่เขาเห็นคุณค่าตัวเอง ไม่ยอมจำนนต่อความพิการ และยังแสดงออกผ่านแนวคิด “ภาพแห่งตน” เป็นแนวคิดที่เขาใช้ในการสร้างอัตลักษณ์และเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองทำให้เขามีอัตลักษณ์ของตัวตนชัดเจนมาตั้งแต่ต้นและเขายังคงแสดงออกผ่านตัวตนให้สังคมได้ประจักษ์ในความสามารถ เห็นถึงคุณค่าและความหมายอันแท้จริงของเขา สังคมได้รับรู้ถึงอัตลักษณ์ที่แท้จริงของตลอดมาจากการใช้ชีวิตของเขาในการศึกษาหลังจากที่เขาเรียนจบที่โรงเรียนมงฟอร์ตก็สามารถสอบเข้าเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ เอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงออกถึงความพยายามและความสามารถของเขาได้เป็นอย่างดีและต่อมาเขายังสอบชิงทุนซึ่งเป็นทุนการศึกษาที่ต้องแข่งขันกับคนตาดีในสมัยนั้นเฉพาะคนตาบอดด้วยกันก็ยากมากที่จะชิงทุนไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกาแต่ก็เป็นการแข่งขันกับคนปรกติ แต่นั่นไม่ทำให้เขายอมแพ้หากแต่ยังคิดว่าเป็นความท้าทายและคิดว่าตัวเขาเองนั้นไม่ได้ด้อยกว่าคนอื่นเลยและนั่นก็เป็นตัวตนที่แท้จริงของเขามันทำให้เขาสามารถสอบชิงทุนไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกาได้เป็นผลสำเร็จและจากนั้นเขาได้แสดงอัตลักษณ์แห่งตัวตนผ่านการทำงานจนเป็นที่ยอมรับจากสังคมและยังได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาสรรหาภาคอื่น เป็นสมาชิกวุฒิสภาตาบอดคนแรกของประเทศไทย แนวคิดพื้นฐานเรื่องการเห็นคุณค่าของตัวเองและภาพแห่งตนจึงถูกนำมาใช้ในการอธิบายกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา โดยอภิปรายผลการวิจัย เป็น 2 ส่วนคือ

1. อภิปรายผลการวิจัยกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักการเมืองผู้พิการทางสายตา
2. ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัยสู่เรื่องแนวทางวิจัยครั้งต่อไป ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสู่การปฏิบัติ ดังนี้

อภิปรายผลกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

การอภิปรายผลวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะแยกปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนออกเป็นสองส่วนคือ 1. กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนจาก”ตนเอง” และ 2. กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนจาก ครอบครัว การศึกษาและสิ่งแวดล้อม

กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนจาก”ตนเอง”

เขาพิการตั้งแต่กำเนิดเขาไม่เคยมองเห็นและตอนนี้ก็มองไม่เห็นด้วยเหตุนี้จึงทำให้เขารู้สึกไม่สูญเสียอะไรตัวเขาเอง ความคิด ทักษะคติ คือ สภาวะภายในของเขา ตัวเขาเองคือจุดเริ่มต้นที่แท้จริงของกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา ตัวตนของเขาเป็นผู้ที่สร้างอัตลักษณ์ใหม่ให้ตัวเอง เป็นอัตลักษณ์ที่ไม่ใช่สังคมเป็นผู้มอบให้คืออัตลักษณ์

ของคนพิการ เขาสร้างอัตลักษณ์ของเขาจากแนวความคิดที่เป็นตัวของตัวเอง ความคิดที่ว่าเขาไม่ได้
 สูญเสียอะไรและไม่ได้ด้อยกว่าใคร ความพิการเป็นเพียงสิ่งที่สังคมมอบให้เขา แต่เขากลับไม่รู้สึ
 ว่าคุณค่าของตัวเองพิการแต่อย่างใด ทำให้เขาตัวคนที่ไม่ยอมจำนนต่ออัตลักษณ์ที่สังคมมอบให้ ตัวเขา
 ประเมินตนเองตั้งแต่แรกแล้วว่าเขาสามารถที่จะใช้ชีวิตได้โดยไม่ต่างจากผู้อื่นเพราะจากการที่เขา
 รู้สึกว่าเขาไม่สูญเสียอะไรทำให้ใจเขาไม่พิการแต่ยังสามารถมองเห็นถึงคุณค่าของตนเองว่าสามารถ
 ที่จะดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างมีความสุข เขามองเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพราะฉะนั้นจึงสามารถเผชิญ
 กับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ สามารถยอมรับเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวัง ท้อแท้ใจ
 ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความหวังและมีความกล้าหาญ จะทำให้เป็นคนที่มีประสพผลสำเร็จ มี
 ความสุข สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่ตนปรารถนา เขามองว่าสิ่งต่างๆเป็นความท้อ
 หายในชีวิต เป็นความสนุกที่จะได้เผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ โดยเขายังคงให้คำนิยามถึงตัวเองไว้
 ชัดเจนว่าเป็นคนที่ไม่ยอมจำนนต่อสิ่งใดๆนั้นหมายถึงเขาไม่ยอมจำนนต่อความพิการที่สังคม
 มอบให้ เขามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองรู้ว่าตนเองมีคุณค่า และด้วยเหตุที่เขาได้รับการยอมรับ
 ในเบื้องต้นจากเรื่องของการศึกษาที่เขาทำได้ดีมาโดยตลอดจึงทำให้เขามีความรู้สึกว่าประสพ
 ความสำเร็จ จึงทำให้เขาเกิดความเชื่อมั่นในตนเองเชื่อมั่นในคุณค่าของตนเองนั้นจึงเป็นจุดเริ่มต้น
 ของการสร้างอัตลักษณ์ที่มีการเห็นคุณค่าในตัวเองเป็นพื้นฐาน หากแต่เขาทำแล้วไม่ได้รับการ
 ยอมรับหรือประสพความสำเร็จตั้งแต่แรกจะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่า เมื่อเกิด
 ความรู้สึกเช่นนี้ขึ้นก็จะทำให้บุคคลนั้นขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้น ความรู้สึกเห็นคุณค่าใน
 ตนเองที่แตกต่างกันจึงมีผลต่อความรู้สึก หรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล (Newman
 :1986) จะเห็นได้ว่าสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเป็นความรู้สึก ความคิดที่เกิดจากตัวเองเป็นสำคัญได้อัต
 ลักษณ์จะต้องเกิดขึ้นจากภายในสู่ภายนอก Memiltan and Other. (1995) กล่าวว่าการเห็นคุณค่าใน
 ตนเองเป็นความรู้สึกภายในของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการประเมินคุณค่าและความสามารถของ
 ตน ถ้าบุคคลใดประเมินค่าของตนเองสูงเกินไปจะทำให้เกิดความรู้สึกหลงตนหรือเห็นแก่ตัว แต่ถ้า
 บุคคลใดที่มีอคติต่อตนเองก็จะทำให้ปฏิเสธไม่นับถือตนเอง ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองได้
 ดังนั้น การพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มั่นคงยิ่งขึ้น ทำให้เด็กประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่
 ทำโดยการใช้ความสามารถตามที่ตนต้องการ และอยู่ในสังคมที่ดีก็จะพัฒนาได้

การมองเห็นคุณค่าในตนเองตั้งแต่แรกเป็นจุดเริ่มที่สำคัญมากต่อการเกิดอัตลักษณ์แห่งตัวตนซึ่งพฤติกรรมต่างๆที่เกิดจากความรู้สึก นึกคิดชนิดนี้จะส่งผลต่ออัตลักษณ์ที่แสดงออกมาสู่ภายนอกซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน สารสำคัญในความคิดของเขาคือเขาไม่แตกต่างจากซึ่งคนอื่นทำได้เขาก็ทำได้ เด็กคนอื่นเรียนหนังสือได้เขาก็เรียนได้ และพร้อมที่จะเผชิญกับอุปสรรคที่เขาคิดว่านั่นคือความท้าทายและเมื่อเขาประสบความสำเร็จเรื่อยๆเช่นจากการศึกษาและกิจกรรมที่ทำอยู่ได้รับผลสำเร็จทำให้เขาเริ่มที่จะนับถือตนเองเพิ่มขึ้นสิ่งการนับถือตนเองนั้นเป็นสภาวะภายในที่เป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลการนับถือตนเองสูงเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำอะไรได้เหมือนกับคนปกติทั่วไปและสามารถพัฒนาตัวเองจนสามารถที่จะได้รับการยอมรับจากคนในสังคมเป็นคนที่มีความค่าได้

กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนจาก ครอบครัว การศึกษาและสิ่งแวดล้อม

สภาวะภายนอกได้แก่ บุคคลและสิ่งแวดล้อม สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนช่วยให้การสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของเขาแน่นชัดและบ่งบอกถึงตัวตนของเขาได้ดีขึ้น ครอบครัวเป็นตัวแปรที่สำคัญมากครอบครัวเป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยให้เขาสร้างอัตลักษณ์แห่งตนเองได้ชัดเจนขึ้น เพราะครอบครัวจะส่งเสริมตัวตนในด้านต่างๆโดยเฉพาะสภาวะภายในคือ จิตใจ ทักษะคิด เจตคติของเขา และยังช่วยในการพัฒนาด้านร่างกาย ตั้งแต่เกิด Kathryn Woodward กล่าวในหนังสือ Questioning identity: gender, class, ethnicity ว่า ในฐานะปัจเจกบุคคล เราต้องดำรงอัตลักษณ์อย่างเคลื่อนไหว กล่าวคือ อัตลักษณ์ไม่ใช่ผลผลิต (product) หากแต่เป็น “กระบวนการกลายมาเป็น”

(process of becoming) ที่มีผลมาจากสังคมที่เราอาศัยอยู่และเป็นความสัมพันธ์ของเรากับผู้อื่น อัตลักษณ์ให้การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกบุคคลกับโลกที่พวกเขาอยู่จากข้อความดังกล่าวสามารถบอกได้ว่าเขาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและมีครอบครัวเป็นเบ้าหลอมให้เขาเป็นคนที่มีความคิดที่ดีต่อตนเองและช่วยให้เขามั่นใจในตนเองมากขึ้น ในระยะแรกที่ครอบครัวของเขาว่าเขาตาบอด เป็นธรรมดาที่พ่อแม่ จะรู้สึกเสียใจมากก็เพราะด้วยเทวนานิยมและความเชื่อเรื่องเวรกรรมตามความเชื่อของศาสนาพุทธแต่เมื่อต่อมากครอบครัวรู้ว่าความพิการที่เกิดขึ้นไม่สามารถรักษาได้ทุกคนในครอบครัวก็จัดการความเวทนานั้นออกไปได้และยังเลี้ยงดูเขาเหมือนกับเด็กปกติคนอื่นๆซึ่งจะด้วยความตั้งใจของครอบครัวที่จะเลี้ยงดูเขาเหมือนกับเด็กคนอื่นๆทั่วไปหรือจะด้วยความจำเป็นและสภาพของภูมิสังคมที่เป็นครอบครัวชนบท พ่อ แม่ มีอาชีพทำนา ทำเฟอร์นิเจอร์ต้องออกไป

ทำงานนอกบ้านทำให้เขาได้เล่นกับเด็กคนอื่นๆ ใช้ชีวิตร่วมกับคนปกติทั่วไปก็ตาม แต่นั่นเป็นผลให้เขาได้เรียนรู้การดำรงอยู่ในสังคมอยู่กับธรรมชาติที่สอนให้เขาเอาตัวรอด และยังทำให้เขาพัฒนาตัวเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจอีกด้วย ครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดที่สุดที่ส่งเสริมให้เขามีอัตลักษณ์แห่งตัวตน เป็นเบ้าหลอมพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพ พ่อ แม่ของเขาเป็นคนที่มีความคิดต่างจากคนในชนบททั่วไปที่มักจะส่งเสริมให้ลูกได้เรียนหนังสือ แต่ พ่อ แม่ เขากลับมีความคิดว่าลูกๆ ควรจะได้เรียนหนังสือสูงๆ เพื่ออนาคตทั้งที่สถานะทางการเงินของครอบครัวก็ค่อนข้างจะยากจน พ่อ แม่ ยังเป็นเสมือนครูผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ให้กับเขา อบรม และสั่งสอนให้เขาเป็นผู้ที่มีความอดทน เข้มแข็ง มีความเป็นนักสู้เหมือนกับพ่อ แม่ ของเขา โดยไม่รู้ตัว “พ่อ แม่ ผมเป็นนักสู้ แม่บอกกับผมตั้งแต่เด็กๆ เลยว่าอย่าไปกลัวอะไรเลยได้ฟ้านี้ไม่มีอะไรน่ากลัว พ่อผมก็เป็นนักสู้ เข้ากรุงเทพตั้งแต่ปี 2500 “ไม่เคยกลัวความยากลำบาก” (มณเฑียร บุญตัน 2552) ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมขั้นพื้นฐานที่สุดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนและชุมชน เด็กที่เติบโตในครอบครัวลักษณะที่ต่างกันก็จะมีลักษณะต่างกันตามสภาพของครอบครัว จากการรับเอาแบบอย่างพฤติกรรม ความคิด ค่านิยม จากครอบครัวมาด้วยเหมือนกับที่สมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาได้รับมาจากครอบครัว

สิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่เป็นส่วนสำคัญอย่างมากในกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา คือ โรงเรียน หรือ ด้านการศึกษา ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเขาได้รับอิทธิพลในการดำรงชีวิตและสร้างอัตลักษณ์ใหม่ด้วยการศึกษา เขาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้ได้รับการศึกษานั้นคือปัจจัยที่ส่งผลให้เขาได้ทำในสิ่งที่ตัวเองปรารถนาและเป็นสิ่งที่เขาได้พัฒนาตนเอง เขาได้รับแรงบันดาลใจจากครูผู้คอยช่วยเหลือซึ่งเป็นแรงขับที่สำคัญของเขา คือ คุณครูปราณี สุดเสียงสังข์ ท่านเป็นคนตาบอดท่านไม่ได้เป็นคนเชียงใหม่แต่ต้องไปสอนหนังสือที่เชียงใหม่ตั้งแต่ปี 2507 แล้วท่านต้องส่งเสียครอบครัวท่านจนถึงเกษียณ มั่นนำเอาอย่างใหม่ละครับ (มณเฑียร บุญตัน 2552) จากคำบอกของเขาทำให้เรารับรู้ถึงความคิดและการถ่ายทอดแนวคิดต่างๆ จากคนรอบข้างที่เกิดขึ้นซึ่งเกิดจากการศึกษา ทำให้เขาเกิดแรงบันดาลใจอันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของเขา จากการที่เขาได้รับการศึกษาที่ดีในระดับมหาวิทยาลัยและจากต่างประเทศซึ่งเป็นโอกาสในการพัฒนาเขาให้ได้รับความรู้ที่กว้างขวางและวิธี

คิดีกระบวนหนึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นโอกาสที่ทำให้เขาได้พัฒนาศักยภาพอีกทางหนึ่ง นำมาซึ่งกาเสริมสร้างอัตลักษณ์ให้ชัดเจนมากขึ้น

การศึกษาในระดับมัธยมของเขาที่โรงเรียนมงฟอร์ตถือเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอย่างมาก และเป็นจุดที่ทำให้เขาชัดเจนในอัตลักษณ์ใหม่มากขึ้นการเรียนของเขาที่ต้องเรียนร่วมกับคนปรกติทั่วไปทำให้เขาเกิดความท้อหลังจากที่ผ่านการศึกษาในระดับประถมศึกษาแต่นั้นเป็นการเรียนกับคนตาบอดด้วยกัน แต่ในการศึกษาที่เรียนกับคนปรกติทำให้เขาต้องมีความพยายามในการศึกษาอย่างมากมันเป็นการต่อสู้กับสิ่งที่เขาเรียกว่าอำนาจที่เหนือกว่าเรา ความด้อยโอกาสของคนตาบอดก็เหมือนการต่อสู้กับอำนาจคืออำนาจของคนที่ไม่ต้องดิ้นรนมากก็มีการศึกษา ไม่ต้องดิ้นรนมากก็มีงานทำ แต่พวกเราต้องดิ้นรนมากเหมือนกันว่าเราต้องต่อสู้กับฝ่ายที่มีอำนาจเหนือเราเพราะฉะนั้นแรงขับของเราก็คือต้องเอาชนะฝ่ายที่มีอำนาจ ไม่ต้องถึงขนาดล้มล้างแต่ต้องอยู่ด้วยกันได้ (มณเฑียร บุญตัน 2552) จากการพิจารณาแล้วทำให้เห็นว่าเขาได้สำรวจตัวเองหรือมองตัวตนอยู่ตลอดจากสถานที่ที่หนึ่งมาเป็นอีกที่หนึ่งทำให้เขาต้องพิจารณาสังแวดล้อมและปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ การมองตนเองของเขาถึงปรับเปลี่ยนไปตามสถานที่ ซึ่งนั่นคือการได้รับจากสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวที่เขาได้รับคือความรู้สึกจากรอบข้างในการแข่งขันกับคนอื่นเพราะต้องเรียนร่วมกับคนที่ปรกติ อัตลักษณ์ใหม่ของเขาจึงได้รับอิทธิพลเพราะได้บริโภคเอาความแตกต่างคือรูปแบบการเรียน การใช้ชีวิต การอยู่การกินทุกๆสิ่ง จากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมงฟอร์ต อย่างมาก นอกจากอัตลักษณ์จะเป็นการที่บุคคลกำหนดและแสดงตัวเองว่าเป็นใครซึ่งเป็นเรื่องของพฤติกรรมแล้ว อัตลักษณ์ยังเกี่ยวข้องกับการบริโภค (consumption) อีกด้วย โดย Pierre Bourdieu มองว่า ทุกวันนี้เรื่องของอัตลักษณ์ได้ย้ายจากการประกอบสร้างในมิติของการผลิตมาสู่มิติของการบริโภคแทน คือ อัตลักษณ์อันเกิดมาจากสิ่งที่กินสิ่งที่ใช้ เช่น เพลงที่ฟัง หนังสือที่ดู เสื้อผ้าที่สวมใส่ หนังสือที่อ่าน อาหารที่เลือก ไปจนถึงรสนิยมและรูปแบบการใช้ชีวิตที่แตกต่างหลากหลาย และการมองตัวตนในฐานะที่เป็นกระบวนการทางสังคมการสร้างตัวตนจะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงภูมิสังคมหรือบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละช่วงเวลา (Chris Weedon : 1987)

จากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไปการที่เขาได้เข้ามาในโรงเรียนมงฟอร์ตทำให้เขาเกิดแรงขับในการดำรงอยู่และมองเห็นถึงคุณค่าของตัวเองผ่านการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์จากผู้คนรอบข้างที่นี้ทำให้เขาได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอันเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมากในการสร้างตัวตนจากบทให้

สัมภาษณ์ของทีที่กล่าวถึงคนที่เป็นแรงขับให้กับเขาอีกคนหนึ่งในโรงเรียนมงฟอร์ต คือมาเซอร์จิมมี ท่านเป็นผู้ลี้ภัยชาวพม่าถ้าเรียนจบจากมหาวิทยาลัยอ็อกฟอร์ดแต่ท่านต้องมาเป็นครูสอนภาษาอังกฤษอยู่ที่โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมดนี้ให้บทเรียนและสอนผมว่า “คนเรานี้มัน ต้องไม่ยอมจำนน” ทั้งหมดนี้ทำให้เราพิจารณาว่าการศึกษาก็เป็นเครื่องมือที่ทำให้เขาได้เรียนรู้และมีแรงขับในการดำรงชีวิตอันเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา เบ้าหลอมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการศึกษาของเขาทำให้เขามีอัตลักษณ์ที่ชัดเจนขึ้นเป็นอัตลักษณ์ใหม่ที่ต่างจากอัตลักษณ์ของคนพิการคนหนึ่งที่ตั้งคมมอบให้ จากชีวิตในโรงเรียนมงฟอร์ตเขาก็ก้าวเข้าสู่เส้นทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในระดับมหาวิทยาลัยที่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การศึกษาในระดับนี้เขามองว่าไม่ได้มีอะไรลำบากกว่าที่เขาเคยสัมผัสมาแล้ว ในโรงเรียนมงฟอร์ตคือการเรียนร่วมกับคนปกติ การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้เขาได้ ใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นมากขึ้นและนั่นเป็น โอกาสในการแสดงตัวตนออกมาสู่สังคมที่กว้างขึ้นและ นั้นทำให้เขามั่นใจในคุณค่าของตัวเองมากขึ้นและยกระดับมากขึ้นด้วยเพราะเขาได้รับการยอมรับ จากสังคมมากขึ้นเขาได้แสดงออกถึงความสามารถและตัวตนที่เขาสร้างขึ้นอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ ยอมรับ การเห็นคุณค่าตนเองนั้น เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่อยากให้ตน เข้มแข็ง ประสบความสำเร็จ มีความสามารถเพียงพอในการกระทำกิจการต่าง ๆ ช่วยเหลือตนเองได้ มี อิสรภาพ และมีความเชื่อมั่น ในการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในโลก การเห็นคุณค่าในตนเองประกอบด้วย ความมั่นใจในตนเองและการเคารพตนเอง (Maslow 1970: 45 ,อ้างถึงใน ชยาพร ลีประเสริฐ 2536: 24) เขามั่นใจว่าเขาไม่ได้ด้อยกว่าใครและสามารถแข่งขันกับคนปกติได้ เขาคิดว่าการเรียนจบ ปริญญาตรีเป็นเรื่องที่สามารถทำได้ไม่ใช่เรื่องลำบากแค้น แต่เขาคลับรู้สึกว่ามันเป็นเรื่องท้าทาย และสนุก สะใจด้วยซ้ำ

สรุปได้ว่า พ่อแม่พี่น้อง ลักษณะการเลี้ยงดูบนพื้นฐานของบริบททางสังคม สิ่งแวดล้อม และวิถีการดำรงชีวิตตลอดจนการศึกษาที่เขาได้รับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในกระบวนการสร้าง เทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาแต่จะไม่สามารถสำเร็จได้เลยหากขาด ตัวตนที่แท้จริงของเขา ความคิด ทัศนคติของเขาด้วยเหตุนี้จุดเริ่มต้นที่แท้จริงในการสร้าง เทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาที่พิการทางสายตา คือ “ตนเอง”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรจะสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการให้มากขึ้น การส่งเสริมงานวิจัยด้านคนพิการควรส่งเสริมอย่างเป็นระบบ ควรจัดเป็นแผนนโยบายของหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์ ต้องให้ทุนทำวิจัยเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของคนพิการ เพราะงานวิจัยด้านคนพิการถึงแม้จะพอมิแต่สุดท้ายสังคมไม่ได้สนใจที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนพิการเลย จึงเสนอขอให้ทุกภาคส่วนนำงานวิจัยที่มีอยู่มาใช้ในเชิงสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาสังคมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

งานวิจัยเรื่องการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกรัฐสภาผู้พิการทางสายตา เป็นเพียงแง่มุมของการพัฒนาตนของคนพิการคนหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นเพียงการถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นประสบการณ์ชีวิตผ่านเรื่องเล่า ให้คนที่สนใจได้รับรู้ถึงความรู้สึก ความคิด ทัศนคติ ของคนพิการทางสายตาที่มองภาพของตนเองผ่านการกระทำต่างๆ โดยเป็นคนละมุมมองกับสังคมที่มองคนพิการ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมผัสกับคนพิการที่มีความคิดเชิงนโยบายด้านคนพิการอย่างมาก เพราะผู้ให้ข้อมูลมีฐานะเป็นสมาชิกรัฐสภา ซึ่งทำงานด้านกฎหมาย นโยบายอยู่แล้ว และยังเป็นสมาชิกรัฐสภาที่พิการทางสายตา จึงเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวกับคนพิการอย่างมาก ซึ่งความคิดหลายอย่างของผู้ให้ข้อมูลเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะนโยบายในครั้งนี้จึงเป็น ข้อเสนอแนะที่รวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลและผู้วิจัยด้วย โดยจะแยกเป็นด้านต่างๆ เพื่อให้ชัดเจนถึงประเด็นต่างๆ ครบถ้วนดังนี้

2.1 นโยบายด้านการศึกษา

รัฐควรสนับสนุนเรื่องการศึกษาของคนพิการอย่างเป็นรูปธรรมและมีระบบแบบแผน ควรส่งเสริมการศึกษาของคนพิการให้มากกว่านี้ เช่น ควรให้ทุนการศึกษาสำหรับคนพิการเต็มจำนวน คือคนพิการคนไหนที่อยากมีการศึกษาควรได้รับการศึกษาและให้ทุนการศึกษาฟรี และส่งเสริมให้การศึกษาของคนพิการเป็นการศึกษาร่วมกับคนปกติโดยวัดจากความสามารถและลักษณะของความพิการประกอบด้วย เพราะในการศึกษาร่วมกับคนปกติจะช่วยให้นักพิการไม่

รู้สึกถึงความแปลกแยกและรู้สึกว่า เป็นคนอีกจำพวกหนึ่งในสังคมและยังส่งเสริมการใช้ชีวิตร่วมกันของคนพิการในสังคม

รัฐควรมีนโยบายการจัดการศึกษาแบบไม่เลือกปฏิบัติ คือวัดที่ความสามารถและการสอบวัดผลเช่นห้ามไม่ให้โรงเรียนหรือ มหาวิทยาลัยไม่รับคนพิการเข้าเรียนเพราะเหตุแห่งความพิการ ถ้าเขามีความสามารถ ผ่านการวัดผลต้องได้เรียน

จัดการศึกษาในสาขาที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการและช่วยเพิ่มศักยภาพของคนพิการ เช่น การศึกษาด้านเทคโนโลยีต่างๆ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้จะเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของคนพิการและยังส่งเสริมถึงวิถีชีวิตของคนพิการในอนาคตอีกด้วย การจัดการศึกษาให้คนพิการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจากผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา การศึกษาทำให้เขาเกิดการเรียนรู้ไปในขณะเดียวกัน การศึกษาทำให้เขาได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง นำมาซึ่งการมองเห็นคุณค่าในตนเอง อันเป็นปัจจัยในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่และนำมาสู่การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน

2.2 นโยบายด้านสวัสดิการคนพิการ

การจัดสวัสดิการให้กับคนพิการถือเป็นอีกเรื่องหนึ่งในการช่วยเหลือคนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น การคมนาคม สังเกตได้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่สามารถบริการจัดการคมนาคมร่วมกันระหว่างคนพิการและคนปกติได้ การบริการจัดการคมนาคมจะต้องทำให้ทั่วถึงและสอดคล้องกับการคมนาคมปกติ เช่น การขึ้นรถประจำทาง รถไฟ หรือการโดยสารต่างๆ ยังไม่มีอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกให้กับคนพิการอย่างชัดเจน ต้องทำให้เป็นระเบียบของกระทรวงหรือกฎหมายว่ารถโดยสาร รถไฟ รถไฟฟ้า หรือบริการด้านการขนส่งทุกประเภทต้องมีเส้นทาง อุปกรณ์ หรือ เครื่องมือในการอำนวยความสะดวกให้กับคนพิการอย่างทั่วถึง

เบี้ยยังชีพคนพิการ ภาครัฐจัดงบประมาณไว้เพื่อคนพิการที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์หรือไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เป็นส่วนหนึ่งในการดูแลเรื่องความเป็นอยู่ของคนพิการ

การเลี้ยงดูบุตรที่พิการ ภาครัฐจัดตั้งเป็นกองทุนหรืองบประมาณประจำให้กับครอบครัวที่คลอดบุตรแล้วพิการตั้งแต่กำเนิด ให้กับครอบครัวที่มีรายได้น้อย คือการจัดสวัสดิการด้านการเลี้ยงดูตั้งแต่เกิดเช่น ค่านม ค่าเสื้อผ้า เครื่องใช้ และอื่นๆที่จำเป็นในการเลี้ยงดูบุตรจนถึงอายุ

3 ขวบเป็นอย่างต่ำ หรือสูงกว่านี้ จะทำให้ลดภาระของครอบครัวที่มีรายได้น้อยและมีบุตรพิการแต่กำเนิด เป็นต้น

อาชีพคนพิการมีส่วนสำคัญอย่างมากในการอยู่ร่วมกันในสังคม การประกอบอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตทุกคนและมีส่วนการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ เพราะหากมีอาชีพที่ดีเหมาะสมก็ทำให้เกิดความสุขและความมั่นคงในเรื่องต่างๆตามมาด้วย จึงอยากให้ทั้งภาครัฐและเอกชนเปิดโอกาสในการประกอบอาชีพ เช่นพนักงานบริษัท หน่วยงานราชการ เพราะในหน่วยงานราชการส่วนใหญ่จะมีระเบียบที่ทำให้คนพิการไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ เพราะนั้นรัฐควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเข้าเป็นพนักงานหรือข้าราชการให้เปิดกว้างมากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของคนพิการ

2.3 นโยบายด้านสาธารณสุข

การดูแลสุขภาพทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตเป็นสิ่งที่สำคัญมากในปัจจุบัน หน่วยงานด้านการสาธารณสุข ไม่ว่าจะเป็น โรงพยาบาล สถานีอนามัย หรือหน่วยสุขภาพของรัฐ ต้องจัดให้มีหน่วยสาธารณสุขคนพิการ ดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและทางจิตใจ ให้คนพิการอย่างทั่วถึง เปิดช่องทางในการรับบริการด้านการแพทย์ให้มากขึ้น และสามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้ง่ายขึ้น ลดขั้นตอนต่างๆลงเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการบริการสาธารณสุข ต้องมีคุณภาพและสอดคล้องตามความต้องการของคนพิการประเภทต่าง โดยเฉพาะการฟื้นฟูร่างกายของคนพิการ เพื่อพัฒนาปัจจัยในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและเรื่องที่ต้องฟื้นฟูและดูแลอย่างมากคือ เรื่องสภาพจิตใจของคนพิการ สังคมควรให้โอกาสในการในการพัฒนาศักยภาพและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เท่าเทียม

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ

งานวิจัยเรื่องการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตานั้น เป็นการนำเสนอประสบการณ์ชีวิตของคนพิการทางสายตาที่วันนี้ต่อสู้กับอุปสรรคนานัปการ พัฒนาศักยภาพตนเอง จนเป็นที่ยอมรับของสังคมดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา อันเป็นหน้าที่การงานที่สังคมให้การยอมรับและให้เกียรติ เพราะเป็นตัวแทนของปวงชนในการดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของคนทุกคน งานวิจัยฉบับนี้จึงมีประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้สนใจ เพราะสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อตนเองหรือเพื่อผู้อื่น ได้ทั้งสิ้น เพื่อตัวเองคือ ทุกคนสามารถนำแนวคิด ทักษะ ความ

คิดเห็นที่ผู้วิจัยได้สรุปในบทที่ 5 ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผู้พิการและทุกคนที่สนใจ โดยเฉพาะผู้พิการที่ยังขาดแรงบันดาลใจ ยังเหนื่อย ท้อแท้ และไม่รู้จะดำเนินชีวิตไปอย่างไร งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นเครื่องมือในการใช้ชีวิตและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และยังสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาคนพิการของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สามารถนำไปเพื่อการเข้าถึง ความคิด ของคนพิการที่ประสบความสำเร็จด้วย สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจไม่มากนักน้อยถึงแม้จะเป็นแค่ส่วนเล็กๆ ในสังคม และขอให้คนในสังคมได้หันมามองถึงชีวิตหนึ่งของคนพิการและอย่ากีดกันเขาให้เป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งในสังคม โดยให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีสิทธิเสรีภาพและมีศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่าเทียมกัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

กองส่งเสริมการวิจัย. การให้การศึกษาเพื่อสร้างอัตลักษณ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2545.

กาญจนา แก้วเทพ. ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 10 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. ประเภทของคนพิการ. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก, 2545.

กลุ่มสถิติสังคม. การงานการสำรวจคนพิการ พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติพยากรณ์สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551.

ขนิษฐา เทวินภักดี. “การตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเองกับการพัฒนาศักยภาพของคนพิการ.” สารวิจัยเพื่อ คนพิการ 5,12 (กันยายน 2541) : 19-21.

คณะกรรมการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎรและสถาบันพระปกเกล้า. “รายงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ.” สิทธิมนุษยชนของคนพิการ 2,1 (พฤศจิกายน 2545) : 23-25.

จิตติมา เจือไทย. “การสร้างอัตลักษณ์แห่งตัวตนของคนพิการ” ปริญญาบัณฑิตศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

ชยาพร ลีประเสริฐ. “ผลการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 3” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

นภาพรณ หะวานนท์. “วิธีการศึกษาเรื่องเล่า : จุดเปลี่ยนของการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์.”

วารสารสังคมศาสตร์ลุ่มน้ำโขง. 5,2 (พฤษภาคม 2552) : 8-10.

นงลักษณ์ จันทภาณุกุล. คู่มือการศึกษา วิชาบูรณาการ 2 เรื่อง “อัตชีวประวัติ (Autobiography). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

พวงแก้ว กิจธรรม. “ปฏิรูปประเทศไทยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ.” สารวิจัยเพื่อ คนพิการ 6,12 (ตุลาคม 2553) : 32.

สมสุข หินวิมาน. ทฤษฎีสำนกัวัฒนธรรมศึกษา ปรัชญาเทสศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.

วิริยะ นามศิริพงศ์พันธ์. กฎหมายและนโยบายของรัฐเกี่ยวกับคนพิการ. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

สำนักนายกรัฐมนตรี. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 ฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ตซินดิเคท จำกัด, 2551.

อภิญา เฟื่องฟูสกุล. อัตลักษณ์ : การทบทวนทฤษฎีและกรอบ แนวคิด = Identity. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2546.

อรสา ทองรัตน์. ความพิการ 9 ประเภท. สุราษฎร์ธานี : บางกอกบลิ๊อค, 2553.

อังคณา สาลาด “ความคาดหวังในการฟื้นฟูสมรรถภาพในชุมชนของคนพิการทางกายและ/หรือทางการเคลื่อนไหวศึกษา เฉพาะกรณี อำเภอบ้านคาง จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

ภาษาต่างประเทศ

Benvenuto, Cellini. *Gender*. London: Sage in association with Open University, 2004

_____. “The Moral Crisis : Lesson from the Founding.” *The World and I*, no. 8 (September 1987) : p.7.

Kathryn, Woodward. *In Identity and difference*. London: Sage in association with Open University, 1997.

_____. *Questioning identity: gender, class, ethnicity*. London: Sage in association with Open University, 2004.

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แนวทางการสัมภาษณ์ระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลหลัก
การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

1. ข้อมูลเบื้องต้น

- 1.1 ชื่อ นามสกุล คนในครอบครัว จำนวนพี่น้อง ภูมิลำเนาเกิดที่ไหน เป็นคนจังหวัดใด เชื้อชาติ ศาสนา
- 1.2 ปัจจุบันมีครอบครัวหรือยัง ถ้ามี เริ่มชีวิตครอบครัวอย่างไร ตั้งแต่เมื่อไหร่
- 1.3 ปัจจุบันประกอบอาชีพอะไร อาชีพในอดีต รายได้ อาชีพของคนในครอบครัว พ่อ แม่ พี่น้อง
- 1.4 ชีวิตตั้งแต่วัยเยาว์เป็นอย่างไร การเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การปฏิบัติของพ่อแม่พี่น้องต่อเรา
- 1.5 ชีวิตในวัยเยาว์ในแง่มุมมองความสัมพันธ์กับเพื่อน คนรอบข้าง ผู้คนที่รู้จัก ปฏิบัติหรือมีปฏิสัมพันธ์กับคุณอย่างไร
- 1.6 ประวัติการศึกษาตั้งแต่ในวัยเยาว์ เรียนถึงระดับใด มีปัญหาการศึกษาด้านใดบ้างอย่างไร อธิบายอย่างละเอียด
- 1.7 ลักษณะความพิการ เป็นความพิการตั้งแต่กำเนิดหรือไม่อย่างไร ถ้าเป็นความพิการภายหลังให้เล่ารายละเอียดสาเหตุในความพิการ

2. กระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนระดับปริญญาตรี

- 2.1 มีความรู้สึกต่อชีวิตของตนเองอย่างไร มีความพึงพอใจ หรือ รู้สึกถึงความพิการของตนเองอย่างไร
- 2.2 คุณมีความคิดเห็นอย่างไรกับความพิการที่ตนเองมีอยู่ เป็นเรื่องของเวรกรรม หรือ โชคชะตาหรือไม่ อย่างไร
- 2.3 ความรู้สึกและในวัยเด็กที่รู้ว่าตนเองพิการ กับความคิดในปัจจุบัน ต่างกันหรือไม่อย่างไร

2.4 การปรับตัวจากความพิการต่อการดำรงชีวิตทำอย่างไร ได้รับการช่วยเหลือจากใคร ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

2.5 ความสัมพันธ์ของตัวเองกับคนในครอบครัวและญาติพี่น้องเป็นอย่างไร และผู้คนรอบข้างปฏิบัติกับเราอย่างไร คิดว่ามีความแตกต่างจากผู้อื่นหรือไม่

2.6 คิดว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิต และสามารถผ่านปัญหาและอุปสรรคมาได้อย่างไร มีอะไร

2.7 มีสิ่งใดหรือใคร เป็นแรงบันดาลใจและกำลังใจในการดำรงชีวิตรวมทั้งด้านการศึกษาและด้านการประกอบอาชีพ

2.8 เป้าหมายสูงสุดของชีวิตคืออะไร และในปัจจุบันคือสิ่งที่เป็นเป้าหมายของชีวิตหรือไม่

2.9 อะไรคือสิ่งสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต หรือมีเหตุการณ์ใดนำไปสู่การเปลี่ยนในชีวิต

2.10 คุณจัดการกับชีวิตอย่างไร เพื่อให้คุณประสบความสำเร็จหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้และเพราะเหตุใดจึงจัดการอย่างนั้น

2.11 คุณคิดว่าตัวตนที่แท้จริงของคุณเป็นอย่างไร และตัวตนที่คุณคิดว่าเป็นตัวตนที่ทำให้คนใน สังคมยอมรับนับถือคุณ

2.12 คุณมีวิธีการอย่างไรในการแสดงตัวตนเพื่อให้คนในสังคมได้รับรู้

2.13 คุณคิดอย่างไรกับความพิการ

2.14 คุณคิดว่าสังคมในปัจจุบันมองคนพิการอย่างไร และเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น

2.15 คุณคิดว่าสิ่งที่คุณเป็นอยู่ในปัจจุบัน คือ สมาชิกวุฒิสภาเป็นความสำเร็จในชีวิตหรือไม่ ถ้าไม่ใช่ อะไรคือสิ่งที่คุณคิดว่าเป็นความสำเร็จในชีวิต

2.16 วันนี้คุณคิดว่าคุณประสบความสำเร็จในชีวิตหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.17 สิ่งใดคือสิ่งที่คุณอยากทำมากที่สุดในชีวิต และได้กระทำ หรือไม่ เพราะเหตุใด

2.18 อาชีพใดเป็นอาชีพที่คุณอยากทำมากที่สุดเพราะเหตุใด

2.19 คุณมีคติประจำใจ ในการดำเนินชีวิตอย่างไร เพราะเหตุใด

3. การให้นิยามและความหมายตนเองของสมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตา

- 3.1 คุณคิดว่าคำพูดใดที่จะสามารถอธิบายความเป็นคุณได้มากที่สุด
- 3.2 คุณให้ความหมายของตนเองอย่างไรต่อครอบครัว ต่อสังคมและหน้าที่การงาน
- 3.3 คุณคิดว่าผู้อื่นมองคุณและให้นิยามตัวคุณอย่างไร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นายอานนท์ วันลา
 วัน เดือน ปีเกิด 30 เมษายน 2526
 ที่อยู่ 41 / 5 หมู่ที่ 1 ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษาปริญญา วิทยาศาสตร์บัณฑิต(วิทยาศาสตร์การกีฬา)
 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล
 พ.ศ. 2552 ศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2549 – 2550 เจ้าหน้าที่ประจำฝ่ายอาสาสมัคร คณะกรรมการจัดการแข่งขัน
 กีฬา มหาวิทยาลัยโลก ฤดูร้อน
 พ.ศ. 2551 – 2553 ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดอุตรดิตถ์
 พ.ศ. 2553 – ปัจจุบัน อาจารย์ สาขาวิชา พลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี